

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 1

9 Ağustos 2016 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.59

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 36'ncı Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (1/752) esas numaralı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile (1/750) esas numaralı Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

Şimdi, gündemimizin 1'inci sırasında bulunan Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'yla ilgili sunumlarını yapmak üzere Maliye Bakanımız Sayın Naci Ağbal'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, usulle ilgili olarak söz istemiştim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyon gündemine gelen kanun tasarısı ve tekliflerinin torba kanun şeklinde olması ve Komisyona havale süreci hakkında görüşmeler

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım; bu tasarısı, sizin de bildiğiniz üzere, tarihte de görüldüğü üzere, dün akşam bizlere geldi, Komisyon üyelerine dün akşam üzeri dağıtıldı. İç Tüzük'e göre, komisyonların toplantıya çağırılması zorunluluk olmadıkça en az iki gün önceden yapılır, biliyorsunuz. Bu zorunluluk hâli nedir? Yani, tam Türkiye'de ortak mitingler yapıldığı, bir uzlaşma dönemi olduğunda Mecliste mi bu uzlaşma yok? Yani bunları usulüne uygun olarak yapmamız daha doğru değil midir?

BAŞKAN – Hangisiyle ilgili sorunuz Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dün bildirilen bir toplantıyla ilgili, gelen tasarıyla ilgili bugün toplantı yapıyoruz. Yani İç Tüzük'e uygun hareket etmiyoruz. Bununla ilgili “Zorunluluk olmadıkça kırk sekiz saat geçmesi gerekir.” diyor İç Tüzük'ümüz. Nedir bu zorunluluk hâli, nedir bu sıkıntı, bir sıkıntı mı söz konusu? Bir.

İkincisi: Yine gelen bu tasarıda sadece Türkiye'deki tasarruf oranlarının yetersiz olduğuyla ilgili bir bilgi var. Bunu biliyoruz zaten. “Tasarruf oranları yetersiz olduğu için de Bireysel Emeklilik Kanunu'nda değişiklik yapılıyor.” diyor. Bir etki analizi yapılmamış. Bu değişiklik sonrası ne kadar zaman içerisinde tasarruf oranlarının yeterli hâle gelmesi öngörülüyor, kaç çalışanın bu sisteme girmesi öngörülüyor? Bununla ilgili hiçbir bilgi yok. Diğer komisyonların görüşlerine başvurulmamış. İlgili kurum ve kuruluşların, meslek kuruluşlarının görüşlerine başvurulmamış. Neden bu kadar acele getiriliyor? Nedir sıkıntı? Bunlarla ilgili Sayın Başkanlıktan bilgi istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, bir darbe bulutunun içinden geçiyoruz ve bir darbe girişimi yaşandı ve aslında hiçbir şey olmamış gibi hayatımıza devam etmeye çalışıyoruz, eski alışkanlıklar devam ettiriliyor. Tekrar bir torba yasayla karşı karşıyayız ve Sayın Vekilimin de söylediği gibi, bir gün önceden haberimiz olarak toplantıya çağırılıyor. Oysa bu torba yasalar çok önemli, Türkiye'nin önümüzdeki on yıllarını etkileyecek maddelerle dolu ve ayrı ayrı, yasalar çerçevesinde çalışılması gereken maddeler var. Varlık fonunun kurulması, Türkiye'nin milyarlarca dolarlık varlığını yürütecek bir fonun kurulması. Daha uzun dönemde bir çalışmaya mutlaka ihtiyaç var ve siyasi partilerin birbirini ikna etmesi ve katkı sunmasına ihtiyaç var. Aynı şekilde, bireysel emeklilik sistemi. Ama bizim için bu torba yasada çok önemli olan maddeler var.

Bakın, darbe sürecine giderken, darbenin oluşumu bir darbe sürecini gerektirir. Biz, burada, HDP milletvekilleri olarak, bir yıldır “Ülke darbeye gidiyor.” diyoruz, “darbenin şartları yaratılıyor.” diyoruz, “Güvenlikçi politikalarla ordu siyasete ortak edilerek darbenin şartları ortaya konuyor.” diyoruz. “Pek çok suç işleniyor.” dedik ve baktığımızda, bir öz eleştiri vermemiz gereken, bütün siyasetçiler olarak, HDP olarak biz buna başlayabiliriz, kendi öz eleştirimizi verebiliriz ama bütün siyaset kurumunun öz eleştiri vermesi gereken bir dönemi yaşamalıyız öncelikle. Ama bu öz eleştiri ortaya konmadan, hiçbir şey olmamış gibi hayatımıza devam etmeye çalışıyoruz. Bu kabul edilemez.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

Özellikle, yasada Hakkâri ve Cizre'nin il olmaktan çıkarılması var. Tamamen güvenlikçi politikanın tezahürü, darbe öncesi darbecilerin önerdiği maddeleri, iki ilimizin il olmaktan çıkarılmasını, darbe sonrası, hiçbir şey olmamış gibi, torba yasasında barındırmak darbecilerin isteğini yapmak olabilir. Bu konuda mutlaka düşünmeliyiz ve belediyelerimize İçişleri Bakanı veya valinin yetkisiyle, herhangi bir şüpheyle kayyum atanmasını öneriyor bu yasa. Bu kabul edilemez. Bu da güvenlikçi dönemin, ordunun siyasete ortak olduğu dönemin bir tezahürüdür. Bu açıdan, bizler, Ceylanpınar'dan başlayarak bütün yaşadığımız her şey Mediste kurulacak darbe komisyonu tarafından, bir hakikatler komisyonu tarafından incelenmeden böyle yasaların çıkarılmasını asla kabul edemeyiz. Bu anlamda bunlara tekrar bakalım ve bu konuda bir açıklamamız belki olabilir.

O gece, bakın, darbe gecesi oyun içinde oyunlar oynandı. Birileri öne sürüldü, birileri erken darbeyi doğurdu, birileri geri çekildi. Yine güvenlikçi politikaların oluşmasını isteyenler var. Ülkeyi yeni bir darbe dinamiğine sürüklemek isteyenler olabilir. Bu tip yasalar da, yani gönül bağlarını koparıcı yasalar da ülkeyi yeni darbe dinamiklerine sürükleyebilir. Mademki bir helalleşme, hesaplaşma ve yüzleşme dönemine girmek istiyoruz, buradan başlayalım. Bu iyi niyet işaretini Hükümet de versin, siyasi partiler de versin, öz eleştiri sürecine girelim ve hep beraber iyileşelim diyorum. Şimdilik böyle maddelerde başlarken tekrar bununla ilgili belki siyasi iradenin bir adımı olur. Ona göre tekrar konuşacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Günel, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, arkadaşlarımız genel olarak torba kanunla ilgili eleştirilerini söylediler ama burada acil olan her şeyi görüşüp tartışabiliriz. Biz, baktığımız zaman, çok fazla araya, harbiden torbadan harara dönen bir şey geliyor yani. Daha yeni çıkardık. Birisi Komisyonunda beklerken öbürü Genel Kurulda çıkıyor, yeniden geliyor.

Sayın Bakan, bunu anlamakta zorlanıyorum. Yani bu kadar acil şeyler var da bir ay önce niye yok, iki ay önce niye yok? Burada ben içimden geçenleri söylüyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bireysel emeklilik...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, bir sürü var. Sadece bireysel emeklilik değil. Gündemimizde çok var. Siz geldiniz ama herhâlde muhatap olarak Sayın Hükümeti temsil ediyorsunuz burada siz. Bireysel emeklilik kanununu da söyleyeceğim, onunla ilgili de söyleyeceğim ama sadece Maliye Bakanı olarak oturmuyorsunuz. Hükümeti temsilen oturduğunuz için biz de gündeme ilişkin söylüyoruz. Sayın Başkan ayırt ederse o zaman zaten biz onu söyleyeceğiz. Yani “Ayrı ayrı görüşelim.” diye arkadaşların söylediği de odur. Burada...

BAŞKAN – “Ayrı ayrı görüşelim.” derken, kusura bakmayın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır yani, konular ayrı. Sayın Bakan diyor ki: “Ben sadece BES için geldim, ötekiler beni ilgilendirmiyor.”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) Sayın Başkan, BES'i görüşmüyor muyuz?

BAŞKAN – Önce BES'i görüşeceğiz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz usule ilişkin, henüz kanuna geçmedik Sayın Bakanım, öyle söyleyelim o zaman.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Usule ilişkin Sayın Başkan, ondan dolayı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz şu anda usule ilişkin, henüz daha içeriğe geçmedik.

BAŞKAN – Gündemde 2'si de var. Gündemin 1'inci sırasındaki işleme başladık.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Henüz içeriğine geçmediğimiz için usulle ilgili şu anda söz alıp size bireysel emeklilikte olduğu gibi, o zaman oradan referans alarak söyleyelim Sayın Bakanım. Diğer şeyin içerisinde de birçok konu var torbamızda. En başta olan Varlık Fonu. Yani bunların biraz daha ayrıntılı ve tartışılması, bürokrasiden, gerekli yerlerden görüş alınarak gelmesi ve nasıl BES'i yapmışsınız, bir-iki maddelik bir kanun olarak bile olsa ayrı bir kanun tasarısı olarak süzülerek gelmiş. Onların torba içerisinde değil de arkadaşlar bu uzlaşma ikliminde daha incelenerek gelmesi. Burada başka konular da var. Hadi, bazıları zaman sıkıntısı olan, vatandaşın mağduriyetiyle ilgili olanlar var ama zaten o mağduriyeti devam eden ama aceleyle getirilmemesi gereken hususlar da var. Onun için biz bunların biraz daha bu şekliyle gelmemesi gerektiğini düşünüyoruz. Yani bu kadar aciliyetten gelmesin bazı şeyler, incelenerek gelsin, etki analizleri yapılarak gelsin diyorum ama her biri ayrı kurumdan geldiği için maalesef bu torbalar bu hâle geliyor. Doğal olarak, bakın, dediğim gibi, BES'i getirmişsiniz, onu bir torbanın içine koymamışsınız. Neden? Farklı bir özelliği var. Onlarla ilgili de ayrı kanunda yeri var, buraya gelsin diye. O nedenle, bu gibi şeyleri biraz daha ayıklayarak, rafine ederek, acil olanları varsa onları yetiştirmek amacıyla buraya koyarak yapmamız lazım. Biraz daha bu hususlarda özen gösterilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Gerisini içerikle ilgili kısım geldiği zaman söyleriz.

Böyle bir uzlaşma iklimi, hepimiz Yenikapı ruhundan bahsediyoruz, iki gündür konuşuyoruz. Bütün partilere mensup arkadaşlarımız sorunların çözümü için de eğer bunları yapacaksa daha uzlaşmacı bir yaklaşımla acil yanı olmayandan daha öncelikli olanlara bakıp hızlandırılmalı diye söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, zaten Plan ve Bütçe Komisyonu Yenikapı ruhunu Yenikapı mitingiyle beraber değil çalışmalar başladığı günden beri uzlaşma kültürü içerisinde sürdürüyor. Yani Komisyon o ruha ve o şura sahip.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dileyelim uygulamada da başlasın.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Geçtiğimiz hafta, Kimi Alacakların Yeniden Yapılandırılması Kanunu Komisyona geldiğinde, tırnak içerisinde, sizin ifadelerinizden söylüyorum, “Bu son, bunu görüşeceğiz ve Meclis tatile girecek.” ifadeleri sizin ifadeleriniz, benim değil. Şimdi Meclis tatile girmeyi beklerken 74, yetmedi, dün akşam tekrar bireysel emeklilikle ilgili kanun eklenerek önümüze geldi. Şimdi arkadaşlar, beş yıldır Parlamentoda, burada görev yapıyoruz. Yani sonunda milletvekiliyiz. Tabii ki vatandaşımız için, yurttaşımız için güzel şeyler yapmak, güzel kanunlar çıkarmak hepimizin asli görevlerinden bir tanesidir. Ama, şimdi, şu yaşanan süreçte baktığımızda, bu kabul edilebilir bir çalışma biçimi ve şekli değildir. Hem usul açısından hem de çalışma tekniği, yasa yapma, kanun yapma tekniği, biçimi açısından doğru bir çalışma değildir. Dün bu kanunlar bize geldi, hem 74 hem de akşam saat 5'e doğru da, mesai bitimine yakın bir şekilde de, saat 5'e doğru da 3 maddelik Bireysel Emeklilik Tasarısı geldi. Yemin ederim buna bakamadık arkadaşlar, kapağını açıp bakamadık ve şimdi onu görüşeceğiz. Şimdi, bu kabul edilebilir bir çalışma şekli ve modeli değil arkadaşlar. Parlamento ve Komisyon böyle çalışmamalı. Bizler, milletvekilleri olarak, yasa yapımcılar olarak neyi getiriyor bu kanunlar en detaylı bir şekilde, uzmanlarımızdan, ilgili arkadaşlarımızdan, meslek örgütlerinden, sivil toplum örgütlerinden enine boyuna bunları konuşup tartışmak ve bunların ne getirip ne götürdüğünü iyi anlamak konumundayız. Ama bütün bunlara hiç fırsat vermeden, şimdi, 74, artı 3 maddelik bireysel emeklilik dâhil olmak üzere bunları konuşacağız ve tartışacağız. Ben beş yıldır bu çalışma biçiminin doğru bir çalışma biçimi olmadığını defalarca söyledim. Evet, Komisyonda iktidar partisinin 25 milletvekili var. Burada her kanunu çıkarma şansına sahiptir. Ama muhalefet partilerinin de sözlerinin özgürce dinlendiği, eleştirilerinin dinlendiği ve görüş ve önerilerinin dikkate alındığı bir çalışma olması gerekirken ne yazık ki bundan mahrumuz. Ben bir kez daha bunun doğru olmadığını ve Komisyonun daha sağlıklı, daha donanımla çalışabilmesi için bu getirilen tekliflerin İç Tüzük'e uygun bir şekilde, üzerinden kırk sekiz saat geçmeden görüşülmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Çam.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadı Bilgiç'in, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ya babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, öncelikle muhterem büyüğümüze, babanıza Allah'tan rahmet diliyoruz. Size ve şahsınızda bütün aileye de taziyelerimizi Komisyon olarak iletiyoruz.

Buyurun lütfen.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Komisyon gündemine gelen kanun tasarısı ve tekliflerinin torba kanun şeklinde olması ve Komisyona havale süreci hakkında görüşmeler

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Babamın vefatı dolayısıyla Komisyonumuzdan birçok üye aradı, hepinize çok çok teşekkür ediyorum başsağlığı dilekeleriniz için. Allah kalanlara ömür versin.

Sayın Başkan, hep yasa kalitesini konuştuk. Şimdi şöyle bir şey: Kurumsallaşmak istiyorsak, sağlam bir demokrasi istiyorsak kurallara biz sahip çıkmalıyız. Kurallara sahip çıkma şuydu mesela: O gece Medisi açtık, kurallarına uygun olarak açtık, Meclisi de çalışır tuttuk bir demokrasi göstergesi niteliğinde. Ve o gecenin acı hatıralarını da belki en az gördüğümüz salondayız. Hüzünlü bir tablo var. Biz kendimiz kurallarımıza uyarız sağlam bir demokratik zeminimiz olur. Sağlam demokrasilerde iktidar olur, onun karşısında muhalefet olur ama millî bir mesele olursa da bir araya geliriz. Şimdi, şimdiye kadar hep torba kanunlarla gittik ve genelde görüntü şuydu: İktidar, Türkiye'yi iyi yönetmek için kanun çıkarmaya çalışıyor, karşısında muhalefet onu sürekli frenliyor. Bu, doğru bir yöntem, doğru bir algı değildi; hepimizin bunda dahil olabilir, hepimizin bunda hatası olabilir.

Bu torba yasa meselesi... Bu torba yasa meselesi yanlışır değerli arkadaşlar. Birbirinden ilgisiz kanunları birbirinin ucuna bağlarsak gelecekte daha fazla çalışmak zorunda kalırız. Gelecekte yapacağımız fazla çalışma da geçmişte yaptığımız hataları düzeltmek üstüne kurulur. Mantıklı olarak “Bu ülkeye evet bu gerekiyor.” dediğimiz her şeye şimdiye kadar biz itiraz etmedik ve hızla çıkarılması için de destek olduk. Ama bizim de itiraz ettiğimiz bazı meseleler var. Mesela şu Bireysel Emeklilik Yasası önemli bir yasa. Evet, Türkiye çok olağanüstü bir dönemden geçiyor ama önemli yasa. İnsanlardan para toplayacağız, sigorta şirketlerine yatırılacak, sigorta şirketlerinin çoğu yabancı. Hani “millî ve yerli duruş” diyorduk ya, bu yasa çok öyle bir şeye hizmet etmiyor. Aramızda bu yasanın üzerine konuşan... Ben mesela söz aldığımda diğer yasanın usulü üzerine söz alacaktım, siz konuştuğunuzda son anda anladım ki o yasa değil, Sayın Bakan “Bireysel emeklilik... Tekrar çağırdım, o yasa geldi...”

Söyle bir şey yapalım: Burada, bizim muhalefet olarak görüşlerimizi ifade etmemiz, bu 80 madde üzerine, eminim üç hafta sürebilir. Buna gerek yok, bizim de yorulmamıza gerek yok. Oysa üzerinde anlaşabileceğimiz bazı şeyleri üst üste koyduğumuzda bu, son derece hızlı ve kaliteli çıkabilir. Komisyon Başkanından ricam şudur: Kendisi tecrübeli bir milletvekili. Size gelen meseleleri de süzerek getirirseniz çok daha iyi olur çünkü sizin bunu söyleyebilecek kıdemde, tecrübede ve saygınlıkta olduğunuzu düşünüyorum kendi partiniz içinde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

Şimdi, bu Şırnak ve Hakkâri meselesi var. Bir: Kötü bir düzenleme, ben memleketi fayda getireceğini düşünmüyorum. İki: Benden daha çok İçişleri Komisyonunun konuşması gerektiğine inanıyorum.

Uzatmak istemiyorum ama bu kaygılarımızı... Çünkü bundan sonra usul tartışmasında vakit kaybetmeyelim. Komisyon Başkanlığının süzgecinden geçerse daha hızlı olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye, 15 Temmuzda gerçekten büyük bir badireden geçti. Herkes bu olaydan ders aldığını söylüyor, Yenikapı ruhundan söz ediyor. Toplumsal uzlaşmanın, barışın yeniden tesis edilmesinin, demokrasinin, millî iradenin ne kadar kıymetli olduğunu konuşuyoruz. Bunların hepsi güzel şeyler. Demokrasi, elbette millî iradesi demektir yani seçilen çoğunluk, ülkeyi yönetir. Yasama, seçilen çoğunluğun kararıyla yasaları çıkarır. Bunlara bir itirazımız yok.

Şimdi, Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışması -ve diğer komisyonlarda da aşağı yukarı aynı- 15 Temmuz öncesi de aynıydı, apar topar yasalar geliyor. İşte, dün akşam beşte elimize geçti, on saat geçmeden şimdi burada görüşüyoruz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, demokrasi sadece, işte, “Seçilmişler yönetir.” demekle olmaz. “Nasıl yönetir?” sorusu son derece önemlidir. Yani, bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmesi, burada oylanmış olması şeklen demokrasiyi tamamlıyor ama içerik olarak maalesef burada büyük eksikliklerimiz var. “Meclise saldırı yapıldı.” diyoruz, “Özellikle seçildi ve bu darbe girişimi Türkiye Büyük Millet Meclisine yapıldı.” diyoruz, “Parlamentoya yapıldı.” diyoruz. Elbette bu büyük bir olay ama Parlamentonun şeklen çalışıyor olması da yeterli değil arkadaşlarım. Millî iradenin gerçekten burada işlemesi gerekiyor. Bu torba yasa geldi, dünden beri arkadaşlarımızla araştırıyoruz; uzmanlara, sivil toplum örgütlerine soruyoruz, danışıyoruz ama hiçbir şekilde yetmedi. Öyle sanıyorum ki iktidar partisi milletvekillerinin de bu maddelerle ilgili -daha evvel ne çalışmalar yaptılar, bilmiyorum ama- çok fazla bilgileri yoktur çünkü araştırarak bir zamanları olmadı. Böyle demokrasi olmaz değerli arkadaşlarım. Demokrasi olacaksa... Ülkenin, halkımızın, milletimizin geleceğini ilgilendiren, ekonomik, sosyal, her konudan geleceğini ilgilendiren çok önemli yasalar çıkarıyoruz. Bu yasanın toplumda tartışılması gerekiyor. Hem dışarıda, sivil toplumda bir demokratik müzakerenin işlemesi lazım hem de Türkiye Büyük Millet Meclisinde başta Komisyonumuzda olmak üzere demokratik bir müzakerenin işlemesi gerekiyor ki biz bu rejime demokrasi diyelim. Yoksa şeklen bir demokrasiden söz etmiş oluruz ve kurtardığımız şey de şeklen demokrasi olur. Eğer gerçekten biz 15 Temmuzdan ders almışsak, millî iradenin bütünüyle buraya yansması gerekiyor. Millî iradenin bütünüyle buraya yansıyabilmesi için de milletvekillerinin bu yasaların tüm taraflarının, buradan etkilenecek olan insanların, sivil toplum kuruluşlarının ne düşündüklerini, niye istediklerini, niye istemediklerinin hepsini öğrenmeleri burada müzakere yapmaları, tartışmaları gerekiyor. Siz öyle yapmıyorsunuz, yangından mal kaçırmıyorsunuz. Böyle demokrasi olmaz değerli arkadaşlarım. Eğer demokrasi diye şeklen buna devam edeceksek yarın başka sorunlarla da karşı karşıya kalırız diyorum.

Biz şimdi burada yapacağımız tartışmaları aslında usul tartışması diye geçmeyelim, geçtirmeyelim; usulle ilgili gerçekten sağlıklı şeyler yapılmıyorsa içerik konusunda da sağlıklı sonuca ulaşmamız mümkün değildir diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Benim kısa bir açıklama yapmam gerekiyor müsaade ederseniz.

Bildiğiniz gibi, Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı cuma günü Komisyonumuza intikal etti ve bugün saat 13.00 için de gündem yapmıştık. Fakat, bu arada BES’le ilgili, bireysel emeklilikle ilgili olan tasarı da Meclise sevk edildi ama ulaşabildiğimiz Komisyon üyesi arkadaşlarımızla, sözcülerimizle bir değerlendirme yaptığımızda bunun aslında Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından görüşülmesi gerektiği konusunda bir mutabakatımız oldu. Bu, Kanunlar Kararlar Dairesi ya da Meclis Başkanlığı tarafından çalışma komisyonuna sevk ediliyordu. Aramızda konuştuktan sonra, biz bunu istedik ve Komisyonumuza bir mutabakatla çıktık ve bugün de gündeme aldık. Aslına bakarsanız da onlarca da benzer örnek Komisyonumuzda var yani kırk sekiz saatlik süre beklenmeden gündeme alınan pek çok örnek de söz konusu. Ama zaten Plan ve Bütçe Komisyonunun bir temel özelliği bir uzlaşma süreci içerisinde bu süreci götürmeye çalışıyor olması ve bunun göstergesi olarak da zaten Komisyonunda da gelip aslında birtakım fazla olabilecek tartışmaların önünü kesmek adına da birtakım tartışmaları öncesinde her zaman gelen tasarı ya da teklifleri süzgeçten geçirerek biz burada Komisyonumuza taşıyoruz. Bu süzgeçten geçirme işlemini yaparken de bunu genelde grup sözcülerimizle birlikte yapıyoruz. Burada her ne kadar mesela gelen tasarının adı Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’ysa da burada hem benim hem grup sözcülerimizin, buradaki diğer siyasi partilerimizin ortak kanaatleri Türkiye Varlık fonu kurulmasıyla ilgili bölümün bir kod kanun olarak görüşülmesinin daha doğru olacağı şeklinde bir ortak anlayış ve üzerinde biraz daha çalışılmasıyla ilgili bir ortak anlayış oldu.

Biz şu an BES’e başladık, BES’i görüşeceğiz ama bir bilgi olarak söylüyorum, biz uzlaşma bilgisi olarak söylüyorum: Bununla ilgili olarak bu maddeleri çekiyoruz, bugün bir teklif olarak içeriye veriyoruz, hemen yarın gündeme alacağız, gene kırk sekiz saati beklemeyeceğiz. Bununla ilgili bir alt komisyon oluşturacağız, bir çalışma grubu, ilgili taraflarla, işte, SPK’dır, Hazine’dir, Özelleştirme İdaresidir, Merkez Bankasıdır, onlarla bu çalışmaları yaptıktan sonra, bir gün sonra zannediyorum Komisyonumuza taşıyacaklar ya da iki gün sonra ve biz tekrar Komisyonumuzda bunu ayrı bir kod kanun olarak, tasarı olarak ele alacağız. Aynı şekilde, bunun içerisinde -Sayın Paylan’ın da ifade ettiği gibi- bazı maddelerle ilgili tabii ki itirazlar var. Sayın Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Temizel’in, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Kalaycı’nın ve Sayın Erhan Usta’nın da birtakım maddelerle ilgili itirazları oldu. Bunlarla da üzerinde anlaştıklarımız var, anlaşamadıklarımız var. Üzerinde mutabık olduğumuz birtakım maddeleri de görüşmeler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

esnasında kanun metninden çıkaracağız. Yani, biz her zaman buradaki görüşmeleri yaparken azami uzlaşmayı sağlayacak uzlaşma kültürü içerisinde ve Plan ve Bütçe Komisyonuna yakışır biçimde de buradaki çalışmalarını sürdürüyoruz ama uzlaşma da her konuda hemfikir olma anlamına da gelmiyor tabii ki. Uzlaşma her konuda hemfikir olma anlamına geldiğinde de o zaman demokrasinin, siyasi partilerin falan bir anlamı da kalmıyor. Tek sesin, tek sözün olduğu bir sistemde de bir demokrasiden bahsetmek mümkün değil. Tabii ki farklı bakış açılarımız olacak, tabii ki farklı yaklaşımlar olacak, bu son derece tabidir ama üzerinde uzlaşılabilir alanlarda da uzlaşılacak.

Ben tekrar hassasiyetleri için bütün Komisyon üyesi arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, yine söz istedim bir sözünüze istinaden.

BAŞKAN – Sözümde bir şey.. Yani, sözü...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Cuma günü geldi.” Dediniz. Cuma günü Komisyonumuza geldi, evet ama bize intikali dün oldu. Yani, Komisyon üyelerine ilgili tasarıların geldiği tarihten itibaren kırk sekiz saat içerisinde olması...

BAŞKAN – Biz bundan sonra.. Yani, biz geldiğinde gönderelim. Yani, biz gündemle beraber gönderiyoruz, zaten Medisin İnternet sitesinde var diye öyle bir yaklaşımdayız ama bize her gelen tasarını geldiği gün biz bundan sonra Komisyon üyesi arkadaşlarımıza gönderelim, tamam.

Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu kadar önemli konular var, çalışma zamanı bulabilelim, onun için istiyoruz.

BAŞKAN – Tabii, tabii, en azından bilgi sahibi yapalım sizi. Memnuniyetle.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/752)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında -yeni öğrendim- Sayın Aykut Erdoğan Milletvekilimizin babası vefat etmiş; kendilerine sabır diliyorum, Allah rahmet eylesin, mekânları cennet olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, burada, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nı görüşmek üzere bir araya gelmiş bulunuyoruz. İnşallah bu getirmiş olduğumuz kanun tasarısıyla ilgili olarak Komisyonumuzun yapacağı katkılarla birlikte, Türkiye’de tasarrufların artırılması noktasında önemli bir yasal düzenlemeye imza atmış olacağız.

Bildiğiniz gibi, Bireysel Emeklilik Sistemi ülkemizde ilk olarak 2001 yılında getirilen bir yasal düzenlemeyle kurumsal bir tabana oturmuş oldu. Ancak, Bireysel Emeklilik Sisteminin önemli ölçüde genişlemesini sağlayan esas düzenleme, 2013 yılında yapılan Bireysel Emeklilik Sistemine devlet katkısı yapılmasına ilişkin yasal düzenlemeyle oldu. Bugün, burada, Bireysel Emeklilik Sistemini kapsam olarak daha da genişletecek bir yasal düzenlemeyi yapmak üzere bir araya gelmiş olduk.

Tabii, bir ülkede büyümeyi belirleyen en önemli bileşenlerden bir tanesi de tasarruf oranları. Ülkemizdeki tasarruf oranlarının Türkiye’nin arzu ettiği, olması gereken büyüme oranlarına uygun düşmediğini de hepimiz biliyoruz. Gerek kalkınma planımızda gerek kalkınma planımıza uygun olarak hazırlamış olduğumuz öncelikli dönüşüm programlarında özellikle tasarrufların artırılmasıyla ilgili de önemli çalışmalar yapacağımızı ifade ettik. Hem kalkınma planımızda hem de öncelikli dönüşüm programlarımız arasında tasarrufların artırılmasıyla ilgili öncelikli dönüşüm programı içerisinde yer alan bir düzenlemeyi huzurlarınıza getirmiş bulunuyoruz.

Bireysel Emeklilik Sistemi -biraz önce ifade ettiğim gibi- 2001 yılında yasalaştı, 2003 yılında yürürlüğe girdi ancak esas genişlemeyi 2013 yılında devlet katkısı sistemini getirmek suretiyle yaptık. 2013 yılında yapmış olduğumuz yasal düzenlemeden sonraki geçtiğimiz üç buçuk yıl içinde katılımcı sayısı 3,1 milyondan 6,4 milyona çıktı yani devlet katkısı düzenlemesi geldikten sonra katılımcı sayısı yaklaşık 2 kat arttı. Yine, sistemdeki fon büyüklüğü de 2012 yılı sonunda yaklaşık 20,3 milyar lira idi. Temmuz 2016 itibarıyla -devlet katkısı hesabındaki tutarlar hariç- Bireysel Emeklilik Sistemindeki tasarruf tutarı 49 milyar liraya ulaştı, devlet katkısı hesabındaki tutar ise yaklaşık 6 milyar civarında. Bunu da dikkate aldığımızda, şu anda Bireysel Emeklilik Sisteminde toplanan toplam fon tutarı 56 milyar liraya ulaşmış durumda. Dolayısıyla, devlet katkısının sisteme girmiş olması, gerçekten bu alandaki birikimleri önemli ölçüde artırdı. Gelinen noktada bireysel emeklilik sistemindeki fonların millî gelire oranı 2016 yılı itibarıyla yaklaşık yüzde 2,5 seviyesine ulaştı. İnşallah, bireysel emeklilik sistemi yaygınlaştıkça buradaki fon tutarı yıllar itibarıyla daha da artacak.

Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’yla ülkemizde bireysel emeklilik sisteminin kapsayıcılığının artırılması ve sistemin yaygınlaştırılması, yurt içi tasarruf oranının yükseltilmesi ve çalışanların emeklilik döneminde refah düzeylerinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, bireysel emeklilik sisteminde otomatik katılım getirilmesi ve ücret karşılığı çalışanların sisteme işverenleri aracılığıyla dâhil edilmesi sağlanmaktadır.

Özel emeklilik uygulamaları tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hane halkının tasarruflarını değerlendirebilecekleri uzun vadeli ürünler sunmaktadır. Ülkemizde 2003 yılında faaliyete başlamış olan bireysel emeklilik sistemi bugün 6,4 milyon katılımcıya ve -biraz önce de ifade etmiştim- devlet katkısı dâhil 56 milyar liralık bir fon büyüklüğüne ulaşmış oldu. Bu kapsamda yapılan düzenlemeyle iş yeri bazlı özel emeklilik planlarına yönelik bir uygulama yapılmaktadır. Hâlihazırda -arkadaşların bana verdiği bilgiye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

göre- otomatik katılıma dayalı bireysel emeklilik sistemi Amerika Birleşik Devletleri'nde, İngiltere'de, İtalya'da ve Yeni Zelanda'da – hani farklı formatlarda olabilir- uygulanmaktadır. İş yeri bazlı olarak özel emeklilik planlarına yönelik bir uygulama olduğunu söylemiştim. Diğer ülkelerdeki başarılı örnekleri de dikkate alarak bu başarılı örnekleri ülkemize dâhil etmeyi, bu başarılı örnekleri ülkemizde hayata geçirmeyi amaçlıyoruz.

Sistemin, bu kanun tasarısıyla getirdiğimiz otomatik katılıma dayalı bireysel emeklilik sisteminin işleyişini şu şekilde ifade edebiliriz: 1/1/2017 tarihinden itibaren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesi kapsamında işçi ve kamu görevlisi olarak çalıştırılmak üzere işe başlatılan 45 yaşını doldurmamış olan çalışanlar işverenleri aracılığıyla otomatik olarak bireysel emeklilik sistemine dâhil edilecektir. Hâlihazırda işçi ve kamu görevlisi olarak çalışan 45 yaşını doldurmamış çalışanlar da aynı şekilde bireysel emeklilik sistemine dâhil olacaklardır. Çalışanlara sisteme dâhil olduğunun kendisine bildirildiği tarihi müteakip iki ay içerisinde sözleşmeden cayıp ücretinden kesilen tutarları aynen, varsa getirileriyle birlikte alma hakkı tanınmaktadır. Yani, sistemde kalmak istemeyen çalışanlar sisteme dâhil oldukları ilk gün dahi taleplerini ileterek sistemden çıkmayla ilgili tercihlerini belirteceklerdir ancak burada yapılan düzenlemede iki ay süresince kendilerinden otomatik olarak bu kesinti yapılacaktır. Dolayısıyla, bu sistemin zaten temel özelliği otomatik katılıma dayalı olması. Burada iki aylık sürenin dolmasından itibaren yani iki aylık kesintiden sonra sistemde kalmak istemeyen iştirakçiler sistemden çıkma iradelerini ortaya koymak suretiyle sistemden çıkma imkânına sahiptirler. Çalışanlar tarafından ödenecek katkı payı tutarı 5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesi çerçevesinde belirlenen prime esas kazancın yüzde 3'üne karşılık gelen tutar olacaktır. Yani bu sosyal güvenlik mevzuatımızda, biliyorsunuz, sosyal güvenlik primine esas matrah kişiye yapılan ücret ödemesinin kendisinden farklı olabilir. Dolayısıyla, burada kesintiye esas matrah kişinin eline geçen ücret değil, Sosyal Güvenlik Kanunu'na göre sosyal güvenlik primi kesintisine esas matrah olacaktır. Bu, özellikle memurlarda çok bariz bir şekilde farklılaşmaktadır. Biliyorsunuz, biz memurlarda kişinin temel maaşı dışında değişik adlarla ek ödeme yapabiliyoruz. Dolayısıyla, kişinin eline geçen ücret sosyal güvenlik primine esas matrahtan daha yüksek olabiliyor. Onun için burada, özellikle kamuoyunda da bir yanlış olmaması bakımından, kişinin eline geçen ücret tutarı buradaki otomatik katılıma esas matrahı oluşturuluyor. Sosyal güvenlik primine esas matrahı esas alacağız.

Çalışanlar tarafından ödenecek katkı payı tutarı 5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesi çerçevesinde belirlenen prime esas kazancın yüzde 3'üne karşılık gelen tutar olacaktır. Örneğin, asgari ücretle çalışan bir kişi için bu tutar yaklaşık 49 TL'ye tekabül etmektedir. Katkı payı tutarı, çalışana ödenecek ücretten işverence kesilerek işverenin sözleşme imzaladığı emeklilik şirketine aktarılacak ve katkı payları çalışanın seçtiği fonlarla yatırıma yönlendirilecektir. Dolayısıyla, burada otomatik katılıma dayalı BES'de işveren fona yatırılacak tutarı kesecek ve yine çalışanın tercih ettiği fonda bu tutar değerlendirilecek ve yönlendirilecek. İki aylık sürenin sonunda cayma hakkını kullanmayarak sisteme devam etmeye karar veren çalışanlar bireysel emeklilik sisteminde olduğu gibi her zaman hesabındaki birikimleri alarak sistemden ayrılacaklardır. Ayrıca, sisteme ödeme yapmaya devam eden çalışan istediği zaman ödeme yapmaya ara verebilecek, ara verme süresi sonunda ise tekrar katkı payı ödemesine devam edilecektir. Çalışanlar tarafından ödenen katkı payları mevcut bireysel emeklilik sistemiyle aynı koşullara tabi olacak yani yüzde 25 oranında devlet katkısı normal bireysel emeklilik sisteminde olduğu gibi otomatik katılıma dayalı bireysel emeklilik sisteminde de geçerli olacaktır. Yalnız burada otomatik katılıma dayalı bireysel emeklilik sisteminde getirdiğimiz yenilik var, mevcut bireysel emeklilik sisteminde olmayan bir yenilik. Burada, normal yüzde 25 oranındaki devlet katkısına ilaveten, cayma süresi sonrasında yani iki aylık süreden sonra sisteme devam etmeye karar verirse eğer çalışan bu durumda kendisine bin lira tutarında devlet katkısı ve emeklilik hâlinde de hesabındaki birikimi yıllık gelir sigortasıyla almayı tercih eden çalışana birikiminin yüzde 5'i oranında devlet katkısı teşviki verilecektir. Yani, iki aylık süre doldu ama ben sistemde kalmak istiyorum. O takdirde kendisine sistem içerisindeki kaldığı süreye bağlı olmakla birlikte bin liralık bir devlet katkısı ilaveten yani yüzde 25'lik devlet katkısının dışında ayrıca yapılacaktır. Eğer sistemde sonuna kadar kalır da emekli olursa bu durumda emekli olmasına bağlı olarak hesabındaki birikimini, biriken tutarı toptan almaz da bu sistemden emekli olmayı, aylıkla emekli olmayı tercih ederse bu durumda da yıllık gelir sigortasıyla almayı tercih ettiği için çalışanın birikiminin yüzde 5'i oranında devlet katkısı teşviki ayrıca verilecek.

Mevcut bireysel emeklilik sisteminde olduğu gibi otomatik katılım sisteminde de bireysel hesaplara dayalı bir model söz konusu olduğundan çalışanlar tarafından ödenen tutarlar çalışan adına Takasbank nezdinde açılan bireysel hesaplarda izlenecek, hiçbir şekilde emeklilik şirketinin varlıkları arasında yer almayacaktır. Bu itibarla, emeklilik şirketinin iflas etmesi veya şirket hakkında tasfiye kararı verilmesi hâlinde dahi söz konusu varlıklar şirketin bilançosunda yer almadığından çalışanlar bireysel hesaplarındaki paralarını kolaylıkla alabileceklerdir. Böylelikle bireysel hesaplara dayalı bu model de Takasbank nezdinde açılan hesapta izlendiği için hiçbir şekilde böyle bir riski iştirakçi üstlenmemiş olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu düzenlemeyle birlikte çok sayıda çalışan, operasyonel yüklerle katlanmaya gerek kalmadan kolay bir biçimde bireysel emeklilik sistemine dâhil edilmiş olacaktır. Bu kapsamda, otomatik katılım uygulamasıyla bireysel emeklilik sisteminin kapsayıcılığının artırılması sağlanmış olacaktır.

Vatandaşlarımız açısından emekliliklerinde ikinci bir emeklilik gelirine kavuşma olanağı da sağlanmaktadır. Burada tabi özellik arz eden husus devletin bu ikinci emeklilik planına ayrıca katkı yapmış olmasıdır. Kendi tasarrufunun yanında kişi devlet tarafından sağlanan ilave katkılarla emeklilik hakkını elde etmektedir.

Toplumumuzda düzenli tasarruf alışkanlığının getirdiğimiz düzenleme sonucunda kazanılmasıyla birlikte yurt içi tasarruf oranının artırılmasına bu yasal düzenlemenin katkı vereceğini umuyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar düşünüyorsunuz, bir projeksiyon yok mu Sayın Bakan?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu birazdan konuşma metnimin içinde ifade edeceğim.

Otomatik katılım sisteminde çalışana tasarruf yapma konusunda çok geniş bir esneklik tanıyan, çalışanın sistemde kalmaya devam etmesini yasaklayıcı veya cezalandırıcı tedbirlerle değil, teşviklerle sağlamaya çalışan cazip bir yapı öngörülmüştür. Bu çerçevede, çalışanlarımızın sisteme ilgisinin de yoğun olacağı beklenmektedir. Hani geçmiş çalışmalardan hareketle farklı ülke uygulamalarında da bu alandaki pilot çalışmalarda da ortaya çıkan durum, başta sisteme giren iştirakçilerin iki aylık bir süreden sonra veya belirli bir süreden sonra aslında sistemden çıkmayı tercih etmedikleri ve kendi istekleriyle devam ettikleri yolunda yani başta bir otomatik katılım söz konusu olsa da kişiler cayma hakkı olmalarına rağmen sistemde kalmayı tercih ediyorlar. Zaten otomatik katılım dayalı bireysel emeklilik sisteminin temel varsayımı iştirakçilerin büyük ölçüde sistemde kalmayı tercih edecekleri, aslında başlangıçta “otomatik katılım” dediğimiz sistemin iki aylık bir sürenin sonunda bir gönüllü katılıma dönüşeceği şeklindedir, farklı ülke uygulamaları da bu örneği desteklemektedir.

Yapılan bu düzenlemelerle hem ülkemizin ihtiyaç duyduğu tasarrufların artırılması sağlanmış olacak ve bu suretle cari açığın azaltılmasına ciddi katkı sağlanacak hem de vatandaşlarımızın emeklilik dönemindeki refah seviyesi yükseltilmiş olacaktır. Bu çerçevede, Hazine Müsteşarlığı tarafından farklı senaryolar altında bu hesapta birikebilecek kaynağa ilişkin farklı rakamlar var. Biliyorsunuz, bu yasada Bakanlar Kurulunun bu kanun kapsamındaki iştirakçileri veya iş yerlerini belirleme konusunda yetkisi var. Dolayısıyla, burada iş yerlerinde çalışan işçi sayısına bağlı olarak yapılacak bir belirlemede biz eşiği nereden çekecek olursak ona bağlı olarak tabii ki bir fon tutarı oluşacak. Mevcut, arkadaşların yaptığı bir senaryoya göre yaklaşık on yıllık bir süre sonunda sistemde 100 milyar liralık bir fonun oluşacağı tahmin edilmektedir. Burada hangi eşik var? 100. Yani, çalışılan iş yeri sayısını eğer 100 ve üzeri çalışan olarak tespit edersek böyle bir senaryo altında on yıllık bir süreçte yaklaşık 100 milyar liralık bir tasarrufun...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mevcuda ilave olarak mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Mevcut, tabii tabii, o yeni, ilave.

Onuncu yılın sonunda birikimli olarak havuzda birikecek tutar. Tabii, tabii, onuncu yılın sonunda gelecek toplam tutar.

ERHAN USTA (Samsun) – İlave.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, tabii.

ERHAN USTA (Samsun) – Kişi olarak kaç?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yaklaşık 6,7 milyon kişinin bu sistemin içerisine gireceğini, on yıllık bir süre sonunda sistemde 100 milyarlık liralık bir tasarrufun birikimli olarak, stok değer olarak oluşacağını düşünüyoruz ama bu senaryo Bakanlar Kurulunun iş yerindeki çalışan sayısını 100 olarak belirlediği varsayımına bağlı olarak oluşturulan bir senaryo.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman prim esaslı mı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir konuşmamı bitireyim, sonra onları siz sorun, biz cevaplayalım.

Diğer taraftan, tasarıyla bir kamusal fonlama ve kamusal fon yönetimi öngörülmemiştir. Tamamen bireysel emeklilik sistemindeki özel sigortacılık sistemi içerisinde bir sistem öngörülmüştür. Sistemdeki birikimler mevcut BES sisteminde olduğu gibi kişilerin mal varlığına dâhil olan Takasbank nezdindeki özel hesaplarda yatırıma yönlendirilecektir. Bu itibarla, birikimlerin herhangi bir şekilde kamu bütçesiyle ilişkilendirilmesi ve kamu fon sistemi içerisinde değerlendirilmesi asla söz konusu değildir. Bu düzenlemenin, Türkiye’de tasarruf oranlarının artırılmasına önemli bir katkı yapacağına inanıyorum. Sizlerin bu Komisyon çalışmaları sırasında vereceği katkılarla, görüş ve önerilerle tasarı daha da gelişecek. Eleştirilerinizle biz bu düzenlemeyi daha iyi bir noktaya taşıyacağımıza inanıyorum.

Sayın Başkanım, tasarının şimdiden memleketimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, havada kalmasın, Sayın Usta’nın bir sorusu vardı, onun da cevabını alalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, ona da cevap verelim.

Yani ama şöyle: Bugünkü değeriyle. Ortalama 2.169 lira değil mi? Ortalama 2.169 lira alıyor. Ortalama memur maaşını 2.531 lira olarak alıyoruz. Asgari ücret de şu andaki asgari ücret tutarı 1.647 lira.

ERHAN USTA (Samsun) – 300 milyar TL de bugünkü fiyatlarla oluyor değil mi? Yani burada ücret artışı yok.

BAŞKAN – Yok, tabii, yok. Bugün.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bugünkü değeriyle.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Az önceki açıklamamda Sayın Çam’ın da usul üzerindeki bir tartışmasındaki bir açıklamasına da cevap vermem lazım.

Tatil değil, bir ara vermeden bahsettim, kayıtlara geçmesi için söylüyorum ara vermeyi de ama zaman zaman Komisyon Başkanlığının da üyelerini motive etmesi gerekiyor. Bunu da bir motivasyon kapsamında değerlendirebiliriz diye.

Teşekkür ederim.

İlk söz Sayın Temizel’e ait.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

Gönüllü tasarrufların yetersiz olduğu ülkelerde tasarruf oranını artırmanın kaçınılmaz karşılığı zorunlu tasarrufları artırmaktır. Ancak "zorunlu tasarruf" denildiği andan itibaren akla gelecek ilk uygulamanın da bu şekilde insanların aslında gönüllü olarak katılmaları gereken sigorta vesaire gibi sistemleri zorunlu hâle getirilmesinden geçmediğini de hepimiz biliriz.

BES'in yani bireysel emeklilik sisteminin gönüllülük esasına dayandığı gerçeğini göz ardı edemeyiz. Bu sistem gönüllülük esasına dayanan bir sistemdir. Bizim ülkemizde zorunlu sigorta sistemi her ne kadar fon değerlendirme esasına bağlı veya fon değerlendirme esasına tabi olarak tanımlansa da nesiller arası dayanışmayı gerektiren bir sistemdir. Çünkü şimdiye kadar bu şekilde sigorta amaçlı olarak yapılan kesintilerin emeklilik sisteminde maaş esasına dönüşecek olan sistemlerin asla yeterli olmadığı dolayısıyla o anda sigorta primi yatıranların primleriyle veya sigortalıların primleriyle daha önce emekli olmuş olanların emeklilik maaşlarının ödendiği de bir gerçektir. Her ne kadar sürekli olarak sosyal güvenlik sistemindeki açıklardan bahsedilirse de bunun bir nesiller arası dayanışma olduğu gerçeğini göz ardı edemeyiz.

Şimdi, bu sistemlerin genellikle insanların çalışırken sağlamış oldukları hayat standartlarının çok çok altında yaşam standardı sağlamasını da bu sistemle bir şekilde telafi etmeye çalışırlar. Bireysel emeklilik sistemi budur. Çünkü emekli olduğu andan itibaren birdenbire emeklinin yaşam standardında inanılmaz bir düşme olmaktadır. Daha önceden sisteme katkıda bulunmuş bu çalışan insanların haklarının en azından standartları sağlanarak, artırılarak sürdürülmesi sosyal devletin bir görevidir, zorunluluktur bu. Bunu sağlayamadığınız zaman bu durumda yapılacak olan ister istemez bu tür gönüllü tasarrufları teşvik etmek adına devlet katkılarıyla vesaireyle bunları ayağa kaldırmak olur. Şu anda bu tasarıyla yapmaya çalıştığımız olay bu. Ancak bizim bir bireysel emeklilik sistemimiz var zaten, yeni bir sistem kurmuyoruz. Buna ek bir madde ekliyoruz, ek 2'nci madde. Ek 2'nci maddeyle sağladığımız sistem daha önceden bireysel emeklilik sistemiyle standardını artırmak üzere sisteme katılmış olan insanlara bir üçüncü olanak daha tanıyacak, bir doğal emekliliği olacak, bir bireysel emeklilik sisteminde maaş bağlanması söz konusu olacak, üçüncü olarak da eğer bu sistemin içerisinde on yıl kalırsa bir üçüncü maaş daha bağlanmış olacak. Şimdi, değerli arkadaşlar, böyle bir sistemin kurulmasının özellikle de asgari ücretinden zaten 50 lira kesinti yapılarak tasarrufa zorlanan bu insanlarda yaratmış olacağı baskıyı gönüllülük sistemiyle bağdaştırmanız mümkün olmaz. Asgari ücretteki artışın önümüzdeki iki ay sonradan itibaren vergi dilimlerinin değişmesi nedeniyle vergideki artıştan ötürü bir 50 lira daha azalacağını varsayın. 50 lira da buradan ekleyin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu düzenleme 2017'de yürürlüğe girecek.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani gelecekle ilgili diyorum yani yıl içerisinde tam olarak uygulandığı zaman bunlar da olacak.

Sonuç olarak, birkaç yıl içerisinde, haydi bu yılı kurtardınız, çok şükür diyelim, ne diyelim yani başka bir şey değil, dolayısıyla, insanların sürekli olarak zaten kıt kanaat geçindikleri gelirlerinden geleceğe dönük olarak, on sene sonrasına dönük olarak yaptırdığınız tasarruflarla yapılan düzenlemelerin hakkaniyete uygun olmadığını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Bu, muhalefet şerhi yazacağınız anlamına mı geliyor?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Belki bunlarla ilgili yapılan düzenlemelere ilavelerimiz veya eklentilerimiz uygun görülür, memnuniyetle muhalefet şerhi yazmayız Sayın Başkan o durumda.

Dolayısıyla bu zorunlu tasarrufların gönüllü tasarruf hâline dönüşmeden iki aylık bir zorunlu dönemi var. O iki aylık zorunlu dönem içerisindeki zorla ilave bir emeklilik sistemine sokulması olgusunu da hakkaniyete uygun bulmamanın ötesinde Anayasa'ya da aykırı buluyorum. Bunu yapamayız. Yani ilk çıktığı andan itibaren gönüllü olarak buna katılırsanız tamam, bir sorun yok ama ilk iki ayda zorunlu olarak katıldın kardeşim, başka çaren yok. İki ay kesilecek, iki ay prim yatırılacak zorunlu sigorta primi, ondan sonra "İstemiyorum." denildiği zaman iade edilecek. İade süreci ne kadar sürecek, ne zaman geri eline geçecek, ne yapılacak, bunları şimdiden tahmin etmemiz mümkün değil. O zaman bu gönüllülüğü niye ilk çıktığı andan itibaren "Bakın, size şöyle şöyle teşvik veriyoruz, bu sistemde şu kadar ay kalırsanız o süre içerisinde çıkmazsanız bak bin lira veriyoruz, arkasından şu kadar şunu ilave olarak veriyoruz." dediğiniz anda bu teşvike girmiş olur, öbür türlü zorlamış olursunuz. Eğer zorunlu tasarruflardan bahsediyorsanız bu vergidir. Bunu zorladığınız zaman işte bu ilave olarak alınacak bir vergi anlamına gelir. Dolayısıyla uygulamanın bu kısmına karşıyız. Durduk yere bu insanlardan zorunlu olarak bunu alma olanağının olmadığını düşünüyoruz. Burada tasarruf bonusu uygulamalarını hatırlayan insan büyük bir ihtimalle yoktur. Bu tür tasarrufların hepsinin aslında tasarrufa zorlanmış olan o insanlara zerre kadar bir yararının olmadığını, onun yerine dev bankerler yarattığını ben en azından hatırlatayım burada bilmeyenlere etmeyenlere. Oradaki 100 liralık kuponların 3 liraya, 5 liraya satıldığını, 15 liraya satıldığını ben hatırlarım, babamdan dolayı hatırlarım. Her defasında alınacak olan o tasarruf bonolarının kırdırılmış olan 15 liralardan, 30 liralardan maaşlarına biri ilave olarak görürlerdi, hepsi o kadar. Hâlbuki onun kendi maaşından kesildiğini hesaplamaz tasarruf bonosundan ötürü "Bunu götürüp de işte şunlara verirsem, kırdırırsam bonomu bunu yaparım." derlerdi. Türkiye bu tür olayları daha önce yaşadı, çok acı deneyimleri oldu. Ha, bunların bir işe yarayıp yaramadığı konusu da ayrı bir konu. Burada bir işe yarayıp yaramama konusu söz konusu olduğunda maddedeki daha önce bireysel emeklilik sisteminde hazine tarafından onaylanmış olan kuruluşlara yani sigorta şirketlerinin herhangi birisine özellikle reklamlarıyla, verdiği olanaklarla vesailerle sigortalı kazandırmak yerine, şimdi biz müsteşarlığın belirlemiş olduğu kuruluşları burada yetkili kılıyoruz. Bu konunun mutlaka açıklığı kavuşturulması gerekir. Bu nedir? Yani, müsteşarlığın yetkili kılacağı kuruluşlar Hazine Müsteşarlığının daha önceden bu konuda uygun görüş verdiği ve faaliyette bulunan kuruluşlardan bir farkı olacak mı? Tasarrufların artırılması konusunda, özellikle de ekonominin geleceğiyle ilgili olarak önemli bir adım olarak görülmesi gerektiğini kabul ediyorum. Bunun zorunlu tasarruf olması konusunu hakkaniyet adına uygun bulmuyoruz ama asıl önemlisi de bu şekildeki tasarrufların değerlendirilmesine dönük olarak daha

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

önceki bireysel emeklilik tasarrufları ile bunun arasında ortaya çıkan müstehşarlıkta yeniden izin verme kapsamında olup olmayacağını pek çözemediğimiz olgunun da açıklığa kavuşturulmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, şimdi, Sayın Bakan, biz de HDP olarak bu meselenin zorunlu olma bölümüne karşıyız, onu söyleyeyim. Ama, esas olarak HDP olarak izlediğimiz politika son on yedi yılda bir tek, servetin yüzde 55'i nüfusun yüzde 1'inde olmasıdır. Yani, bu tip bir tasarruf yasasıyla acaba bu servetin yukarıdaki yüzde 1'de buluşma meselesini nasıl tabana yayarız diye düşünmemiz gerekir diye düşünüyorum. Yani, bunu bir vesile kılabilir miyiz, bunun üzerine çalışalım diyorum.

Şimdi, serveti nasıl tabana yayarız, tasarruf alışkanlığını nasıl yaratırız? Tabandaki insan, bir sefer, dar gelirli. Bugüne kadar hiçbir tasarruf alışkanlığı yok, olamamış çünkü hep borçlu, dar gelirli olmuş, kredi borcu olmuş, bir türlü tasarruf alışkanlığı edinemedi çünkü imkânım da yok diye bakıyor, hep borçluyum diyor, eline ne geçiyse harcıyayım diye bakıyor. Bu tasarruf alışkanlığını nasıl edineceğiz? Evet, bin liralık teşvik önemli bir teşvik. Ama, yüzde 25'lik devlet payında -biliyorsunuz, ben ölçeği her konuda veriyorum- biz bu serveti, yani tepede biriken misketleri nasıl tabana yayarız ki oyun gelişsin? Servet dediğimiz şey ve tasarruf dediğimiz şey... Herkes biraz varlığı olduğunu hissetsin. Bunu nasıl yaratırız? Siz 50 lira diyorsunuz. Bakın, yılda kaç para yapar 50 lira? 600 lira yapar. Diyelim ki on beş yıl kaldı, 9 bin lira; bin lira da üzerine siz koydunuz 10 bin lira. Kalırsan yüzde 5 daha vereceğim, 10.500 lira. Bu adamın on beş yılda biriktirebileceği 10 bin lira. Bugün 10 bin lira bir servet etkisi yaratıyor mu? Yani, ben on beş yıl kaldım da bir daire sahibi olabileceğim emekliliğimde diyebilecek mi? Diyemez, imkânı yok. Ama, 3 bin lira geliri olan, 5 bin lira geliri olan bunu diyebilir çünkü onun 80 bin lira, 90 bin lirası birikecek. Yani, biz yine serveti tabana yaymamış olacağız. Bir güvence yani dar gelirliye, yoksula, asgari ücretliye... Emekliliğinde hiç yoksa eline dişe dokunur bir şey geçecek duygusunu verememiş olacağız. Gelin, şunun üzerine çalışalım... Biz bu servet... Hazine katkısı da var. Bu katkı meselesine çalışalım, bir ölçek belirleyelim. Yani, dar gelirliyi biraz varlık sahibi yapmış hissettirelim ve onu bu sistem içinde kalmaya... Bakın, bu servet içinde kalmaya daha çok teşvik edelim yani dar gelirli için daha çok ihtiyaç vardır. Haklısınız, ben bin lira meselesinde katılıyorum, orada herkes eşit ama bin lira bir şey değil Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Eşit değil, tam tersine.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır. Oran olarak tabii ki haklısınız ama genel olarak yüzde 25'lik devlet katkısı var mesela. Diyorsunuz ki 5 bin lira verene de yani yüzde 25 vereceğim, 50 lira verene de yüzde 25 vereceğim. Bu doğru değil. Yani bir üst limit vardı galiba orada. 3 bin...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Brüt asgari ücret tavanı var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, tamam, doğru, tavan, neyse. Kaç para? 2.800 lira mı? Tavanını aşamaz. Haklısınız, katılıyorum ama yine de bir ölçek meselesini gündeme getirdim ki bu servet sürekli yukarı doğru akarken kamuda destekleyerek tabana biraz varlık sahibi olabileceğini, bir tasarruf olduğu hissini verelim ve onların daha çok sistem içinde kalmasını sağlayalım ki o insanlar yoksun, güvensiz hissetmesinler Sayın Bakan, gelin bunun üzerinde çalışalım derim. Yani bununla ilgili mutlaka bir ölçek getirelim, daha çok dar gelirliyi sistem içinde tutmaya çalışalım.

Diğer mesele Sayın Bakan, bakın, şöyle bir riskimiz var bu tasarıda: Şimdi, sonuç olarak bu parayı işveren ödeyecek. Ne yaparsanız yapın işveren götürüp parayı yatıracak. Şimdi, işçi de, özellikle dar gelirli, cebine giren paraya bakar. İşverenle 1.500 liraya anlaşır, gider asgari ücretli bildirir, ama 1.500 lira, 1.600 lira, 1.700 lira, cebine girene bakar ve dar gelirli ona göre hesap eder. Bir bakacak ki o ay 100 lira eksilmiş maaşı. Atıyorum, 1.700'dan "100 lira niye eksildi?" diyecek, "Zorunlu tasarrufu sana yatırdık." O diyecek ki "Ya, aman sen bunu yatırma, sen bana paramı ver tamam mı?" Patronu da buna teşvik edecek çünkü o ödeyecek sonuçta. Kendi finansalından bu para çıkacak. İşçiye, "Parasını sana vereyim." diye teşvik edecek çünkü işveren bunun ödenmemesi yönünde bence teşvik edici olacaktır. Çünkü, aydan aya ödeme zorunluluğu var burada, diğer tarafta, işçisini daha çok memnun etmek adına teşvik eder. Burada, oyunu nasıl bozabiliriz diye bir düşünelim. Yani, işçinin mutlaka bundan yararlanmasını nasıl sağlarız? Burada, gene, dar gelirli olanları daha fazla teşvik edici bir formül düşünersek... Şöyle bir önerim var: İşsizlik Fonu'nda 100 milyar TL para birikti değil mi? Başta yaptığımız hesaplamalarda bu uyarıyı yapmıştık burada gereksiz bir fon büyüklüğü oluşacak diye. Çünkü, çok büyük bir para toplanıyor, yararlanabilecek kısım çok düşük, biraz genişletildi geçen ama ona rağmen her yıl katlanarak para büyüyor. Ya, oradaki işçi payı vardır bakın, İşsizlik Fonu'ndaki işçi payı. Biz o İşsizlik Fonu'ndaki işçi payını yeni dönem için bu fona katkı olarak eğer ki koyabilirsek o zaman inanılmaz teşvik edici bir nokta getirmiş olursunuz hem işveren için hem işçi için. Yani, İşsizlik Fonu'ndaki oradaki yatırdığı parayı buradaki fonun, yani yüzde 3'ün yüzde 1'i olarak sayarsanız işverene de bir teşvik vermiş olursunuz. Yani, "Yüzde 1'i oraya yatırma kardeşim, gel, buraya işçi adına yatır." dediğiniz anda işverene de teşvik, işçiye teşvik. Herkes de bu fonda kalır, İşsizlik Fonu'nda da gereksiz bir fon büyüklüğü olmaz. Yani, sermayeye...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama taban var, yer değiştiriyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama bakın, sermayeyi tabana yaymış oluruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yer değiştiriyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, o zaman, kalma zorunluluğu anlamında geri çıkmama garantisi getiririz. Yani, eğer ki bu... Emeklilik olunca da çıkmamak şartıyla olur Sayın Bakan, tasarruflarımız gene sabit kalır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sabit kalıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, tasarruflar artar, gene tasarruf oluyor ama işçi adına oluyor, işçinin hesabına giriyor, emekli oluncaya kadar da kalacak. İşsizlik Fonu'ndaki gereksiz büyüme olmayacak, işçi adına sermaye tabana yayılacak, emekli oluncaya kadar da o parayı alamayacak. Yani, yüzde 1'lik işsizlik payındaki paraya dokunamayacak yani emekli oluncaya kadar kalan ancak o yüzde 1'lik paraya dokunacak. Böyle bir şey hem sermayeyi tabana yayar hem İşsizlik Fonu'ndaki 100 milyar rakamı... Üç yıl sonra 150 milyara çıkacak, gereksiz, işverene ciddi bir yük. İşverene de hem bir havuç veriyorsunuz böylece, "Buraya işçi adına yatır." diyorsunuz, o da işçisine destek sağlamış oluyor, işçi de... Tabii ki bunda da şöyle bir limit yapılabilir: Asgari ücretin 2 katına kadar olanlarda bu uygulanır gibi bir şey dersiniz, sermayeyi tabana yaymış oluruz yani varlığı tabana yaymış oluruz. Bir bakarsınız beş yıl sonra servetin yüzde 55'i yüzde 1'de değil, yüzde 50'si yüzde 1'de olur, serveti tabana doğru yaymış oluruz. Bu bir öneri tabii, umarım ki uzlaşırız.

Diğer bir mesele Sayın Bakan, bakın, şirketlere siz 6 milyon yeni müşteri veriyorsunuz ama şunu görmedim bu tasarıda: Yani, biliyorsunuz, şirketler bir fon işletim bedeli alırlar. Yani, şimdi, sonuç olarak, siz bir yere bir müşteri götürüyorsanız bu fon işletim bedelinin de pazarlığını yaparsınız. Yani, orada bir üst limit meselesi var, onu düşürürsünüz. Yani, bu kadar, zorunlu tasarruftan dolayı gelenlerle ilgili fon işletim bedeliyle ilgili bir kısıtlınız, çalışmanız var mı, nerede var?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – BES zaten var ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam ama şu anda yeni 6 milyon müşteri veriyorsun sen sisteme. Yeni 6 milyon müşteriye karşılık yatırımcı lehine yani tasarrufçu lehine mutlaka bir kısıtlama getirmek lazım, getirilecek mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Getirilecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama bu ikincil mevzuatta mı getirilecek? Yani, fon işletim bedelleri düşürülecek mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – "Tavan düşecek." diyor arkadaşlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tabii, tabii, onu diyorum, tavan düşecek. Tabii ki taban da aşağı çekilebilir, tavan da aşağıya çekilebilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Taban sıfır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Doğru, taban sıfır. Yani, tavan aşağıya çekilecek öyle mi bu kadar müşteriye karşılık?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki.

Son olarak Sayın Bakan, 1 Ocak 2017'de herkesin sisteme girmesini öneriyorsunuz ama benim bildiğim, şirketlerin bir kapasitesi var bu kadar şirketle, bu kadar firmayla, bu kadar şahısla bir anda görüşme ve hesap açma imkânsız gibi. Şurada dört ay kalmış yıl sonuna kadar. Bence bu uygulamayı yıl içinde tedricen yaymak gerekir. Yani, atıyorum, 100 işçi üstünde olanlara mart ayına kadar denilebilir, 50 işçiye kadar şu aya kadar denilebilir veya 10 işçiye kadar şu aya kadar denilebilir. Çünkü, sistem çöker yani bu kadar insanı bir anda kayda alamaz. Bununla ilgili bir tedbiriniz var mı?

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – O tamamen Bakanlar Kurulunu ilgilendiriyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani belli aylarla ilgili... 6 milyon kişiyi bu sistem... Yani, herhâlde 100 bin istihdam yapması lazım ki bu kadar insanı kaydedsin bir ay içinde, iki ay içinde.

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – Zaten 100 işçi ve üzeri çalışanlarla başlamayı öngörüyoruz ama Bakanlar Kurulunun...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ha, diğerlerine süre uzatma şeyi olacak.

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – Aynen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yıl sonuna kadar mı onunla ilgili öngörüünüz?

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – O tamamen Bakanlar Kurulu kararı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – En yakın sürede bu sisteme geçmek istiyoruz ama teknik imkânları da...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, bir de Sayın Bakan, şimdi, "devlet katkısı" diyoruz, bununla ilgili hazine yükünün ne olacağına dair bir çalışmanız oldu mu, önümüzdeki yıllara dair bir projeksiyon? Bunu bize dağıtır mısınız lütfen. Yani, 2017, 2018, 2019 ve 2020'ye dönük hem mevcut sistemdeki olanlarla ilgili hem de...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cevap verirken onları da...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ha, tamam. Lütfen, onunla ilgili bir çizelge bize dağıtırsanız bir an önce, hazine yükünün ne olacağına dair, mali disiplinle ilgili bir sıkıntı oluşturup oluşturmayacağına dair -en çok sizin düşünmeniz lazım- ona dair bir cevap da verirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, saygıdeğer bürokratlar ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, ülkemizde tasarrufların düşük olduğunu biliyoruz. Tabii, bir ülkede tasarruf olmayınca veya düşük olunca yatırım da düşük oluyor, yatırımın düşük olması da hem büyümeyi hem de büyüme kapasitesini etkileyen bir şey. O yüzden, tasarrufların artırılması bizim makroekonomik açıdan mutlaka çözmemiz gereken bir husus. Bunda hemen hemen mutabıkız artık, bu iş o noktaya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

geldi. Fakat, tabii, tasarrufla tüketim arasındaki ilişki ve tasarrufla üretim arasındaki ilişkiyi de iyi kavramamız gerekiyor. Yani, "tasarrufu artırmak" demek, aslında, mevcut gelir seviyesinde tüketimi düşürmek demektir. Şimdi, özellikle siyasetçiler, tabii, vatandaşın tüketimini düşürücü herhangi bir tedbiri alma konusunda isteksiz davranıyorlar. Hâlbuki, yani, gelir var, geliri 100 –Türkiye için söylüyorum ve toplam, kamu artı özel için söylüyoruz- tüketim 85, tasarruf 15. Aslında yüzde 15 dediğimiz şey bu. Yani gelire... Harcanabilir gelir, orada teknik bir ayrıntı var, onlar önemli değil ama... Yani, biz gelirimizin yüzde 85'ini tüketiyoruz, yüzde 15'ini tasarruf ediyoruz ekonomi olarak. Emsallerimiz ne yapıyor? Gelişmekte olan yüzde 33'ünü tasarruf ediyor, yüzde 67'sini tüketiyor. İşte, 10 bin dolar civarında geliri olan ülkeler de yine aynı. Hani, bazıları diyor ki "Ya, gelirimiz zaten düşük, hangi gelirden tasarruf edeceğiz?" Öyle değil yani ortalama 10 bin dolar civarında geliri olan ülkelerde de yine tasarruf oranları bizim çok üzerimizde. Bizden tasarrufu düşük olan ekonomiler sadece geliri çok düşük olan ekonomiler, yani onların tasarrufları bizim gibi veya bizden düşük. Yani, gruplar itibarıyla baktığımız zaman, bazı başka ülkeler arada olabilir ama ülke grupları itibarıyla baktığımızda, Dünya Bankasının çalışmalarında bunların hepsini görmek mümkün.

Şimdi, dolayısıyla, biz, mevcut gelir seviyesinde ve mevcut klasifikasyon içerisinde yani gelişmekte olan ülkeler klasifikasyonu içerisinde tasarruflarımıza kabaca baktığımızda, aslında, 10 puan, 15 puan, hatta 33'ten alırsak, 33 eksi 15 dersek 18 puan altında. Bunların mutlaka artırılması gerekiyor fakat şimdi... Dolayısıyla, bunun tüketim tarafına dokunmak gerekiyor, tüketim tarafına dokunmadan tasarrufa artırmak çok fazla mümkün değil. Ha, biliyorsunuz, işte, iktisatçılar şey der: "Geliri artırarak tasarrufu artırmak lazım." ama konuştuğumuz şey zaten o insan. Geliri de artırmak ancak aslında tasarrufu artırmak olur. Önce tasarrufu artıracaksın, ondan sonra karşılığında yatırım yapacaksın. Yatırım sizin büyümenizi, büyüme potansiyelinizi artıracak. O, gelirini artıracak, artan gelir üzerinden daha fazla tasarruf ederek ekonomiye böyle bir ivme kazandıracak ama her hâlükârda bizim başlangıç noktamız tüketimi azaltmaktır, tüketimi kısımdır. Dolayısıyla, burada, özellikle BDDK'nın son dönemde bu makro ihtiyati tedbirleri gevşetme yönünde aldığı kararların bu konuştuğumuz şeylerle çeliştiğini düşünüyorum, orada hükümetin dikkat etmesi gerekiyor. Yani, tüketimi kısımdır tasarrufu artırmak, bu basit bir mantıktır, bu noktayı hiç kaybetmemiz gerekiyor.

Şimdi, dolayısıyla, bu açıdan baktığımızda, aslında, bizim ekonomimizin bir talep problemi yok makroekonomik açıdan baktığımızda çünkü gelirinin yüzde 85'ini tüketen bir ekonomide bir talep problemi olmaz, talep problemi yok. Bazıları, "İşte, talebi canlandırmak için şöyle yapalım, talebi canlandırmak için böyle yapalım." diyor, değil, biz talebi bu anlamda kısımaya çalışıyoruz, talebi tüketimden üretime kaydırmaya çalışıyoruz, talebin niteliğini değiştirmeye çalışıyoruz. Yani, hakikaten Türkiye ekonomisini bilen makroiktisatçılar gözüyle bu işleri bir okumak gerekiyor.

Şimdi, bu bireysel emeklilik komisyonunda, bunun 2001 yılındaki çalışmalarında o zaman teknisyen olarak bulunmuştum, 2013 çalışmalarında da bulundum, farklı düşüncelerimiz olmakla birlikte zaman zaman, bu çalışmanın içerisinde bulundum. Bugünkü yapılanın da özü itibarıyla doğru olduğunu düşünüyorum yani tasarrufu artırmasını ama şunları da göz önünde bulundurmanız lazım. Mesela, bizim nüfusumuzu yüzde 20'lik gelir grubu dilimlerine ayırdığınız zaman, 5 dilime ayırdığımızda ilk 3 dilimde tasarruflar negatif. Yani, toplumun kabaca yüzde 60'lık kesimi gelirinden daha fazla tüketiyor, negatif tasarrufu var. Şimdi, bu kesimin de önemli bir kısmına burada bir "tasarruf et" zorunluluğu getiriyoruz. Ha, cayma hakkı iki ay süre içerisinde. Kimisi bunu kaçırarak, kimisi kaçırmayacak, ondan sonra ne olacak bunu biliyorum. Bunun önümüzdeki ödemede ücretlerin artırılması konusunda -hem kamuda hem özel sektörde- düşük ücretlilerde bir baskı oluşturacağını göz önünde bulundurmanız gerekir. Yani, tasarrufu, o iki aylık cayma süresini geçirip, daha sonra, işte şu ortalama 2.169'dan aldığımızda "65 lira her ay benim param kesiliyor, ya ben zaten zor geçiniyorum, ben zaten gelirimden daha fazlasını borçla, harçla tüketiyorum." diyen bir kesimle karşılaşabiliriz. Onların iyi yönetilmesi gerekir diye düşünüyorum, onları bugünden düşünmemiz lazım yani bu kurguyu veya organizasyonu yaparken.

Şimdi, tabii, burada problem... Ha, ben şuna çok fazla inanmıyorum, bunu Ahmet Bey'le de zamanında tartıştık Hazine Müsteşarlığında, hatırlıyorum. Ben, özellikle, bu 2013'te yaptığımız düzenlemeden sonra, evet, fon sayısında ve fon miktarında bir artış oldu ama ben, özellikle başlangıcı itibarıyla bireysel emeklilik sistemine kaydolmada, girmede teşviklerin çok önemli bir etken olduğuna inanmıyorum çünkü mevcut sistemde, biz 2013'teki o güçlü teşvikleri getirmeden önceki sistemde vergiden düşürme şeklinde bir şey vardı biliyorsunuz, hiç geliri yoktu, dolayısıyla vergiden düşürüyordu. O zaman, fondakileri, bireysel emeklilik sistemindekilerin yüzde 40'ı bir kuruş dahi devlet katkısı almadığı hâlde bireysel emeklilik sistemine girmişlerdi. Yani, başka faktörler de burada önemli. Dolayısıyla, bizim, hep böyle devlet katkısını artırarak sistemi büyüteceğimiz yönündeki bir gayretimiz var. Tabii, devlet olarak da başka ne yapabilirsiniz diye düşünebiliriz ama bu sistemin bize bir maliyet getirdiğini unutmamamız lazım. Yani, şu anda ne kadar bütçeye maliyeti, yıllık 2,5-3 milyar mı?

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – 4 milyar civarında.

ERHAN USTA (Samsun) – 4 milyar. Yani, 2017 için 4 milyar. O sisteme geçmeden önce düşünersak, yine, 3-3,5 milyar civarında sistemin bize yıllık bir maliyeti var. Yani, hakikaten, bunu bir teknisyen olarak söylüyorum: Yani bunu faydası ve maliyetini detaylı bir şekilde analiz etmenizde fayda var diye düşünüyorum. Şu yapılsa o çok yanlış olur: Yani, bir beş yıl sonra birisi gelip de "Ya, bu sistem ciddi bir şekilde devlete yük getiriyor, hadi bu yüzde 25'leri kısılam, keselim." gibi bir noktaya gitmemesi lazım yani bizim sürdürülebilir bir devlet katkısı üzerinden hareket etmemiz lazım. Mesela, burada, özellikle, şu 1.000 TL meselesinde de... Şimdi, mesela, bir çalışanı düşünün, bugün itibarıyla 45 yaşının altındaki bir çalışan sisteme girdi. Buna 1.000 lira vermiyoruz değil mi? Buna 1.000 lira yok ama 1 Ocak 2017'den itibaren zorunlu olarak girdi, ona 1.000 lira vereceğiz. E, bugün girene niye vermiyoruz? Ben anladığım kadarıyla verilmiyor. O zaman, bu 1.000 lirayı verip vermemek... Hani, ben bir siyasetçi olarak verilmesin demeyeceğime göre, bugün mevcutlara da o zaman 1.000 liralara vermemiz lazım. Yani, bizim "iyi" dediğimiz sisteme 1 gün önce giren

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

yani 1/1/2017' den önce girene veriyoruz da 1/1/2017' den sonra bu sistem bu kanun çerçevesinde otomatik olarak veya işte o cayma süresinden sonra otomatik olarak girenlere veriyoruz da öbürlerine niye vermiyoruz? Verip vermeme konusunu bence düşünmek lazım çünkü bu 1.000 lira da öyle az buz bir para değil. Tabii, önerim de o zaman mevcuda da verelim yani mevcutlara da 1.000 lirayı verelim. Onun ne suçu var?

Şimdi, tabii, aslında, sisteme girişte önemli olan faktörlerden bir tanesi de şu: Tabii, ekonominin dalgalı olması, oradaki gelirin istikrarsız olması, insanların finansal okur yazarlığının düşük olması gibi hususlar var yani parasını nereye yatıracak, işte risk şöyle böyle filan... Şimdi, geriye doğru bir bakın, bazıları çok iyi kazandırmış, bazıları çok kötü kazandırmış gibi bir şey var. Tabii, bu finansal bilinç için de önemli bir faktör olduğunu düşünüyorum, orada da insanların eğitilmesi lazım. Özellikle, buralardan birileri de para kaybeder durumda olmaması lazım yani fazla risk alarak. O konuda da vatandaşın eğitilmesi gerekir diye düşünüyorum. Ama bundan daha önemlisi, az önce gündeme getirildi, bu fon yönetim kesintisi. Bunlar, biliyoruz ki bizde uluslararası standartların çok üzerinde yani mevcutta da. Yani bunda mutlaka ve mutlaka aşağı çekici tedbirleri almamız lazım yani işletmeyi de sıkıntıya sokmadan. Yani nereden kaynaklanıyorsa bunu uluslararası standartların çok üzerinde bir şeyi... Hele hele başlarda sisteme ilk girenlerde çok daha fazlaydı. Ben mesela şey verdiğimi hatırlıyorum, bir de ilk giriş bedeli, asgari ücret kadar da bizden para almışlardı yani hem bir şeye giriyorsun... Bakın şimdi siz para veriyorsunuz, biz para vererek girdik bu sistemlere. Bunları nasıl yaptık işte bizim iktisatçılığımız da bu kadar yani keşke bugünlere getirseymişiz. Şimdi, dolayısıyla, buna bakmamız lazım yani Akif Bey de orada, Akif Bey bu konuları iyi bilir.

Bir de bir şey daha var: Sigortacılık sisteminin biz biliyoruz ki yüzde kaç yabancısı? Yani yüzde 70-80'i yabancı herhâlde. Yani buna bir bakmamız lazım, hele hele şimdi devlet teşvikleri getiriyoruz, bilmem neler getiriyoruz yani buradaki yabancılaşmanın önüne geçecek, biraz daha yenileşmesini artıracak yani... karıştı falan deriz de yani orada şimdi çok kârlı da bir iş var. Buradaki yabancılaşmanın temel motivasyonu nedir? Buna da kamu tarafı olarak bakmamız lazım. Tabii, biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konunun önemli olduğunu düşünüyoruz. Bunlar, nihayetinde bu fonlar çok büyüyecek ileriye doğru da, sermaye piyasalarımız açısından önemli unsurlar olacak. Burada yabancı unsur... Elbette yabancılar için bir kısıtlama yok, yabancılar olsun, biz olsun istiyoruz ama şimdi devlet teşvikiyle girilen bir işte de bu kadar yabancılaşmanın olması da çok doğru değil. O yüzden buraya da Hükûmetin de özellikle millîi düzenlemelerimizin son derece yükseldiği bu dönemde bu noktaya bakmasının doğru olacağını düşünüyorum.

Burada mesela bankacılıkta var, şimdi yabancılaşmaya motive eden, Bankacılık Kanunu'ndan gelen birtakım problemler var. Ben şimdi sigortacılık kısmını bilmiyorum. Orada da o tür şeyler mi var? Türkiye'de bir adamın bankacılık yapması için biraz çılgın olması gerekiyor. Çünkü bir kredide yanlış yaptığı zaman yedi sülalesine kadar gidiyor ama bunu bir yabancıya işletemiyorsun. Dolayısıyla, o tür nedenlerle Türkiye'de bankacılık sisteminde bir yabancılaşma olmuştu. Şimdi, onların yumuşatılmasını zamanında konuştuk ettik ama bir yasal düzenleme çıkmadı. Mesela bu tür şeyler mi var? Nedir bilmiyorum, sigorta sistemindeki şeyin. Yani burada yerli girişin, işte aynı şartlarda olmaması lazım belki yani uluslararası yükümlülüklerimize aykırı olmamak kaydıyla belki bir miktar teşvik edici, yani şirketler arasında teşvik edici şeyleri koymamız lazım.

Şimdi, geçişin ben de kademeli olması gerektiğini düşünüyorum. Bunun şeyi çok sıkıntılı olabilir. Yani bunun kademeli olmasında bir şey yok yani bugüne kadar otomatik geçişimiz yoktu, Türkiye ayakta. Yani birkaç ay daha, altı ay daha geçiş olmasa en azından o konuda yetki alınmasının, kademeli geçiş için yetki alınmasının faydalı olacağını düşünüyorum, 2020' den itibaren.

Bu etki analizi meselesinde teşekkür ediyorum Hazine Müsteşarlığına, hakikaten bir en azından diğer kanunlarda pek fazla görmediğimiz bir çalışmayla buraya gelmişler. Ancak buradaki şeyleri, verdiğiniz parametreler çerçevesinde baktığınızda 100 milyar TL'yi pek bulamadım. Şimdi, tabii Excel'le falan yapmadım hesap makinesiyle yaptım ama zannediyorum bu 100 milyar TL 2016 fiyatlarıyla değil yani yeni fiyatlarla. Dolayısıyla nominal gibi geldi bu. Yoksa başka türlü olmaz bu.

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK - Yıllar itibarıyla 5 milyardan başlıyor, bir de tecil etme şeyi var...

ERHAN USTA (Samsun) – Yani bir ücret artışı var burada, değil mi?

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK - Var.

ERHAN USTA (Samsun) – Az önce 2016 fiyatlarıyla dedik ama yanılmayalım. Bunu bugünkü fiyatlarıyla konuşmamız lazım yani ücret artışının olmadığı bir ortamda. Yani işçi artışı olacak, çalışan sayısı, katılımcı; bugünkü değer değil. Yani bu 2017' nin 100 milyarı, bugünün kaç? Bugünün de 70-80 milyarı, ne olduğunu bilmiyorum da belki öyle sunmasında, parametrelerin o şekilde verilmesi... Çünkü enflasyonu bilemeyiz yani bugün için yanıltıcı olur, enflasyonu bilmediğimiz bir yerde bu yanıltıcı olur. Yani ücret artışını işte yüzde 10 aldığınız zaman farklı çıkar, yüzde 15 aldığınız zaman farklı çıkar, yüzde 5 aldığınız zaman çok farklı çıkar. Hani biraz daha olayı kavramamız açısından bence bugünkü fiyatlarla yapılmasında büyük fayda olduğunu düşünüyorum.

Benim de şu an itibarıyla düşüncelerim bunlar, çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım ben uzatmayacağım, kısa konuşmak istiyorum.

"On yılda 100 milyar katkı sağlayacak." dediniz değil mi tasarruflar için? On yılda 100 milyar. Şimdi, 2010 yılından itibaren başlayacak. 2010 yılında ne kadar gayri safi millîi hasılamız var? 2,5 trilyona yakın, 2,489, orta vadeli plana göre öyle. Binde 4 yapıyor, 10 milyar. İlk yıllarda daha düşük olacak, sonradan bu rakam artacaktır. Aslında binde 3 falan yapar 2017 için. Binde 3'lük bir rakamdan bahsediyoruz. 15,63'lük tasarruflarımız var, biz binde 3'lük bir tasarruftan bahsediyoruz bu kadar tantanadan sonra. Çok düşük bir şey bu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

Bakın, biraz önce arkadaşlarım da söylediler, tasarruf etmesi gereken kesimler var Türkiye’de. Aşırı rakamlar var, Türkiye’de her sene mevcut milyarlar, dolar milyarları rakamına yenileri ilave oluyor. Bunlar tasarruf etmeli; siz sadece ücretlilerden tasarruf ettiriyorsunuz. Böyle bir anlayış olur mu? Sadece binde 3’lük bir tasarruftan bahsediyoruz. Bakın, toplandık, uğraşıyoruz, didiniyoruz yılda binde 3 tasarruf getirebilecek bir şey bu. Detayını almadık, bilmiyorum hangi rakamlardır, detayı nedir bu projeksiyonunuz bilmiyoruz. Yine vermediniz, bunlarla ilgili bilgimiz yok ama kabaca yapılan şey binde 3. Türkiye’de tasarruf etmesi gereken kesimler var, çok geniş bir kesim; onlarla ilgili hiçbir düzenleme yapmıyoruz, sadece bu tasarrufları ücretlilerin üzerine yıkıyoruz. Olmaz böyle bir şey, bununla bir şey elde etmemiz mümkün değil. Binde 3’le hiçbir şey yapamayız, kusura bakmayın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, siz de belirttiniz, bu bireysel emeklilik sistemi Türkiye’de yeni değil. Ben şahsen bu sistemin bir mağduru olarak konuşuyorum. Yıllar önce kardeşim bankacıydı, bir bankada yetkiliydi. Bu sistem yeni çıkmıştı, daha topluma yeni yeni yayılıyordu. İnsanlar da fazla bilmedikleri için sistemi, işte banka müdürleri kendi çevrelerine falan zorla yaptırıyorlardı. İşte kardeşim de sizin gibi geldi bana zorla yaptırdı. Ben o sisteme dâhil oldum, on bir yıl ben o sisteme para ödedim. O zaman mecburiydi, on bir yıl ödüyordun ve on bir yıl sonra ayrılıyordun sistemden. Ya paranın tamamını alacaktın ya emekliye ayrılacaktın. On bir yıl sonra ayrılırken bir maaş teklif ettiler bir de paranın tamamını. Tabii, o yıllar Türkiye’de enflasyon çok yüksekti yani onun da etkisi olabilir, bilemiyorum ama teklif edilen paranın tamamı benim maaşım kadardı, bir maaşım kadardı aşağı yukarı. Yani öngörülen maaş da –şimdinin parası, o zaman da öyleydi- 67 lira falan, aylık bir maaş. On bir yıl sonra sizin karşınıza çıkarılan tablo bu. Yani bu söylenenler ile hayatın gerçekleri biraz farklı oluyor herhâlde. Ben hâlen daha o bankaya kızgınlım yani on bir yıl benim paramı aldı, kullandı tepe tepe; artık nereye yatırdı, faize yatırdı, borsaya yatırdı, oraya buraya ve sonuç olarak bana sunduğu şey bu oldu.

Şimdi, gene öyle mi olur ben bilemiyorum tabii ama Türkiye’de durum bu. Şimdi, tabii arkadaşlar da belirttiler konuşan arkadaşlar, maaşı yüksek olanlar için bu sistemde bir sıkıntı yok. Yani diyelim 5 milyar maaş alan ya da 4 milyar maaş alan birisi, 150-200 lira maaşından kesilse çok fazla hissetmez. Şimdi, şöyle bir gerçeklik var, asgari ücret 1.300 liraya çıktı. Pek çok iş yerinde yani böyle bilinen, tanınan iş yerlerinde bu asgari ücretin maalesef tamamı verilmiyor. Sosyal Güvenlik Bakanlığının bunu denetlemesi lazım yani incelemesi lazım. Çünkü, bana söylenen, asgari ücretin 1.300 lira olmasına rağmen insanların eline 1.300 lira verilmediği, 1.100 lira verildiği; fakat 1.300 lira üzerinden imza atıldığı. İmza atıldıktan sonra bankaya yatırılan paranın, o arada kalan 200 liranın tekrar şirkete götürülüp elden teslim edildiği biçiminde. Bu şekilde çok fazla şey var, yani bu asgari ücretle çalışan işçi kesiminden şahsıma gelen bilgiler var. Tabii, dediğim gibi, Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu konuyla ilgilenmeli yani müfettişler ilgilenmeli, ben her defasında söylüyorum yani hakikaten Sosyal Güvenlik Bakanlığında müfettişler, başvurulursa... Kendim de şahit olduğum için biliyorum, kız kardeşim öyle bir durumla karşılaştı. Özel sektörde çalışıyordu, iş yerinde aldığı 3.000 lira maaşı, maalesef şeyi asgari ücret üzerinden gösterilmişti. Ben milletvekili olduğum hâlde Sosyal Güvenlik Bakanlığından rica etmedim. “Sen başvur mevcut dilekçeyle bakalım ne olacak?” dedim. Kardeşim başvurdu, başvurduktan bir hafta sonra müfettişler iş yerine geldi ve durumu incelediler. İş verene 50 küsur milyar ceza da yazdılar. İş vereni de maalesef sizin partidendi, ona rağmen yazdılar, onu da söyleyeceğim. Ve aradaki farkı da...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Partisi bizi ilgilendirmez, hangi partiden olursa olsun.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Yok onu da söylüyorum yani önemli bir şey olduğu için söylüyorum. Yani ona rağmen ceza yazdılar ve aradaki farkı da hem kardeşime ödeditiler hem de emekli maaşına yansıttılar. Yani durumu böyle biraz bire bir yaşamış biri olarak da söylüyorum, işçilere bu konuyu mutlaka Sosyal Güvenlik Bakanlığına bir şekilde dilekçeyle başvurun dediğimde böyle bir korku var yani işte bu gelir açığa çıkarsa işten atılma korkusu filan.

Yani bunu şunun için aktarıyorum: Ortalama pek çok yerde bu ücret tam verilmiyor, işte 1.100 lira filan veriliyor. Bunun 50 lirası da bu mevcut sisteme kesilecek. Alınan para daha da alta düşecek. Hani o kadar parayla Türkiye’de geçinmenin zorluğunu siz de takdir edersiniz. Yani benim kişisel olarak önerim şu olabilir, daha önce arkadaşlarla konuşup hani bu konuda nasıl bir değerlendirme yapalım diye konuşmadık, konuşmadık. Zaman da olmadı, biraz önce eleştiriler oldu zaten ama bu asgari ücretlere yönelik yani bu ödenecek paranın bir kısmının, hiç olmazsa yarısının devlet tarafından karşılanması şeklinde, bu sisteme bir şey yapılabilir, yani varsa böyle bir imkân ve olanak. Onun dışında yani zorla olması... Ben de yıllarca devlet memurluğu yaptığım için biraz biliyorum o psikolojiyi, zorla yapmazsanız yüzde 80 katılmaz, onu da söyleyeyim yani öyle. Ama zorla yapılması da çok demokratik değil tabii, bunun ortasında nasıl bir yol bulunabilir? Açıkçası üzerinde çok fazla düşünmedik ama biraz daha üzerinde belki düşünülmesi gereken bir yasadır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Üye Emine Nur Günay geçti.)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aydoğan.

Buyurunuz Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, Türkiye’de geçen haftalarda vergilerden vazgeçtik, vergi affı çıkardık. Şimdi de tasarruf için bu yasaı çıkarıyoruz. Gerekçe de: “Türkiye’de çok az tasarruf yapılıyor, oysa bizim paraya ihtiyacımız var; yatırım olacak, iş olacak.” diye bir mantıkla bu yasa tasarısını bu şekilde takdim ettik.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

Değerli arkadaşlarım, yani buradaki tasarruf, Sayın Bakan konuşurken sanki işte asgari ücretle çalışanların tasarrufundan filan söz etti. Tabii, bu yanıltıcı, böyle bir şey yok. Burada asgari ücretliler tasarruf edecek de on sene sonra, yirmi sene sonra bu tasarruftan işte servet elde edecekler, sınıf atlayacaklar. Böyle bir şey söz konusu değil. Belli ki burada tasarrufu gerçekten yine devlete ya da yatırım yapan, sermaye sınıfına aktarılabilecek bir tasarruf. Biraz evvel Bülent Bey'in söylediği binde 3, işte on yılda 100 milyar liralık bir tasarruftan söz ediyoruz.

Şimdi, zaten biz vergileri çok yanlış alıyoruz Sayın Bakanım, siz bunu biliyorsunuz, sizin işinizi size anlatmamız doğru olmaz. İşte, vergilerimizin büyük çoğunluğu zaten dolaylı vergi. Deli Dumrul hesabı köprüden geçenden 1, geçmeyenden 2 lira zaten alıyoruz. Gerçekten bu ülkede servetten vergi alma diye bir şey söz konusu değil, zenginler aslında çok fazla bir tasarrufta yani ülkeye ülke içinde bir fedakârlıkta bulunmuyorlar.

Şimdi, bu para çok şey takdim edildi, ne olacak, asgari ücretli için ayda 50 lira kesileceği söyleniyor ama bunun bir hesabını yaparsak, hani Sayın Cumhurbaşkanını işe başlarken simit, peynir hesabı yapardı ya, bu şekilde bakarsak ayda 1.300 lira alan insan, 4 kişilik aile düşünün, günlük 43,3 lira kalıyor bu aileye, 600 lirasını vergiye, kiraya çıkarırsanız, 600 liraya ev nasıl bulunuyorsa, hadi buldu, 700 lira, günlük 23,3 lira kalıyor. 200 lira da faturalar diyelim Sayın Bakanım, hesap böyle bir hesap, günlük 16,6 lira kalıyor, 4 kişilik bir aile desek günlük 4,1 TL'si var bu insanın yaşamak için. Kişi başına 1 doların filan çok çok altında bir durum yani Türkiye'nin durumu bu. Yani 5 milyon insan deniliyor, resmî rakamlarımız öyle, aslında 5 milyon olmadığı, 2,8 olduğu, işverenlerin her yerde arkadan dolandıkları gibi burada da tamamen beyanda bulunmadıkları, dolayısıyla o nedenle 5 milyon gözüktüğü de yazılıyor, söyleniyor. Şimdi, böyle insanlardan, günde 1 doların altında yaşamak zorunda olan insanlardan kesiyoruz bu parayı, bunu bilmemiz gerekiyor. Ne kesiyoruz? 50 lira, günde 1,6 lira, neredeyse yarım dolarını da biz kesiyoruz. Sayın Bakanım, tabii, bu, simit hesabı ama olayın vahametini vurgulamak açısından söyledim.

Sermaye olmadan, tasarruf olmadan şey olmaz diyoruz, doğrudur fakat bu yükü yani sermayeyi, tasarrufu en alttakilere yüklemek anlaşılır gibi bir şey değil. Ama aslında bu, emeklilikle ilgili de bir şeyi bize gösteriyor, biliyorsunuz, 1980'lerden itibaren neoliberalizm, Dünya Bankası, sosyal devletin küçülmesi amacıyla kamusal emekliliklerden yavaş yavaş uzaklaştırılmasını önermişti ve değişik ülkelerde, bizim ülkemizde de bunu hazırlayan çalışmalar yapıldı. Ben bu çıkardığımız yasa bu çalışmaya esas teşkil ediyor diye düşünüyorum çünkü dünya yaşıyor ve ekonominin en temel problemlerinden birini de bu emeklilikler oluşturuyor. Emekliliğin özelleştirilmesi gibi bir şey var. Buna benzer şeyler bütün dünyada yapılıyor, doğru ama baktığımız zaman krizlerde bu fonların nasıl eridiğini de görüyoruz, biliyoruz.

Zorunlu olarak yapılan işte, geçmişte, biraz evvel Sayın Temizel tasarruf bonolarından söz etti, Türkiye'de örneği var, tasarruf bonoları böyle olmaz, onu diyelim. Ama bu daha 1981'lerde Şili'de yapılmış ve bu şey çökmüş. Bu çok açık bir şekilde görülüyor ki buradaki temel amaç yine bir servet transferi söz konusu ve garibanlardan alınıp zenginlere yapılacak bir transfer söz konusu.

"Mecburi değil." filan deniliyor ama mecburi, bu zorunlu bir şey. Siz öyle öngörmüşsünüz, Türkiye'de olup olmayacağını zamanla göreceğiz. "İşte, iki ay sonra bunların büyük bir kısmı sistemden çıkmayacak." diyorsunuz ama daha sonra öyle olup olmadığını da, bu şeyleri göreceğiz.

Sayın Bakanım, eğer Türkiye'de gerçekten adalet diye de bir şey varsa burada yaşayan toplumsal katmanların durumunu dikkate almak zorundayız. Verdiğim rakamlar, böyle bu rakamlarla geçinen insan var mı bu salonda bilmiyorum, günde 1 doların altında hayatını idame ettiren insanlar var mı bilmiyorum. Eğer o insanlara bu ülkede işte, yatırım yapacağız, tasarruf yapmak zorundasınız diye onlara böyle bir görev yüklüyorsak bu ne insafı ne ızanla ne hukukla, hiçbir şeyle bağdaşmayan bir iştir ve bugün burada oturmuş Türkiye Büyük Millet Meclisi böyle bir iş yapıyor, çok acıdır diye düşünüyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bekaroğlu.

Buyurun Sayın Tamaylıgil.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli hazırun; tabii, tasarruflar ve tasarrufların kullanımı, tasarruflara olan ihtiyaç, yıllar itibarıyla değişen oranlar ve Türkiye'nin aslında baktığımızda büyümesi açısından değerlendirdiğimizde de her 4 puanlık tasarruf oranının aşağı yukarı 1 puanlık büyümenin hazırlayıcısı olduğu ortada olan bir gerçektir. Yani tasarruf oranınızı ve Türkiye'nin bu orta gelir tuzağı ve buna bağlı olarak da önümüzdeki süreçte küresel rekabetin artması için de üst üste büyüme oranlarının böyle yüzde 4'ler seviyesinde değil, en az yüzde 7'ler seviyesinde gerçekleşmesi ve o kadar rekabet gücünün buna göre şekillenmesi gerekiyor. O yüzden de tasarruf oranının gerçekleşmesi önemli. Ancak bu noktadan hareketle başlayan bir kanun yapma sürecinde Başbakan Yardımcısı Sayın Şimşek'in -kendisi burada yok ama- bu bireysel emeklilik ve bununla ilgili zorunlu düzenlemeler konusunda aylardır kamuoyuyla paylaştığı düşünceleri söz konusu oldu. Bu düşünceler içeriğinde de bireysel emekliliğin tasarrufun yanı sıra tanımlanan niteliğini, hayat standartlarını korumak isteyen bireyler sosyal güvenlik sistemlerince sunulan emeklilik gelirine ek bir gelir sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir sistem. Yani bu, tasarrufun ötesinde şunu gösteriyor: Biz, Anayasa'da o tanımlı sosyal hukuk devletiyle birleştirilmiş bir devletiz ve bundan sonraki süreç içerisinde bakılan projeksiyonda devlet tarafından ortaya konulmuş olan sosyal güvenlik sistemi dâhilinde biz, çalışanlara emeklilik döneminde onların hayat standartlarının korunmasını sağlayacak bir emeklilik sürecini veremeyeceğimizi peşinen kabul ediyoruz ve buna bağlı olarak da bireysel emeklilik ve ona bağlı olarak düzenlemelerle önümüzdeki dönemin şekillenmesi için bir projeksiyon ortaya koyuyoruz. Tabii, şimdi, tasarruflar ve Türkiye'deki ekonomik sistem veya daha doğrusu, mevduat ve kredi sistemi açısından da baktığımızda ortaya çıkan tablodan böyle bir kaynak ihtiyacının da olduğu... Burada bankacı arkadaşlarım da kabul edeceklerdir, baktığımızda, Türkiye'de kredi mevduat oranı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

olarak sanırım yüzde 120 noktasındayız ve eğer bu sistem böyle giderse, bugünkü şartlarda giderse sistem, genel bankacılık sistemi açısından veya kredi mekanizması açısından baktığımızda belli tikanıklıklar söz konusu olacaktır. O yüzden kaynak sağlama amaçlı ortaya konulan projeksiyonlarda bu tür yine çalışanlar üzerinden bir kaynak projeksiyonunun öncelenmesi ve bunun da tasarruflar adı altında dillendirilip uygulamada aciliyetinin ortaya konması gerçekten benim açımdan belli bir soru işaretini de beraberinde getiriyor.

Şimdi, ben tabii bu bireysel emeklilik sistemiyle ilgili yapılan düzenleme ve tasarruflarla ilgili olarak gerekçesinde ortaya konulan ve bundan sonraki süreçle ilgili model oluşturmakta değerlendirilen bu yapının da bireysel emeklilik sistemini önce ne kadar biz sistem olarak düzelttik, eksikleri, sorunları nelerdir ve o sorunların giderilmesi için öncelikli yapılması gerekenler var mıdır yok mudur, onun da sorgulanması gerektiğini düşünüyorum. Bireysel emeklilik sisteminin olması, böyle bir sosyal güvencenin sağlanması, buna bir karşılığı yok ama bunu doğru ilkelerde ve doğru yöntemlerle gerçekleştirmek lazım.

Şimdi, 2001’de sanırım ilk başlaması ve 2012’den itibaren de devlet katkısıyla ortaya çıkan bir süreç oldu. Peki, 2001’den 2015’e geldiğinizde, biraz önce sayın milletvekilimiz kendi yaşadığı bir maaş alma süreciyle değerlendirdi ama baktık mı portföy yönetiminden ne kadar getiri ortaya konmuş ortalamada? Yani biz gönüllü ya da gönülsüz, otomatik veya otomatik olmayan şekilde baktığımızda bireysel emeklilik sisteminde değerlendirilen fonların sağlamış olduğu portföy gelirlerinin ortalama getirisi enflasyon olarak bakıldığında son on beş yıllık süreçte hangi noktada olmuş? Çünkü biz bu sisteme bundan sonrada da kaynak aktarmayı, bu sistemle beraber tasarrufları artırmayı hedefliyorsak bu geçmiş karşılaştırmayı da doğru yapmamız gerekiyor ve nerede hangi yatırım araçlarıyla nereye vermişiz? Çünkü farklı farklı fon yönetimleri bireysel emeklilikte oluyor ve bireysel emekliliğe başvuran kişiye kanunla diyoruz ki: “Fon tercihini sen yapacaksın. Bileceksin ki kıymetli madenler, şunlar, bunlar, borsa, faiz, her neyse, bunların tercihini bildireceksin, bu bireysel emeklilikle ilgili süreç işletilecek.” Peki, bu kanuna geldiğimizde ne yapıyoruz? İşveren diyecek ki: “Evet, otomatik kestim ve ben bireysel emeklilik şirketiyle şu planda uygulanmasına ve kullanılmasına karar verdim.” İşveren neye göre, hangi şeyle seçecek? Müsteşarlardan bireysel emeklilik şirketleri belirlenecek, ondan sonra da kişinin çalıştığı şirket “Şu fon olacak.” diye karar verme yetkisine sahip olacak, baktığınızda, daha yıllar itibarıyla karşılaştırmalı fon yönetimindeki bile performans analizini yeterince yapmadığımız düşünülürse.

Diğer taraftan, baktığınızda, şimdi, Sayın Bakanımız da biraz önce dile getirdi büyüklükleri, aşağı yukarı 6,2-6,3 milyon bireysel emeklilikte yatırımcı var bildiğim kadarıyla ve bu rakam şu anda katılımcılar ve devlet katkısıyla beraber 55-56 milyarlık bir rakamdan bahsettiniz. Şimdi, bu katılımcıların fon büyüklüğü içerisindeki bir çalışma yapılmış ve ağırlıkları nedir? Yani yüzde 25 katılım payı sağlanacak ya, bugün baktığımızda geliri asgari ücret seviyesinde olanların şu günkü fonlardaki payı binde 2; asgari ücretin 2 katı olanlar, o arada olanlar yüzde 18; 2 ve 3 asgari ücret arasında olanlar yüzde 34,5; daha üst, 3 ve 4 asgari ücret olanlar yüzde 10; daha fazla baktığınızda 23-24. Yani şunu getiriyor devletin katkı payıyla beraber düşündüğünüzde: Biz “Tasarrufu teşvik edeceğiz.” dediğimizde o ortaya çıkmış olan gelir ve servet farkında tasarrufta büyütmemiz gereken alt gelir grubunu harekete geçirecek bir yöntemi yapmak yerine burada daha çok orta ve üst gelir grubuna aktarılan bir kaynak olarak kendini gösterdiğini açıkçası görüyoruz.

Şimdi değil, daha önceki yıllarda -Sayın Bakanımız ve Sayın Bekaroğlu da söyledi- benim babamın da tasarruf bonoları vardı, biz onlarla makasla keserek oyun oynamıştık yani bizim için bir oyuncak olmuştu. Ama daha yakın bir geçmişte, benim hatırladığım, bir Tasarrufu Teşvik Fonu vardı, bir de Konut Edindirme Yardımı vardı, ondan sonraki geldiğimiz sonuçlar ve süreç ve burada katılımcıların elde ettiği kaynak ve sonuç açıkçası iyi bir performansı karşımıza çıkartmıyor.

Şimdi, yine bu kanunla ilgili baktığımızda bazı soru işaretleri de kafamda oluşmuyor değil. 45 yaşından küçük olan çalışanlarla ilgili olarak otomatik olarak ilk iki ay cayma kararına kadar geçecek bir kesinti var ve ondan sonra caymazsan bin liralık kamu, devlet katkısı olacak. Peki, 46 yaşında ama hiç bireysel emeklilik sistemine dâhil olmamış, aynı zamanda o da sisteme girmiş yani bırakın geçmişten sistem dâhilinde bir kendi katılımcılığını, ikinci, üçüncü sigortalılık değil de aynı tarihte, önümüzdeki 2017’de 45 yaşının altındakine işveren kesecek, gönderecek, 47 yaşındaki, 46 yaşındaki verdiği bu sisteme dâhil olduğunda ona da bu bin liralık kaynağı verecek misiniz? Birinci sorum yani sistem dâhilinde sorduğum bu.

İkincisi, tabii “Bu kaç kişiyle başlayacak?” sorusu ve fonların portföy yönetim açısından giderleri, o kalemler çok önemli. Maalesef, dünyanın her ülkesinde sigorta şirketlerinin bankası olur, bizde bankaların sigorta şirketi vardır. Bankacılık ve finans sektörüyle beraber değerlendirildiğinde, hakikaten, tasarrufu küçük, ufak, daha az gelirli üzerinden elde etmenin ülkenin genel ekonomisine ne sağlayacağı sorusu da çok çok, bana göre, önemli ve tabii, seçilecek fon... Bu, seçilecek fon olayına baktığınız zaman... Bakın, son yıllarda, özellikle daha sağlamcı olsun diye, işte, getirisi sabit olan belli yatırım araçlarının kullanıldığı fonların yüzde 90 ağırlıklı olarak tercih edildiği görülüyor yapılan istatistiklerde ama Türk lirasıyla ilgili yaşanan herhangi bir negatif gelişmede daha doğrusu, bireysel emeklilik portföy sonuçlarında negatif getiriler ortaya çıkabiliyor. 2015 açısından, bildiğim kadarıyla, reelde yüzde 2’lik bir değer kaybı var.

Şimdi, bütün bunlarla bakıldığı zaman, tasarruf ve devlet katkısıyla ortaya konulacak olan bir gelecek sürecinde yine strateji planlaması açısından eksik bir tercih yapıldığı düşüncesindeyim. Tasarrufların artırılması, ekonomiye kaynak sağlanması önemli ama bence öncelikle, on beş yıllık yaşanan bireysel emeklilik süreciyle ilgili var olan sorunların da doğru tespit edilip onlara da çözüm bulacak bir hukuki yapılanmanın ortaya konulması gerektiğinin şart olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tamaylıgil.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bireysel emeklilikle ilgili tasarıyla ilgili şunları söylemek mümkün: Maddenin gerekçesi çok önemli. "İş yeri bazlı özel emeklilik planlarına yönelik bir uygulama olan otomatik katılım, çalışanların otomatik olarak bir emeklilik planına dâhil edilmesi ve ilgili kişilere belirli şartlar çerçevesinde plandan çıkma imkânı verilmesi esasına dayanmaktadır. Birçok ülkede hayata geçirilen uygulamanın İngiltere, Yeni Zelanda ve ABD gibi ülkelerde başarılı örnekleri bulunmaktadır." denmektedir maddenin gerekçesinde.

Şimdi "bireysel emeklilik" deyince, tabii ki gerçekten İngiltere'de, Yeni Zelanda'da, ABD'de de bireysel emeklilikle ilgili çok büyük başarılar mı var, ona bir bakmamız gerekiyor.

Değerli katılımcılar, 1980'li yıllarla birlikte yaygınlaşan neoliberal politikalar, diğer pek çok alanla birlikte emekçilerin, çalışanların biricik güvence kaynağı olan sosyal güvenlik birikimlerini sermaye için yeni kâr alanı haline dönüştürmeye başladı. Sosyal güvenlik sisteminin özelleştirilmesine yönelik ilk uygulamalar Şili'de başladı ve Latin Amerika ülkelerinin ardından da neoliberal politikalar uygulayan diğer ülkelere de yayıldı. Pinochet rejiminin darbesinin etkisi altında Şili'de 1980 yılında gerçekleştirilen emeklilik reformuyla birlikte özelleştirilen sosyal güvenlik sisteminin iki ayağı vardı: Birincisi, işverenler tarafından ödenen sosyal güvenlik katkısının ortadan kaldırılması, diğeryse emeklilik birikimlerinin kâr amaçlı özel işletmelerin yönettiği fonlara devredilmesi. Emekçilerin gelecek güvencesi olan birikimlerini sermayeye yeni kâr alanı haline getiren bu uygulamanın sonucunda şirketler sermayelerini büyütürken piyasada oyuncuğa dönüşen emeklilik fonları, sahte bilançolar ya da iflaslarla bitti. Pek çok ülkede sosyal güvenlik sistemi ne yazık ki çöktü. "Şili modeli" olarak tanımlanan ve sermaye için son derece cazip olan ama emekçiler, çalışanlar için yıkım anlamına gelen bu uygulamalar 1990'lı yıllar içinde birçok gelişmiş ülkede kabul gördü. Bu ülkelerin başında Amerika geliyordu. Amerika'da şirket hisselerine yatırılan emeklilik fonlarının akıbeti ilk olarak 2002 yılında patlak veren Enron skandalıyla ortaya çıktı. 2000 yılında ABD'nin en büyük 7'nci şirketi olan Enron'un 2001 başında 80 dolar olan fonları da şirketle birlikte çöktü ve 0,20 dolara düştü. Enron'un hisselerine yatırılmış olan emeklilik fonları da şirketle birlikte çöktü. Böylece milyonlarca emeklinin maaşı da riske girmiş oldu. Benzer durum, 2008 krizi sonrasında yüzlerce şirketin iflasa sürüklenmesiyle yeniden yaşandı. Devlet, batan şirketlerin hisselerine yatırılmış olan emekli fonlarını kurtarmayı bahane ederek bu şirketleri iflastan kurtarmak için yüzlerce milyar doları topluma ödetti arkadaşlar.

İngiltere'de ise buna benzer, hisselerinin çok büyük bölümü emeklilik fonlarından oluşan British Petroleum daha fazla kâr elde etmek amacıyla riskli olan derin sularda petrol çıkarmaya girişti. Yine daha fazla kâr için British Petroleum taşeron kullandı ve güvenlik için gerekli yatırımları yapmaktan kaçındı. Sonuç olarak, bildiğimiz gibi, 20 Nisan 2010'da Meksika Körfezi'nde bir British Petroleum platformu patladı ve bu patlamada 11 işçi hayatını kaybederken her gün denize boşalan binlerce varil petrol büyük bir çevre felaketine neden oldu. British Petroleum, daha fazla kâr hırsıyla neden olduğu bu felaketin durdurulması ve tazmini için milyarlarca dolar harcama yapmak zorunda kaldı. British Petroleum hisseleri hızla düşmeye başladı. Böylece emeklilik fonları, British Petroleum hisselerine yatırılmış olan milyonlarca emekçinin geleceği belirsiz hale geldi. Beklentiler, Amerika'da olduğu gibi İngiltere'de de devletin emeklilik fonlarının kurtarılmasını bahane ederek British Petroleum'un zararlarının topluma ödettirilmesi yönünde gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'de sosyal güvenlik sisteminin Şili modeline uygun olarak özelleştirilmesinde diğer önemli bir adım, işsizliği önleme bahanesiyle istihdam üzerindeki yüklerin kaldırılmasına yönelik uygulamalardır. 2008 yılında "İstihdam Paketi", 2009 yılında "İstihdam ve Teşvik Paketi" adıyla uygulamaya konulan düzenlemelerde Sosyal Güvenlik Kurumu işveren payı giderek daha aşağıya çekilirken kimi istihdam biçimleri için ise sıfırlanmıştır.

Türkiye'de Hükümetin hedefi, diğer ülke örneklerinde de görüldüğü gibi, sosyal güvenlik sistemini özelleştirmek ve emekçilerin gelecek güvencelerini tamamen ortadan kaldırmaktır. Türkiye'de, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu 2001 yılında kabul edilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır. Emeklilik Gözetim Merkezi verilerine göre 11 Mayıs 2002 tarihi itibarıyla katılımcı sayısı 2 milyon 770 bin 254, toplam fon tutarı ise 16 milyar 333 bin 3 milyon TL'dir.

Bireysel emeklilik sistemi, gelir farklılığının yol açtığı adaletsizliği derinleştirecek bir uygulamadır. Burada amaç, kamusal olarak sağlanması gereken ve ömürleri boyunca çalışarak topluma katkı sağlamış olan bireylerin çalışma hayatından çıktıktan sonra onurlu bir yaşam sürdürebilmeleri için gerekli gelir ve yaşam imkânlarına sahip olmasını engellemek olmalıdır. Devletin öncelikli amacı, kamusal olarak sağlanan emeklilik sisteminin güçlendirilmesi olmalıdır. Bireysel emekliliğin özendirilmesinin ise öncelikle kamusal olarak sağlanması gerekli ve devletin sosyal devlet olmaktan gelen yükümlülüğünün bir yansıması olarak Sosyal Güvenlik Kurumu ve Emekli Sandığı kapsamındaki emeklilere tanınan hak ve imkânların iyileştirilmesine verilmelidir.

Bireysel emeklilik sistemi bir tamamlayıcı emeklilik gibi değil, bireylerin uzun vadeli yatırımlarının kaydıhayat karşılığı değerlendirilmesi ve nemalandırılmasına dönük bir özendirme olmalıdır. Ancak bu çerçeve içerisinde devlet katkısı sistemi olumlu sonuçlar verebilir. Yine de ortaya çıkan durum, tüm gelir gruplarından elde edilen vergilerin ve devlet gelirlerinin, Türkiye gerçeğinde, bireysel emeklilik sistemine ağırlık olarak dâhil olabilen orta ve üst gelir gruplarına aktarımı sonucunu doğuracaktır. Bu durum, toplumsal katman ve sınıflar arasında var olan adaletsizliği artırmaktan başka bir sonuç doğurmayacaktır.

Bireysel emeklilik sistemi, kuruluş itibarıyla bir tasarruf aracıdır ve bireylere emeklilik yıllarında ek gelir sağlama amacını taşımaktadır. Bu şekilde düşünüldüğü zaman sistem avantajlı bir durum yaratmaktadır. Ancak, gelir dağılımına göre sisteme katılım incelendiğinde, sistemin yaratacağı dezavantajlar gayet açıktır. Orta ve üst düzey gelir grubu, sisteme katılım ve katkı payı ödeme konusunda büyük bir sıkıntı çekmeyecektir. Bu sayede de emeklilik dönemlerinde daha fazla emeklilik geliri elde edeceklerdir. Alt

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

gelir grubuna dâhil olan bireyler ise sisteme katkı paylarını ödemede sıkıntı çekeceğinden, zaman içinde sistemden ayrılma yolunu tercih edeceklerdir. Bu durum, nema açısından da yine alt gelir gruplarının değil, orta ve üst gelir gruplarının nemalandırılmasının alt sınıflarca ve düşük gelirlilerce finanse edilmesi demek olacaktır, sistemin kuruluş amacı ile nihai neticesi arasındaki ilişki tümüyle kopartılmış olacaktır. Bu nedenle, alt gelir gruplarına daha fazla teşvikler düşünülmeli ve devlet katkı payı sistemi başta gruplar için öngörülerek sistem yeniden tasarlanmalıdır.

Bireysel emeklilik sistemi, yüksek gelirli yurttaşların gönüllü olarak katıldıkları bir sistemdir. Zaten uygulamada sürekli prim ödemeleri yapanların gelir durumlarına bakıldığında da bu görülebilir. Yapılan değişiklikle devletin vergi gelirinden yüksek gelirli gruplara yönelik bir kaynak transferi yapılmaktadır. Özellikle düşük gelirli gruplar da dâhil olmak üzere bütün vergi gelirlerinden finanse edilmesi, gelir dağılımını bozucu bir etki yaratacaktır.

Zorunlu BES uygulaması, Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi ve sosyal güvenlik, sözleşme hürriyeti ve mülkiyet hakkına ilişkin hükümlerine aykırıdır. Yasa tasarısı, sosyal devlet ilkesine aykırıdır çünkü sosyal güvenlik herkes için zorunludur, vazgeçilmezdir ve Anayasa'nın 60' ıncı maddesine göre herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir ve devlet bu güvenliğı sağlayıp gerekli teşkilatı kurmakla yükümlüdür. Devlete düşen görev, BES'e değil, çalışanların hâlihazırda prim ödediğı kamusal sosyal güvenlik sistemine daha fazla katkı yapmaktır. İşçi sınıfının, çalışanların ihtiyacı zorunlu bireysel emeklilik sistemi değil, herkese parasız ve nitelikli sağlık ve sosyal güvenlik hakkının tanınmasıdır ve bunun güçlendirilmesidir. İşçilerin, çalışanların, emekçilerin, BAĞKUR'luların imzalamadıkları sözleşmeden iki ay sonra cayma hakkı tanınsa da özel bir sigorta programına üye olmaya zorlanması, kendi arzusu dışında ücretlerinden kesinti yapılması hukuksuzluktur ve Anayasa'nın 60' ıncı maddesine de aykırıdır.

Tüm bu hukuki itirazların yanı sıra bir önemli nokta da zorunlu BES' le işçilerin yoksullaşacak olmasıdır. Asgari ücretlilerden 50 lira civarında bir kesinti yapılacak, yüksek ücretlerde ve sendikalı-toplu sözleşmeli işyerlerinde bu rakam çok daha yukarılara çıkacaktır. Düşük ücretli ve asgari ücretli işçilerin yüzde 20'lik vergi dilimine girmeye başlamış olması, yoksullaşmayı daha da artıracaktır. Asgari ücretliyi hem BES hem de vergi dilimindeki artış vuracak, böylece yaşamını açlık sınırının altında sürdürmeye çalışan asgari ücretli için, kesinti yapılan her ay daha da zor yaşam koşullarını beraberinde getirecektir. Yani, hem BES' e hem de vergi dilimine gireceğı için asgari ücretle çalışanlar açısından BES' e girmek bir avantaj değil, tam bir dezavantajdır arkadaşlar.

Devlet katkısıyla bireysel emeklilik dayatması, devlet kesesinden özel sigortaların finansmanı demektir aynı zamanda. Unutulmasın ki devletin vergi gelirlerinin önemli bir bölümü ücretlilerden sağlanmaktadır. Yani devlet, işçilerden aldığı parayla finansal sermayeyi destekleyecektir. Bu da yetmeyecek, Kanal İstanbul gibi çılgın projelerle yandaş inşaat şirketlerine yeni kaynaklar aktarılacaktır. İşçilerin, emekçinin ödediğı vergilerle, işçilerden kesilen paralarla sermayenin beslenmesi kabul edilemez bir yolsuzluktur. Borç içerisinde yaşamlarını sürdürebilen işçilerin tasarruf yapması için zorla ceplerine el uzatmak çözüm değildir ve kurtuluş da değildir. Ülkede tasarruf oranları artırılmak isteniyorsa çare işçilerin gelirlerini ve ücretlerini artırmaktır. Zorla tasarruf olmaz. Ücretlerin artışıyla, ücretlere zam yaparak işçilerin tasarruf etmeleri olanaklı hâle gelir. Zorunlu tasarruf doğru bir tasarruf değildir.

Türkiye'de BES, başından beri umulduğu gibi, bu aslan paylarını oluşturamıyor. Büyük sermaye gruplarını bu fonlara çekmek de ne yazık ki başarısız görünmektedir çünkü havuz büyüklüğü göz dolduramamaktadır. İşte söz konusu zorunlu hâle getirilmesine dair çabanın bir kısmı bu havuzu doldurmaya yöneliktir. Performansı, dediğimiz gibi, zayıftır oldukça. 2015 yılında, BES, ortalamada reel olarak yüzde 7'ye yakın zarar etmiştir. Yaklaşık 6 milyon katılımcının birikimleri enflasyon karşısında eridi. Özellikle yüksek risk-yüksek getiri üzerinden bu sistemin pazarlandığı ve fon dağılımlarını hisse senetleri üzerine yapmış kişilerin geçtiğimiz sene kayıpları yüzde 21'in üzerine çıkmaktadır. TL cinsinden kamu borçlanması, tahvil veya bono alanların kayıpları yüzde 7 olurken orta-yüksek risk taşıyan fonlar yüzde 8'e yakın değer kaybetmiştir arkadaşlar.

BES sadece bir yatırım aracı değildir. BES'in bir diğer yüzü ise herkesin yaşamına dokunacak sosyal güvenliğe de bakıyor. Özellikle 90' ılı yıllarda IMF ve Dünya Bankası direktifiyle bir hak olmaktan bir sorun olmaya başlayan sosyal güvenlik sistemi, o günden bugüne, büyük bir kısmı AKP döneminde olmak üzere ciddi köklü dönüşümler geçiriyor. Bu dönüşümlerin en büyük halkalarından biri ise kuşkusuz bugünde gündeme yeniden taşınan kamu emeklilik sistemine ilişkindir. Emeklilik yaşı ve prim ödeme gün sayısı yükseltildikten sonra iktidara gelen AKP, iktidara geçtiğı günden bu yana sağlık ve sosyal güvenlik sistemindeki kamu tasfiyesini hızlandırmakla meşguldür. Bu adımlardan kamu emeklilik sistemine ilişkin olanlardan birinin de kuşkusuz bireysel emeklilik sistemi ile bağı çok kuvvetli. BES geliyor, kamu emekliliğı tasfiye ediliyor demek şu aşama için çok doğru olmayacaktır belki ama lakin gitgide emeklilik maaşları zamlarında işveren yükümlülüğü düzenlemelerinde BES iktidarın tüm emekçilere ve emeklilere karşı kullandığı bir koz olarak masada duracaktır ve bu yönüyle de bu tasfiyeye hizmet edecek önemli bir araç olarak anlaşılmaktadır.

Alternatif, Türkiye'de BES; başta çok masumane amaçlarla tanıtılmıştı, ülkenin tasarruf ihtiyacını karşılama, bireyleri tasarruf sahibi yaparak borçlanmadan az da olsa uzaklaşabilmek gibi tanımlamalarla altı çizile çizile "Aman ha, bu emeklilik sisteminin alternatifi değil, tamamlayıcısı." şeklinde uyarılarla piyasaya sürülmüştür. Sigorta şirketlerinin bankalar aracılığıyla geniş toplum kesimlerini sisteme agresif bir şekilde katma çabasına tanık olmayanımız yoktur herhalde. Bireysel emeklilik sistemi katılımcılarının birçoğunun aynı anda kredi sahibi de oluşunun, bankalarda üzeri kapalı dayatma usulü satılan BES poliçeleriyle yakından bir ilişkisi vardır.

Sonuç olarak Başbakan Yardımcısı Şimşek'in geçtiğimiz günlerde kendi ağzıyla durumu ifade ediyor: "Hayat standartlarını korumak isteyen bireyler için, sosyal güvenlik sistemlerince sunulan emeklilik gelirine ek bir gelir sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir sistem." Bu cümleyi daha anlaşılır bir hale getirmek istersek;

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

Bir: İnsanca yaşam için yeterli bir emekli maaşının verilmesi sorumluluğunu iktidar hiçbir zaman üstlenmeyecek. İki: Emeklilik döneminde insanca bir yaşam düzeyi bugünden sadece gelirinden tasarruf yapabilen orta ve yüksek gelirlilerin payına düşecek. Üç: Sonuç olarak BES, emekli maaşının tamamlayıcısı olduğu gibi, aynı zamanda emekli maaşının insanca bir yaşam olması yolunda hak arama kanallarını tıkayacak, bu sorumluluğu bireylerin kendisine yükleyecektir.

Bu düzenlemelerden sonra tahmin ediyorum ki önümüzdeki günlerde çalışanların özellikle kıdem tazminatlarına el uzatılacak ve kazanılmış olan haklarını da ellerinden alınması için yeni düzenlemelerin yapılacağıyla ilgili ciddi endişeleri ve kaygıları taşıyorum. Bütün bunlar Türkiye’de sağlık sisteminin ve sosyal güvenlik sisteminin adım adım tasfiyesi, adım adım özelleştirilmesinden başka bir şey olmayacaktır. Dolayısıyla Anayasa’nın 60’ncı maddesine aykırı olan bu düzenleme Türkiye’de gelecekte çalışanların, emekçilerin haklarına el uzatmaktan başka bir şey olmayacaktır ve kıdem tazminatının da ortadan kaldırılması ve kıdem tazminatının da fona devredilmesiyle ilgili önümüzdeki günlerde işçileri, emekçileri, çalışanları bekleyen büyük bir tehlikenin olduğunu burada kayda geçiriyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ülkemizdeki tasarruf oranlarını dünyadaki tasarruf oranlarıyla karşılaştırıldığında bu konuda epey daha yol almamız mümkün. Tabii, bu sistemin tasarruf oranlarına ne getireceğiyle ilgili muhalefet partimizin yetkilileri de, temsilcisi milletvekili arkadaşlarımız da söyledi. Ancak tabii ki mevcut Kanun’a ek maddeler getiriyoruz, bu defa Kanun’un bu aradan geçen süre içinde tasarrufa, bireysel tasarrufa ve ülke tasarrufuna katkı yaptığına inanıyorum. Ben de Kanun ilk çıktığından itibaren o yıllarda çalıştığım şirket kanalıyla bu bireysel emekliliğe yaklaşık 2005 yılından itibaren 2013 yılına kadar hem işveren katkısı hem de çalışanlar açısından yüzde 3’er katkı yapıyorduk, her ay yüzde 6 bir tasarruf yapıyorduk. Daha sonra tabii 2013 yılından itibaren de bireysel emeklilik sistemine geçiş yaptım, konuyu hem kendim yakinen takip ettim, orada bazı aksaklıklar oluyordu ama tabii ulusal tasarruf açısından da yatırımlara katkısı açısından da önemli ancak burada en önemli konu Hazine’nin, devletin vermiş olduğu yüzde 25’lik katkı tasarrufçu açısından çok önemli bir unsur. Şimdi zorunlu hâle getiriyoruz çalışanlar için ancak dikkat edilmesi gereken bir konuya ben vurgu yapmak istiyorum. Hep konuşurken asgari ücret üzerinden konuşuldu, sadece asgari ücret olarak düşünmemek lazım, Türkiye’de asgari ücretlinin dışında da çalışanlar var. Tabii ki burada sanıyorum asgari ücretin yıllık toplamı, bugün tabanı itibarıyla yaklaşık 19 bin lira civarında oluyor, hani 20 bin lira civarında ki bunun yüzde 25’i de neredeyse 5 bin liraya yakın bir katkı oluyor. Yani bu zorunlu olmanın dışında ihtiyari olarak kişinin isteğine bağlı olarak da bireysel emeklilik iyi yönetildiğinde hem ulusal tasarrufları kamçılacak hem de bireysel anlamda kişi emekli olduğunda ona büyük bir katkı sağlayacak bir enstrüman. Bu bakımdan yararlı olacağını ülkemiz açısından da yararlı olacağını, kişisel anlamda da tasarrufçu açısından ben yararlı olacağını düşünüyorum.

Ancak burada Hazine Müsteşarlığıımıza -ki, burada kanun yetki veriyor- çok önemli görevler düşüyor. Bilhassa kişilerin bu değerleri, toplam tasarrufları yatırımda değerlendirme imkânları kısıtlı, herkes yatırımcı değil yani 6 defa fon değiştirme imkânı var ama mesela ben bu konuyla yakından ilgili olduğun hâlde bunları takip edemiyorum, o zaman kime bırakıyorsunuz? Sizin sigorta, emeklilik şirketinizdeki temsilcinize, yatırımcınıza bırakıyorsunuz, onlar çok hassassa sizi zaman zaman uyarıyorlar: “İşte şu fondan şuraya geçelim, bu fondan buraya geçelim, ne diyorsunuz?” diye size yatırımcı olarak, daha doğrusu temsilci olarak yardımcı olmaya çalışıyorlar.

Burada gerekçesinde de gördük, bu sistem Yeni Zelanda gibi, İngiltere gibi, Amerika gibi ülkelerde başarılı olmuş, bu demek değildir ki diğer ülkelerde de başarılı değildir. Ama biraz önce sayın Diyarbakır milletvekilimiz de dedi, gerçekten kötü örnekler de var, kötü misal emsal olmaz diye bir meclis kuralı var. Biz bu sistemi eğer başarılı çalıştırabilirsek ülkemize faydalı olacağını düşünüyorum. hem biraz önce söylediğim gibi hem bireysel anlamda hem de ulusal anlamda o bakımdan özellikle Hazine Müsteşarlığımız, Sigorta Genel Müdürlüğümüz bu fonların yönetilmesinde ve şirketlerin de kontrolünde çok önemli görevler üstlenmeli diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdiye kadar Komisyonunda yaptığım konuşmalarda hep işin felsefesiyle ilgili kısmı özellikle anlatmaya çalıştım çünkü eğer bir işin felsefesine ruhuna hâkim değilseniz sonuçlarını tahmin edemeyeceğimiz yerlere varabiliriz. Şimdi, sizin partinin, iktidar partisinin yöneticileri de sürekli şunu söylüyor: “İşte Avrupa Birliği dağılıyor, sistem çöküyor, dünya zor durumda.” Doğru tespitler ama gördüğüm kadarıyla sebebin anlaşılması konusunda belirli eksiklikler var. Sistem çöküyor değerli arkadaşlar, Avrupa’da çöküyor, Amerika’da çöküyor, postmodern bazı gerçekliklerle karşılaşıyorlar. Artan eşitsizlikler, tekelleşme ve artık helikopterden para atmak gibi şeyleri konuşmaya başladılar çünkü geniş halk yığınları çok fakir, sermayedeki sayı çok azaldı ama gücü çok yükseldi. Bu dünyadaki bütün sistemi zorluyor ve bu sistem zorlamasıyla bir sürü sonuçlarıyla karşı karşıyayız. Britanya’nın Avrupa Birliği’nden çıkması, hatta komple dünyaya küresel baktığımızda bizim yaşadığımız 15 Temmuz darbe girişimi de alaturka bu problemlerin bir sonucu olarak da karşımıza çıkıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

Biz hep ne diyoruz veya Sayın Erdoğan ne diyor: "Millî ve yerli." Şimdi, bu yasa tasarısına bakalım, bu yasa tasarısı millî ve yerli mi? Sigorta şirketlerinde yabancılaşma oranı nedir? Sayın Bakan, bilmiyorum bu konuyu size verdiler mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yüzde 70.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yüzde 70, borsadaki fonları da koyarsanız, oradaki yabancılaşmayı da koyduğunuzda yüzde 90'a yakın bir yabancılaşma. Bu şu demek: Türkiye'deki sigorta şirketlerinin yüzde 90'ı yabancıların elinde. Şimdi, bu yasanın makroekonomik gerekçesine ne diyoruz? Tasarruf açığımız var, tasarruf açığımız cari açık yaratıyor. Cari açık ne demek? Bir ulusun tüketmek için başka ulusun tasarruflarını kullanması, borçlanması demek. Cari açık ulus olarak bizim başka uluslara borcumuz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tüketim için değil, yatırım için.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Anlayamadım?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sadece tüketmek için değil diyorum, yatırım için de olabilir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tabii, tabii, yatırım için de ama yatırım için yapılan cari açık on dört yılda baktığınızda düşmesi gerekiyorken artıyorsa demek ki biz tüketimde kullanmışız hatta ters yatırım ilişkisi de söz konusu. Çin'den mal getirip de kullandığınız zaman kendi fabrikalarınızı da kapattığınız için de ters etkisi de ortada hani süreç hâlinde baktığınızda, teorik olarak öyle keşke gerçekler hep gerçekleşmiş olsa. Tasarruf açığımız var diye şimdi biz tasarruf etmeye çalışıyoruz. Peki, bunu ne yapıyoruz? "Geçmişte kötü örnekler var." diyorsunuz, iki tane örneği hatırlayın, ÇTTH ve konut edindirme yardımı KEY'ler. Hatırlıyorsanız "Geçmiş hükümetlerin musibetini biz hallettik." diye anlatıyorsunuz beş sene önce. O yasalar çıkarken de aynen böyle bir durum vardı, hatta o yasalar çıkarken buna göre avantacı, o zaman kamu eliyle, millî devletimiz aracılığıyla yapıyorduk. Şimdi ne yapıyoruz? Yüzde 90'ı yabancıların eline geçmiş sigorta şirketinin pazarlama kanununu çıkarıyoruz. Bu sigorta şirketlerinin pazarlama kanunudur, bu da bizim bürokrasimizdeki kötü alışkanlıktan kaynaklanan bir şey var. Bize 1950'li yıllardan sonra üretilen sağ kapitalist zihniyetin bürokrasi içerisine yerleştirilmesinin sonucu üretilen bir kanun. Ben bu kanunun ciddi bir şekilde sigorta şirketleri tarafından hazırlandığını, talebin onlar tarafından iletilildiğini düşünüyorum. Daha önce de bir kötülük yaptık, prim borçları dolayısıyla halkımıza... Bizim bir tane Volkswagen arabamız var 1973 model, 2.750 lira sigorta parası ödemek zorunda kaldım. Arabanın değeri 15 bin lira, 20 bin lira, o da vosvos olduğu için. 2.750 lira para ödemek zorunda kaldım. Kime ödedim? Sigorta şirketlerine. Niye ödedim? Siz bu kanunu çıkardınız diye. Götürdüm bilmem AXA diye veya şu diye, bu diye yabancı sigorta şirketine bu parayı ödedim. Hadi biz diyelim ki 3 kişiyiz, milletvekiliyiz ortak arabamızdı, bir tane Şahin arabası olan adam da aynı parayı ödemek zorunda bırakıldı. Şimdi, getiriyorsunuz bu kanunla ne yapıyorsunuz, normalde sigorta şirketinin pazarlamacısı gidecek oradaki adamı ikna edecek "Sen gel bizim sigorta şirkete..." siz kanunla bütün milleti bunu bir de iki ay hele bir dursun, zaten en zor olanı "entrance" dediği şeydir. Pazara giriş, müşteriye giriş, şimdi biz bunu kanunla yapıyoruz, üstelik onlara da "100 milyar liramızı alın." diyeceğiz. "Bu 100 milyar liramızı, bizim millî servetimizi, alın yabancı şirketler, bunu kullanın siz bunu yabancı yatırıma sokarsınız." Bu şirketlerin tamamı yabancı. Peki, bizim bu 100 milyar liramızı, daha önce de 56 milyar liramızı verdiğimiz sigorta sektörü üzerinde bir denetim söz konusu mu, etkin bir denetim var mı? Etkin bir denetimi yok, sigorta denetleme kurulu diye bir kurul var, o kurulun Hazine içerisindeki ilişkilerini biliyorum.

Ben bir Hazine çalışanıyım, Hazineden ayrılarak geldim milletvekili oldum. Hazine Müsteşarlığı bir zamanlar önemli personeller yetiştiren kurumlardan biriydi. Maliye Bakanlığı gibi, Merkez Bankası gibi, bir zamanın Devlet Planlaması gibi ama Hazine Müsteşarlığı 1983 yılında Maliye Bakanlığından ayrılırken de bu neoliberal vahşi kapitalizmin bir kalesi olarak kuruldu. Bürokrasi kültürümüzde bizler ne kadar durdurmaya çalışsak da bu yönde oluşturulmaya çalıştı. İşte o kültürün sonucu olarak da getirildi bu tasarılar bizim önümüze konuldu. Yanlış bir şey yapıyoruz arkadaşlar, bakın yanlış bir şey. Millîlikten, yerlilikten bahsederken yabancı şirketlere buradaki asgari ücretlinin alın terini tasarruf olarak vermeye kalkıyoruz. Madem böyle bir şey var SGK üzerinden yapın ve tasarruf bir gelirin fonksiyonudur. Geliri artırmadan yapacağınız zorunlu tasarrufların sonucunu konut edindirme yardımıyla gördünüz. Emlak Bankası döneminden başlayan iğrenç yolsuzlukların, TOKİ döneminde devam etmesi ve bir dönem şans olarak son derece yükselen arsaların Emlak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığında nasıl yağmalandığını hepimiz gördük. Çalışanlara Tasarruf Teşvik Fonu hesabı da aynen böyle bir şeydi. Onun için bu ülkenin 100 milyar lirasını zorla insanlardan alıp yabancı şirketlere vermek doğru bir şey değil. Yanlış bir şey yapıyoruz, bize "piyasa" denilen mekanizma yanlış kurallar öğretiyor. Bu yanlış kuralları takip ederek de kendi ülkemizi sömürgeleştiriyoruz. Bakın, asıl iş buralarda dönüyor, asıl değiştirmemiz gereken felsefe buralarda dönüyor. Binlerce insan görevden alınıyor, binlerce insan göreve atanıyor. Ama temel, yerleştirilmiş, 1950 yılından sonra Türkiye ekonomisine, Türkiye'ye yerleştirilmiş kafayı değiştiremiyoruz. Yabancı sermaye yeni bir kapasite yaratıyorsa, yeni iş imkânı yaratıyorsa, yeni teknolojiyi gerektiriyorsa, evet, başımız üstüne. Ama bu yabancı sermaye eskiden orduların işgal ederek zorla girilen ve el konulan yerlerin yabancı sermayeyle işgalidir. Artık Fransız ordusunun gelip bizim ülkemizi işgal edip Zonguldak'taki kömür madenlerimizi almasına ihtiyaç yok, "TAV" denen en kritik şirketi satın aldığı anda bittiniz işte, havalimanlarınız işgal edilmiş demektir. Telekom şirketimiz Araplarda, Vodafone şirketimiz İngilizlerde. Bu, önümüzdeki en büyük tehlike. Bu tehlike bizi şuraya götürüyor: Şimdi, biz diyoruz ki: Tasarruf etmek zorundayız, değil mi? Tasarruf edebilmemiz için... Tasarruf neyin fonksiyonudur? Gelir ve servetin fonksiyonudur. Biz ne yaptık? En stratejik kurumlarda gelir getiren işletmelerimizi yabancılara verdik. Yani, şuradaki bilmem ne AVM'sinin içindeki dükkânın kime ait olduğu önemli değil ama AVM'yi Hollandalı fon yapıyor. Cep telefonunda, tarımda, gıdada en çok gelir getiren ve oligopol ve monopol niteliği taşıyan sektörleri yabancılara emanet ettik arkadaşlar. Şimdi kurtulmaya çalışıyoruz çünkü fon ihtiyacımız var. Geliri onlar alıp kendi memleketlerine transfer etmeye başladılar. Bir taraftan, şu kötü hâlimizde bile

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

borçlanmak zorunda olan bir ülkeyiz, bir yandan bu borcu ödeyeceğiz, fazlasını ödeyeceğiz borcu azaltmak için; diğer taraftan, gelir getiren bütün kuruluşları da yabancıların eline vermiş olduk.

Ben bunun bürokrasi tarafından yazılmış bir kanun olduğunu... Yasama iradesindeki milletvekillerinden şunu rica ediyorum: Bu kanun kötü bir kanun, bu kanun memleketin faydasına olan bir kanun değil. Önümüze konuldu tek madde olarak.

Sayın Bakanım, gerçekten, düşünün işte, bilmem ne sigorta şirketine balı börek. Medisi onlara pazarlamacı hâline getiriyoruz, yazıktır bu Medise ya. Bizim öyle bir görevimiz yok ki. Bizim öyle bir görevimiz yok; bizim görevimiz, bu ülkenin insanların gelirini artırmak. Gelirini artırmak derken de, mesela, çok uzun vadeli. İnovasyon, herkes inovasyondan bahsediyor. Ya, inovasyon yirmi yıl. Oysa turizm, hizmetlerde geliri artırabiliriz, oysa şu önemli millîleştirmelere başlayabiliriz. Dışımızı sıkacaksak, tırnağımızdan artıracaksak, daha az tüketsek bari millîleşmeler olsun sonucunda. Biz tüketiyoruz, biz tasarruf ediyoruz. Mali disiplin dediğimiz neye işaret ediyor? Geniş halk yığınlarının gelirini kesme olarak ifade ediliyor. Oysa mali disiplin dışında ciddi şirketler var. İhalelerde korkunç paralarımız gidiyor. Hatta ihalelerden daha tehlikeli olarak, makroekonomik bir yolsuzluk olarak kaynaklarımız yabancıların eline geçmiş. Dışımızı sıkamak istiyorsanız biz de seçmenimize bunu anlatırız ama dışımızı sıkacaksak bu ülkede millî bir ekonomi yoluna doğru gitmek zorundayız. Türkiye ekonomisi şu an itibarıyla sömürge ekonomisi. Bu benim içimi yakıyor. Ben haksız, fahiş bir cep telefonu faturası ödüyorum, ödediğim şirket, işte Turkcell. Kime ait olduğu da belli değil. Vodafone İngiliz, Avea da Arapların. Biz 49 dolar veriyorduk Amerika Birleşik Devletleri'nde; telefon, cep telefonu, sabit telefon ve televizyon hizmeti alıyorduk. Amerika'daki servet ve birikmiş gelir bizim 10 katımız. Şimdi, bundan çok daha fazlasını Türkiye'de ödüyoruz bu temel hizmetlere.

Onun için, bu yasa doğru bir yasa değil, Türkiye'nin önceliği değil, Türkiye'nin millî şirketlerine değer katacak bir şey değil. Zavallı insanların parasını toplayacağız ve göreceksiniz yirmi sene sonra bu fonlar eriyip gidecek çünkü hazine bir denetim mekanizması da kurmuyor Hazine. Yazık, yani, işte, görüyorsunuz, Hazine kendi...

Bakın, denetim mekanizması şöyle bir şey demek: Bunu kurar, Hazine tebliğ çıkarır. Daha önceden Hazinecilere şundan kızgınlım: Bir yasa maddesinde bize sigorta genel şartlarını kanun yaptırdınız burada. Bunu anlatmaya çalıştığımızda kimse çok anlamadı. O genel şartlar yüzünden de vatandaş davaları kazanıyordu Yargıtayda, o genel şartları kanun hâline getirdiniz, Hazine Müsteşarlığı oldu Türkiye Büyük Millet Medisi. Onun için bu kanunu... Sakın Ahmet Bey de yanlış anlamasın, beraber çalışmışlığımız var. Ben bir felsefeye karşı çıkmaya çalışıyorum. Eğer dostluklarımız ve önceki ilişkilerimiz dolayısıyla bunları söylemezsem ben bu görevimin hakkını yerine getirmemiş olurum.

Bu kanun tehlikeli bir kanundur, 100 milyar lira diye gidiyorsunuz, daha da artabilir çünkü yüzde 3 demiştiniz, yüzde 6'ya kadar da artırılabilir. Asgari ücretliden bugünkü net faizden olarak şey yapmışsınız ama artışları Erhan Bey işaret etti, bu yok. Bu parayı tehdit altına koyuyorsunuz, vatandaşın hakkını da yabancı şirketlere yediriyorsunuz. Onun için, ben kişisel olarak bu yasaya çok karışтым.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben konuştum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Divan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarımız, saygıdeğer bürokratlar, değerli basın mensubu meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de değerli mevkidaşlarımın söylediği gibi, Türkiye'nin önemli sorunlarından birinin, bireysel tasarrufların düşük kalması olduğu hususunu vurgulamak istiyorum. Bireysel emeklilik sistemi bu konuda çeşitli ülkelerde uygulanan bir sistem, olumlu bir sistem ama ona, hepimizin, en azından bizlerin muhalefet olarak mutabık kaldığı en önemli eleştirimiz, zorunlu hâle getiriliyor olması bu tasarıyla. Bunun, gönüllülük esasında bırakılması -şu anda olduğu gibi- daha iyi olurdu diye düşünüyoruz. Bunu sadece biz de söylemiyoruz, bugüne kadar açıklama yapan işçi ve memur sendikalarının yöneticileri söylemekte. Bu zorunluluk konusunda Türkiye çok çikti. İşte, gerek işsizlik sigortası gerek zorunlu konut edindirme fonu gibi uygulamaları hep, biliyorsunuz, geçmişte çok tartıştık, sonra hep, bir şekilde -az önce Aykut Bey de söyledi- fecaatle sonuçlandı. Umarız bu sefer bundan vazgeçilir diye bu zorunluluk konusunu eleştirmeye devam ediyoruz.

Önemli bir kaygımız, bu sistemin önümüzdeki dönem ve süreç içinde kamusal emekliliğin tasfiyesine yönelebileceği kaygısını taşıyoruz. Sadece bizler değil, dediğim gibi, emekçi sınıflarının temsilcisi olan sendikalar da aynı kaygıları taşıyorlar. Şili örneği önümüzde ibret verici bir örnek olarak bulunmakta. Bir de, tabii, bu tür bireysel emeklilik sistemlerini zorunlu hâle getirip kullanmış olan ülkelerin, daha sonra krize girdiklerinde -Portekiz gibi, Yunanistan gibi- bu emeklilik sistemlerinin yeniden kamulaştırılmasının gündeme geldiğini de ekonomistler bugünlerde özellikle bu tasarı nedeniyle sıkça hatırlatmakta. Bu da umarım detaylı bir şekilde analiz edilmiştir, özellikle Yunanistan örneği, Portekiz örneği diye düşünüyorum.

Tabii, yine, bir önemli hususu vurgulayacağım, bir kere daha üzerinden geçeceğim, o da şu: Önümüzdeki aydan itibaren asgari ücretlerde, biliyorsunuz, düşme olacak, yüzde 20'lik vergi dilimine gireceği için. Bunun üzerine 50 liralık bir zorunlu kesintinin de emekçilerimizi zor duruma düşüreceğini bir kez daha vurgulamak isterim. Bu yüzden bu dayatmaları doğru bulmuyoruz ve eğer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

tasarruf oranının artması isteniyorsa ki hepimizin isteği bu, emekçilerin aldığı ücretlerin artırılmasının daha doğru olacağı hususunun bir kere daha altını çizmek isterim.

Bir de sormak istediğim, yeterince ele alınıp alınmadığını bilemiyorum ama belki birlikte tartışabiliriz. Biliyorsunuz, bu primler işveren tarafından ödenecek. Eğer işveren çalışanın primini ödemezse bu konuda doğacak olan hak mağduriyetleri ya da bu haklar nasıl bir şekilde işçi, çalışan bu hakkını nasıl savunacak, mahkeme yoluyla mı gidecek, bu nasıl olacak, buna ilişkin bir mekanizma var mı diye şöyle bir baktığımda, birkaç kişi bunu gündeme getiriyor. Bir kere daha, dayatmaların doğru olmadığını vurgulamak isterim. Bu tür kurulan bütün fonlar hep bir şekilde amacı dışında kullanıldı ülkemizde, hâlâ da kullanılmakta. Bunun kullanılmayacağını garantisinin ne olacağını da sormak isterim. Bir kere daha hem Türk-İş Başkanı Ergün Atalay'ın bu konuda, bu düzenlemenin ne zamanı ne ortamının müsait olmadığını ısrarla vurgulamasını, keza DİSK Genel Başkanı Kani Beko'nun da, yine, işçi sınıfının ihtiyacının zorunlu bireysel emeklilik sigortası değil, herkese parasız ve nitelikli sağlık ve sosyal güvenlik hakkı olduğu şeklindeki vurgulamasını, benzer şekilde, KESK Eş Genel Başkanı Lami Özgen'in bunun, tek taraflı dayatmanın antidemokratik bir tutum olduğunu, son olarak Türkiye KAMU-SEN Genel Başkanı İsmail Konuk'un da yine aynı şekilde "zorunluluk" kelimesinin rahatsızlık yarattığına, bundan devlet memurlarının geçmişte çok çıktığına ve asla bunun desteklenmeyeceğine ilişkin açıklamalarını da bir kez daha hepimizin dikkatine getirmek isterim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tasarının geneli üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bir soruyu eksik bıraktım da sorabilir miyim Sayın Bakana?

BAŞKAN – Tabii, sorun, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu şeydeki mevcut sistemde şu an emekli olanlar, bu zorunlu şey başlayınca onlar tekrar mı girmek zorundalar yani bireysel emeklilikte olanlar? Bunlar eğer girmezlerse mevcut haklardan yararlanacak mı? Mevcut bireysel emeklilikte olanların durumu ne olacak?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere size söz vereceğim.

Buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşımız önce bu soruya bir cevap versin, sonra ben...

BAŞKAN – Siz genel değerlendirmenizi yapın, sonra sorunun cevabını alalım Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sıcacı sıcakına cevaplamak için.

BAŞKAN – Peki, sıcakı sıcakına yapalım.

Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Başkan, bu otomatik katılım, iş yerlerinde 45 yaşın altındaki çalışanlar için ve memurlar için, 4/A ve 4/C için. Şimdi, işverenlerin yükümlülüğü, insanları otomatik olarak bu sisteme katmak. İstemedikleri takdirde insanlar düşünme süresi iki ay ama kendilerine bildirim geldiği andan itibaren her an çıkabilirler sistemden. Dolayısıyla, daha önce, diyelim, bir emeklileri var 30 binden fazla, mevcut sistemin, birikmiş para almış. İstiyorsa devam edebilir, istemiyorsa da devam etmeyebilir, kendi tercihine bağlı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani onları da sokacaksınız sisteme.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Otomatik olduğu için, 45 yaşın altındaki çalışan herkes... Ama zorunlulukla otomatigi karıştırmamak lazım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Komisyon anladı ama söylediğiniz şu: Adam zaten bireysel emeklilikte, ikinci kez bir de kanunla...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ben öyle anlamıyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir soru daha var, onu da alalım, ondan sonra lütfen...

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Bakan da cevap verebilir, Hazine Müsteşarı da verebilir, sorun değil.

Şimdi, mecburen, 45 yaşın altındaki herkes hangi iş yerindeyse otomatikman giriyor, iki ay sonra çıkabilir. Şimdi, özel sektörü düşünün arkadaşlar, ben bir işçiyim, İzmir'de, serbest bölgede bir fabrikada işe girdim, çalışıyorum ve 45 yaşın altındayım ve mecburi oldum. Ama zorunluluktan oluyorum ben, olmak istemiyorum çünkü aldığım ücret itibarıyla ben kesintinin yapılmasını da istemiyorum. Şimdi, çıksam, düşünüyorum, "Ya, işveren beni işten atar mı?"

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Niye atsin?

BAŞKAN – Bu, işverenle alakalı değil yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yapmayın, asgari ücret 1.300 lira oldu, benim bir arkadaşım söylediği, "Birçok iş yerinde işçi 200 lira alıyor, dışarıdan şirkete geri götürüyor." diyor. Bu var, yaşanıyor ve şu anda Türkiye'de birçok özel firmada, özellikle madenler de dâhil olmak üzere birçok işyerine asgari ücretten dolayı 150 lira, 200 lirayı işçi alıyor, götürüyor, sümen altından ödüyor arkadaşlar, yapmayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

Dolayısıyla, ben, şimdi, o fabrikada çıksam bireysel emeklilikten, işten atılırm korkusu, endişesiyle o yola devam edeceğim. Yani "zorunluluk" kelimesi, burada aynı zamanda bir tehdit olarak da duruyor. O yüzden onu paylaşmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bakan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O soruya da net cevap alamadım ben.

BAŞKAN – Sayın Bakan tekrar cevap verecektir soruya.

Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani, deminki soruyla ilgili, benim anladığım ifade...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Beyefendiyle ben yanlış anladık. Yani mevcutta sigortalı olanlara ikinci kez sigorta yapılacağı mı bu sistem dolayısıyla?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet diyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, öncelikle, gerek iktidar partisi milletvekillerimizin gerekse muhalefet partileri milletvekillerimizin yaptığı eleştirilere, görüş, öneri ve katkılara teşekkür ediyorum. Zaten Komisyon çalışmalarımızın da amacı, bu tasarrufların daha da geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve Genel Kurula bu şekilde gönderilmesi.

Tabii, burada yapılan düzenlemede temel amaç, Türkiye’de tasarruf oranlarını yukarı çekmek. Hep beraber zaman zaman bütçe görüşmelerinde de gündeme geliyor, ekonomiye ilişkin ifade ettiğimiz temel hususlardan bir tanesi, Türkiye’deki tasarruf oranlarının yetersizliği ve bunların farklı yöntem ve araçlar kullanılarak yukarıya çekilmesi. Hükümet olarak gerek kalkınma planında gerekse yıllık programlarda, öncelikli dönüşüm programlarında yöntemlerden bir tanesi olarak da bu otomatik katılıma dayalı bireysel emeklilik sistemini daha önce zaten açıklamıştık, bu çerçevede çalışmalar yapıldığından da bahsetmiştik. Farklı ülke uygulamalarından yararlanılarak Hazine Müsteşarlığı tarafından bir tasarı hazırlandı, burada ilgili sivil toplum örgütleriyle de zaman zaman bu konuda görüş alışverişinde bulunuldu.

Bugün sizin huzurlarınıza gelen tasarıyla ilgili olarak temelde meseleye bakacak olursak on yıllık bir süreçte Türkiye’deki tasarruf oranlarına katkı yapacak bir düzenleme olduğuna inanıyoruz. Sadece ilk yılda, 2017 yılında oluşacak tasarrufun millî gelire oranının ilk bakışta düşük gözükmesi... Sayın Kuşoğlu’nun ifade ettiği binde 3’ü tabii ben hesaplamadım, ne kadar doğrudur onu bilmem ama burada zaten stok yıllar itibarıyla birikecek, büyüyecek. Yani, ilk yıl için binde 3 dediğimiz oran, on yıl sonra belki de yüzde 1’leri aşacak. Bugün nasıl, bakın, demin konuşmamda da ifade ettim, 2013 yılında bireysel emeklilik sisteminde toplanan fonların, tasarrufların millî gelire oranı yüzde 1,7’ye yakın üç yıllık bir süreçte bu yüzde 2,5’e çıktı yani 0,8’lik bir tasarruf artışına neden oldu. Onun için, önemli bir yasağı görüşüyoruz, Türkiye’de tasarruf oranlarına orta ve uzun vadede katkı yapacak bir tasarı. Burada toplanacak fonlar Türkiye’deki bu mevzuat çerçevesinde uygun yerlere plase edilecek. Arkadaşlardan ve anlatımlarından benim anladığım, buradaki sigorta şirketleri âdeta bir noktada kaynakları toplayacak, sonra ilgili bu fonların değerlendirebileceği alanlarda bu fonları değerlendirecek. Yani, bir noktada fon işleticisi durumunda, buna karşılık olarak da işletim ücretini alacak. Onun için, burada toplanacak bütün kaynak, ekonomimizin orta ve uzun vadeli hedeflerine bir kaynak oluşturacak. Çok güzel ifade edildi, hani yüzde 4’lük bir tasarruf oranı yüzde 1’lik bir millî gelir artışını ifade ediyor. Çok önemli yani burada bizim hep beraber iktidarıyla muhalefetiyle tasarruf oranlarını yukarıya çekmek için gayret sarf etmemiz lazım çünkü gerçekten Türkiye’nin bugün daha yüksek büyüme oranlarına ihtiyacı var, daha yüksek büyüme oranlarını gerçekleştirmek zorundayız.

Herhangi bir şekilde burada toplanan fonların sigorta şirketleri tarafından değerlendirilmesi noktasında, sigorta şirketlerinin yerli veya yabancı şirket olmasını açıkçası çok fazla önemsememek gerektiğini düşünüyorum. Biz, global ekonomiye entegre olmuş, uluslararası ekonominin içerisinde daha fazla Türkiye’ye uluslararası doğrudan sermayeyi çekmek isteyen bir ülkeyiz. Bir ülkeye ne kadar daha fazla uluslararası doğrudan sermaye gelirse o ülkede büyüme artar, bütün uluslararası çalışmalar da bunu gösteriyor. O açıdan burada yapılan düzenlemenin... Başka düzenlemelerde de zaman zaman gündeme geliyor yani kapalı bir ekonomi değiliz artık, açık ekonomi içerisinde serbest piyasa ekonomisine dayalı bir ekonomi politikasını uygulayan bir Hükümetiz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Moody’s önemli o zaman?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Önemli demiyoruz ki, siz de önemlisiniz, Moody’s de önemli, herkes önemli.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Kim oluyor?” falan diyorsunuz ya.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok öyle bir şey demiyoruz, herkes önemli. Hep beraber burada ülkenin büyümesi için, kalkınması için mutlaka serbest piyasa ekonomisine dayalı dışa açık ekonomik modeli daha fazla geliştirmemiz lazım, bunu özellikle belirtiyim.

Onun için, burada önemli konulardan bir tanesi de zorunlu bir tasarruf aracı olarak niteliyoruz, doğru, ilk iki ayda, iki aylık süreçte katılımcı açısından bir düşünme süresi veriyoruz. Ama, iki ayın sonunda kişi isterse sistemden o iki aylık süreçteki sisteme bırakmış olduğu tasarrufun da nemasıyla beraber geri alma imkânına kavuşuyor. Yani, burada şu önerilere ve görüşlere katılıyorum: Hani tasarrufu tüm toplum katmanlarına yayalım, farklı gelir gruplarına mensup kişilerin farklı yöntemlerle tasarruf etmesini sağlayalım. Ama, önemli toplumsal kesimlerden bir tanesi de çalışanlar, burada tasarrufun yaygınlaştırılması noktasında çalışanlar bireysel emeklilik sistemi içerisinde gönüllülük benim bildiğim daha çok çalışanların tercih ettiği bir sistem. Onun için, burada sadece

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

çalışanlara dönük bir sistem olarak planladık ama bireysel emeklilik sisteminin genelinde zaten tüm toplum katmanlarına açık olduğunu da ifade edeyim.

Doğrudur, bizim geçmişte maalesef zorunlu tasarruf uygulamalarına ilişkin performansımız, hafızamız iyi değil. Yani, geçmiş uygulamalarda hep kamunun kontrolü altında olan, kamu tarafından yönetilen, kamu tarafından yönlendirilen zorunlu tasarruf uygulamaları neticede gerçekten tasarruf sahiplerinin aleyhine işledi. Ancak, burada getirilen sistemin temel vasfı hiçbir şekilde burada toplanan tasarrufun yönetimi ve yönetilmesi konusunda bir kamu müdahalesi söz konusu değil. Tamamen sigorta şirketleri piyasanın öngördüğü yatırım araçlarını seçme konusunda serbestler. O açıdan, önceki hafızamızda kalan tasarruf yöntem ve araçları ile bunun farklı olduğunu da özellikle ifade etmek isterim.

Arkadaşlara demin sordum, “Nedir burada, geçmişe dönük istatistikler bize ne gösteriyor?” diye. Tasarrufu ne kadar uzun vadede sistemde tutarsanız o takdirde getiri diğer tasarruf araçlarına göre daha fazla oluyor. Yani, arkadaşlarımla on yıllık bir vadede çıkarmış oldukları istatistiği söylüyorum: On yıllık bir vadede tutulan bir tasarruf eğer mevduat olarak tutulursa bakın, mevduat olarak tutulan tasarruftan daha fazla bir getiri elde edebiliyor. Fakat, buna beş yıllık, üç yıllık veya yıllık olarak baktığınız zaman, bu defa diğer yatırım araçlarına göre, diğer yatırım araçlarına getiri eğrisinde olumlu veya olumsuz gerçekleştirmeler meydana gelebiliyor. Şimdi, ben buna baktığım zaman ben bunu normal karşılıyorum.

Bireysel emeklilik sistemi zaten kısa vadeli bir enstrüman olarak bakılmaması gereken bir enstrüman. Aslında, bireysel emeklilik sisteminin temeli bir emeklilik rejiminin bir parçası olarak uzun vadeli bir tasarruf yöntemidir. Onun için, burada bireysel emeklilik sisteminin -arkadaşların verdiği istatistiklere dayanarak söylüyorum- kısa vadede yani her hâl ve takdirde diğer yatırım araçlarına göre getirisinin düşük olduğu şeklinde bir algı var hepimizde. Ama, ortaya konulan göstergeler, sisteme girenler eğer sistemde uzun vadede kalırlarsa ki sistemin aslında temel parametrelerinden bir tanesi bu, o takdirde sistemden elde ettikleri getiri diğer yatırım araçlarından elde ettikleri getiriden daha fazla; ilgili arkadaşlar, teknik açıklamalarda da bunu ortaya koyarlar.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ben de bir şey sorabilir miyim yani şeyinizi bozmadan. Burada yani son derece önemli bir sistemden bahsediyoruz ama sistemin ve fonun işlevliliğinin sağlanması önemli. Mesela, düzenlemede bir kere çıkışla ilgili zaten iki ay bir süre veriliyor, sonrasındaki, sağlık ve ölüm sebebinin dışında çıkışın ortadan kaldırılması ve buna rağmen çıkışlarda ise oradaki yapılan ödemelerin sistemin içerisinde, on yıllık süre içerisinde tutulması lazım ki fonda bir istikrar sağlanabilmiş olsun.

İki: Bir de bu mesela 45 yaş altıyla bunu zorunlu hâle getiriyoruz ama zaten tasarruf eğiliminin düşük olduğu bir yaş grubu 45 yaş yani bu biraz daha yukarıya çıkarılamaz mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sanki bana tasarruf eğiliminin yüksek olduğu bir yaş gibi geldi ama.

BAŞKAN – Değil, değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle mi?

Şöyle: Sayın Başkanım, öncelikle, burada sistemin içerisinde iki aylık süreçten sonra gönüllü olarak sisteme devam etmek istese bile bireysel emeklilik sisteminin genel kurallarına uygun olarak istediği bir zamanda ara ödemeleri yapmayabilir, çıkabilir, dolayısıyla burada bir serbestiyet var.

BAŞKAN – Serbestiyet kaldırılabilir mi anlamında soruyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle aslında: Demin çok güzel ifade edildi hani zorlayıcı değil, teşvik edici olmalı diye. Biz burada sistemde zorunlu olarak sonuna kadar kalmak gibi bir zorunluluğu getirmiyoruz, tam tersine, sayın muhalefet milletvekillerimizin de işaret ettiği gibi, sistemde uzun vadede kalmayı teşvik edici yöntemlerle uzun kalmayı yönlendirmeye çalışıyoruz. Yani, sistemde uzun vadede kalırsanız ilave bir maktu tutar veriyoruz, sistemde kalıp emekli aylığı sistemine geçerseniz ilave yüzde 5 prim veriyoruz. Dolayısıyla, burada getirilen uygulamanın bizim önceden bildiğimiz klasik zorunlu tasarruf uygulamalarından çok farklı olduğunu, kişiye bir deneme süresi yani iki aylık bir deneme süresi verdiğimiz; kişi iki aylık bir deneme süresinden sonra sistemden çıkma imkânına sahip; bunlar çok önemli düzenlemelerdir.

ERHAN USTA (Samsun) – Deneme süresinden sonra...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Hani bu uygulamanın yapıldığı ülkelerdeki örneklere baktığımız zaman, gerçekten burada insanlar sistemde kalmayı tercih ediyorlar.

Ben bütün eleştiri, görüş ve önerilere teşekkür ediyorum. Son olarak notlarımla arasında müsteşarlığa verilen bir yetki var. Burada arkadaşlara “Teknik olarak nedir bu mesele?” diye sorduğumda, şu anda zaten BES sistemi içerisinde sistemi yürüten sigorta işletmeleri var, bunlarla ilgili olmak üzere yine aynı işletmelerle ilgili olmak üzere bu sisteme uygun şekilde altyapı yani bu sistemin gerektirdiği teknik altyapıya sahip olan sigorta şirketlerini bu şekilde sistemde belirleme yetkisi alınıyor. Hiçbir şekilde bu yetkinin hani keyfî bir şekilde belli sigorta şirketleri üzerinde kullanımı asla söz konusu değil. Ama, bu sistem biliyorsunuz bireysel hesaba dayalı bir sistem olduğu için, bu izlemeyi yapacak altyapının da sigorta şirketleri tarafından sağlanması lazım.

Sayın Başkan, sayın vekillerim; bütün görüş ve öneriler çerçevesinde inşallah maddelere geçildiğinde maddelerle ilgili de teknik açıklamaları ayrıca yaparız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunu tam gelmişken açıklığa kavuşması için...

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Oradaki ifade, emeklilik planlandığı... Geçici 2’nci maddenin (1)’inci fıkrasında net olarak: “Müsteşarlıkça uygun görülen bir şirketin sunacağı emeklilik planları dâhil edilebiliyor.” diyor bir şirketin. “Müsteşarlıkça uygun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

görülen şirketlerden emeklilik planı en uygun görülene dâhil edebilir.” olayı olur. Yani, birkaç kişi birden sunacak bunların böyle bir yetkisi varsa niye bir tanesi? Bir tanesinin seçilmiş olması tamam da onların arasından seçilecek bir tanesi olur.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, oradaki şirket, kişinin kendisinin seçeceği fonunu değerlendirmek istediği herhangi bir sigorta şirketi, o, öyle.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ama, o kadar serbestiye sahip değil. Yani, burada işveren çalışanını müsteşarlıkça belirlenen bir şirkete yönlendiriyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, öyle anlamıyoruz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani, buradan bu anlam çıkıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır. Ahmet Bey bir teknik açıklama yapsın ama oradaki yetki alan sigorta şirketlerinden herhangi birisinin... Çünkü kişinin seçilme hakkı var değil mi?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama, yazımı onu göstermiyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yazımda bir problem varsa düzeltelim onu ama maksat belli yani.

BAŞKAN – Sayın Genç, buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Efendim, burada kastedilen husus: Şu anda 18 tane emeklilik şirketi var, teknik olarak emeklilik şirketi tabir ediliyor, hukuki olarak. Bunların hepsi bunu sunabilir. Bu seçimde burada ifade edilen, “Müsteşarlıkça uygun görülen” orada bilgi işlem altyapısının yeterliliği çok önemli. Biz 2013’teki uygulamada da ona baktık. Çünkü, bilgi işlem altyapısı yetersiz olursa siz devlet katkısı veriyorsunuz, onların hesaplamaları falan sağlıklı olması gerekiyor. İstenen kriterleri tamamlayanlar devam etti. Zaten biz de hepsini tamamlatma konusunda zorladık. Dolayısıyla, ifade o amaçla konulmuştur.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama, yazımda sorun varsa...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunu sağlamıyor yani o nedenle bir daha altını çizeyim, başka söylemeyeceğim zaten. “İşveren -cümle böyle gidiyor- çalışanını ancak otomatik katılım için emeklilik planı düzenleme konusunda Müsteşarlıkça uygun görülen bir şirketin sunacağı...” “Şirketlerden birine yönlendirebilir.” olur ama bir şirkete yönlendiriyor burada.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yazım hatası var burada.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir teknik olarak arkadaşlar çalışsın yani maksadımız belli.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Dikkat çekildiyse mesele yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Şirketlerden birine yönlendirilir.” derken orada da bir müphemlik olabilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, bir çalışın bakalım. Teknik olarak o ifadeyi daha...

BAŞKAN – Sayın Bakan, konuşmanızı tamamladınız mı efendim?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamamladım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1 - 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu’na aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Çalışanların otomatik olarak bir emeklilik planına dahil edilmesi

EK MADDE 2 - Türk vatandaşı veya 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında olup, 45 yaşını doldurmamış olanlardan 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre çalışmaya başlayanlar, işverenin bu Kanun hükümlerine göre düzenlediği bir emeklilik sözleşmesiyle emeklilik planına dahil edilir. İşveren, çalışanını ancak otomatik katılım için emeklilik planı düzenleme konusunda Müsteşarlıkça uygun görülen bir şirketin sunacağı emeklilik planına dahil edebilir. Bakanlar Kurulu, bu madde uyarınca emeklilik planına dahil edilecek işyerleri ile çalışanları ve bu kapsamdaki uygulama esaslarını belirlemeye yetkilidir.

Çalışan katkı payı, çalışanın 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesi çerçevesinde belirlenen prime esas kazancının %3’üne karşılık gelen tutardır. Bu oranı iki katına kadar artırmaya, %1’e kadar azaltmaya veya katkı payına maktu limit getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu tutar, en geç çalışanın ücretinin ödeme gününü takip eden işgünü, bu Kanun hükümleri uyarınca işveren tarafından şirkete aktarılır. İşveren bu madde uyarınca katkı payını zamanında şirkete aktarmaz veya geç aktarırsa çalışanın 5 inci maddedeki hesaplama yöntemi uyarınca varsa birikiminde oluşan parasal kaybindan sorumludur. Çalışan, otomatik katılıma ilişkin emeklilik sözleşmesinde belirlenen tutardan daha yüksek bir tutarda kesinti yapılmasını işverenden talep edebilir.

Çalışan, emeklilik planına dahil olduğunun kendisine bildirildiği tarihi müteakip iki ay içinde sözleşmeden cayabilir. Cayma halinde, ödenen katkı payları, varsa hesabında bulunan yatırım gelirleri ile birlikte on işgünü içinde çalışana iade edilir. Şirket, cayma süresince ödenen katkı paylarının değer kaybetmemesini sağlayacak şekilde fon yönetiminden sorumludur. Cayma hakkını kullanmayan çalışan Müsteşarlıkça belirlenen hallerde katkı payı ödemesine ara verilmesini talep edebilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

Bu madde kapsamında bir emeklilik sözleşmesi bulunan çalışanın işyerinin değişmesi halinde, yeni işyerinde bu madde kapsamında bir emeklilik planı var ise çalışanın birikimi ve sistemde kazandığı emekliliğe esas süresi yeni işyerindeki emeklilik sözleşmesine aktarılır. Yeni işyerinde emeklilik planının bulunmaması halinde çalışan, talep ederse önceki işyerinde düzenlenmiş sözleşme kapsamında katkı payı ödemeye devam edebilir, talep etmezse bu madde kapsamındaki emeklilik sözleşmesi sonlandırılır. Çalışan bu yöndeki talebini, işyeri değişikliğini izleyen ayın sonuna kadar şirkete bildirmek zorundadır.

Çalışan adına bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı payları üzerinden ek 1 inci maddedeki usul ve esaslara göre bu madde uyarınca ayrıca Devlet katkısı sağlanır. Çalışanın bu madde kapsamında cayma hakkını kullanmaması halinde, sisteme girişte bir defaya mahsus olmak üzere, ek 1 inci maddedeki Devlet katkısı hak etme ve ödeme koşuluna tabi olmak kaydıyla, 1.000 Türk Lirası tutarında ilave Devlet katkısı sağlanır. Bakanlar Kurulu, bu tutarı yarısına kadar artırmaya veya yarısına kadar azaltmaya yetkilidir. Emeklilik hakkının kullanılması halinde, hesabında bulunan birikimi en az on yıllık, yıllık gelir sigortası sözleşmesi kapsamında almayı tercih eden çalışana, birikiminin %5'i karşılığı ek Devlet katkısı ödemesi yapılır. Bu madde hükmüne göre çalışan katkı payının takip ve tahsil sorumluluğu şirkete aittir. Müsteharlık takip ve tahsil sorumluluğunun bu amaçla yetkilendirilecek bir kuruluşca yerine getirilmesine karar verilebilir. Bankalar, Sosyal Güvenlik Kurumu ve ilgili diğer kamu kurumları, çalışan katkı payının takip ve tahsili ile Devlet katkısının hesaplanması için ihtiyaç duyulan verileri, Müsteharlıkça belirlenen usul ve esaslara göre emeklilik gözetim merkezi ile bu maddeye göre takip ve tahsil sorumluluğu ile yetkilendirilecek kuruluşa aktarır. Emeklilik gözetim merkezi ile bu maddeye göre yetkilendirilecek kuruluş, söz konusu verileri şirketler ile paylaşabilir. Bu verilerden kişisel nitelikte olanlar, veri sahibinin açık rızasının alınmasına gerek olmaksızın ilgili kuruluşlar arasında paylaşılabilir ve veri paylaşımı, kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmez.

Bu madde kapsamında sunulan emeklilik planları kapsamında şirketlerce 7 nci madde uyarınca fon işletim gideri kesintisi dışında başka bir kesinti yapılamaz. Çalışan katkı payı, işverenin taraf olduğu 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı icra ve iflas Kanunu kapsamındaki haciz ve iflas yoluyla takip bakımından işçi alacağı niteliğinde imtiyazlı bir alacaktır. İşverenler bu madde kapsamındaki yükümlülükleri bakımından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından denetlenir. İşverenin bu madde kapsamındaki yükümlülüklerine ve bu madde uyarınca yürürlüğe konulan düzenlemelere uymaması halinde, her bir ihlal için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 100 Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

Bakan, belirleyeceği esaslar dahilinde bu Kanun kapsamındaki Devlet katkısının ilgililerin hesaba takip edebilmesini sağlayacak şekilde taahhüt olarak hesaplanmasına ve taahhüt edilen tutarların ödenmesine karar vermeye ve mevcut katılımcıların Devlet katkılarının değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bakan bu Kanun uyarınca kurulacak fonların içeriğini belirleyebilir ve fonlara sayı sınırı getirebilir. Bu Kanun uyarınca yapılacak bildirimler, Müsteharlığın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde güvenli elektronik iletişim araçları ile de yapılabilir.

Çalışanın işvereni aracılığıyla bir emeklilik planına dahil olması, işveren tarafından şirket ve plan belirlenmesinde göz önünde bulundurulacak kriterler, katkı paylarının yatırıma yönlendirileceği fonlar, işverenin şirket ile yapacağı sözleşme, cayma hakkı, çalışanın işyerinin değişmesi halinde işverenin çalışanı bir emeklilik planına dahil etmesi, işyeri değişikliğinde birikimin aktarılması, çalışma ilişkisi sona eren çalışanın talebi üzerine ilgili emeklilik planına ödeme yapması, ara verme, sistemden ayrılma, Devlet katkısının ödenmesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Müsteharlık tarafından belirlenir."

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben bir şey soracağım.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, önemli bir konuyu konuşuyoruz ama bugün görebildiğimiz kadarıyla burada çeşitli meslek örgütleri, sivil toplum örgütleri ve sendikalardan da olanlar var. Biz sadece kendimiz konuştuk ama onlardan da gerçekten bir bilgi alamadık. Yani sigorta şirketlerinden olan var mıdır mesela burada? Onlar ne diyorlar, ne düşünüyorlar? Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu var, TÜRK-İŞ'ten arkadaşlar var, başka sendikalardan arkadaşlar var. Onlar bu konuya ne diyorlar, nasıl bakıyorlar? Hiç bilgi sahibi olamadık. Onları dinlemek isteriz; bir.

İkincisi de Sayın Müstehardan şu anda 18 bireysel şirketin olduğunu öğrendik, teşekkür ediyoruz. Bunların kaç yabancı, kaç yerlidir?

Üçüncüsü de bunların tamamı eksiksiz bir şekilde Hazineye sunulmuş ve Hazine tarafından onaylanmış bireysel emeklilik sigorta poliçeleri tam mıdır? Bunu da öğrenmek isteriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, kanun maddesinde biraz önce Zekeriya Temizel Bakanımın dediği gibi burada "Müsteharlıkça uygun görülen bir şirket" in yerine "şirketlerden birinin" ifadesi olursa daha açık olur.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Redaksiyon yetkisi alıp onu hallederiz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir diğer konu, uygulamada şu anda şirket değişikliklerinde yüksek pay alınıyor. Yani biraz önce arkadaşlar dedi, yabancı sermaye şirketleri var. Vatandaş dedi ki: "Ben yerli bir şirkete geçmek istiyorum." ya da "Fonlarımı daha iyi değerlendiren şirketler oluyor." Kıyaslama açısından... Şimdi, şirket değişikliklerinde gerçekten yüksek ücretler alınıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yüksek ücret mi alınıyor?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Vallahi ben sistemin içindeyim. X şirketinden Y şirketine geçmek için benden yüksek bir pay isteniyor, hatta geçmek istediğim şirket dedi ki: “Bu payın yarısını ben karşılayayım.” Yani uygulamada var bu. Dolayısıyla, önümüzdeki günlerde de bu karşınıza çıkacak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sistemden çıkış ücreti alınıyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, sistemden çıkış değil.

Söz gelimi ben yabancı sermayeli bir şirketteyim, ismini vermiyorum. Daha önce o şirketin genel müdürüydüm. Ayrılırken bize bireysel emeklilik katılım şeyleri vardı. Yüzde 3 işveren veriyordu, yüzde 3 de bizim maaşlarımızdan kesiliyordu ama ben bu birikimlerimi bu kanun çıktıktan sonra bıraktım orada, bir kısmını ve devam ediyorum, her yıl katkı ödüyorum. Şimdi, yerli bir şirket, atıyorum, Vakıf Emeklilik, ismini de vereyim. Oraya geçeyim dedim ama benden yaklaşık 400 küsur lira para istiyor şimdi bu şirket. Ya, bu var yani fiiliyatta uygulanan bir şey. Yani ayrılma durumunda sistemden ayrılmıyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bunu bir inceleyelim olur mu? Nedir onu anlayalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, bu bir.

Bir de bu bin TL tutarındaki ilave devlet katkısı... Bunu ben anlamadım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sistemde kaldıkça...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sistemde kaldıkça ayrıca yüzde 25 devlet katkısı devam ediyor yani şeye göre. Tabii, bu güzel bir şey. Bir de emekli olanlar için ayrıca yüzde 5 daha katkı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, doğrudur.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum.

Ben bunları sormak istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben arkadaşların sorularından anlıyorum ki -ben arada konuşmaya gittim, herhâlde her şey konuşulmuştur diye düşündüm, hem sorular hem şeyler- birtakım şeyler havada kalmış gibi görünüyor Sayın Bakanım. Yaşla ilgili konuşuldu, süreyle ilgili konuşuldu ama bu biner lira teşvik ayrı, çıkarken para vermek ayrı, hesabi olarak yapmak ayrı, götürüp sigorta şirketine yatırmak ayrı. Bakın, “Çıkarken zorlaştırıyor.” diyor Sayın Öztürk.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu bir inceleyeceğiz ama.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, şimdi, burada rekabete aykırı da bir şeyler var. Demek ki bizim yabancı-yerli şirket kaygımızı artıran bir durum da var. Yani o sadece onun için değil, o bir örnek. Demek ki kendisi yaşadığına göre sayın vekilimin başka vatandaş da yaşıyor. Benim buradaki kaygım şu: Siz bir taraftan teşvik edelim derken... Yani zorunlu hâle getiriyoruz ama zorunlu hâle getirince tersinden bir soruma...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir düzeltme yapabilir miyim Başkanım?

Şimdi, burada yerli-yabancıdan ziyade şirketlerin fonlarda bu birikimleri değerlendirme şeyleri farklı yani birisi daha iyi değerlendiriyor ya da onun temsilcisi sürekli yatırımcıyla ilgileniyor. Bunu da dikkate alarak yatırımcı diyor ki: “Ben o şirketten bu şirkete geçmek istiyorum.” Geçerken katılım payının dışında bir ayrılma şeyi istiyor şirketler, bunu hepsi istiyor yani yerlisi yabancıları değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anladım ama işte, o zaman bizim yaptığımız şeyde vatandaşa gidecek parayı şirket almış olacak. Yani şimdi, biz vatandaşın katılımını...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Affedersiniz Sayın Bakanım, siz diyordunuz: “İnsicamım bozuluyor.” diye, ben bir sorayım da siz öyle söyleyin, tam anlatamadım çünkü, yoksa Sayın Öztürk doğru söyledi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, zaten daha 6-7 arkadaşımız da sormak istiyor ve konuşmak istiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben şimdi yorumdan ziyade ortada kalan şeyleri soracağım yani cevaplandıysa bir kısmı özür diliyorum.

Burada demin şirketlerle ilgili şey söylendi ama benim anlamadığım bir şey var, bilgilendirirseniz... Müsteşarlıkça uygun görülecek ister “şirketler” deyin, ister “şirket” deyin. Müsteşarlıkça uygun görülmeyen bireysel emeklilik şirketleri var mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yetki verirler.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, o tartıştığımız ayrı. Bunu yazmaya gerek var mı? Bunu söylemeden zaten herhangi bir bireysel emeklilik şirketi kurulma şansı yok ki.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onların aralarından...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, arasından değil, bir sigorta, bireysel emeklilik şirketine. Müsteşarlık uygun görmeden kurulamaz ki zaten. Yani var mı öyle çalışan yani bireysel emeklilik sistemine katılamayacak bireysel emeklilik sigorta şirketleri var mı?

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – Hayır, burada devlet katkısı ve bin TL ilaveler olduğu hesaplama işi teknik olarak biraz detaylı ve bilgi işlem altyapısının güçlü olması isteniyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Öyle bir şey olmaz. Sigorta şirketi kuran bütün şartları yerine getirir. Böyle bir şey olur mu? Biz burada neleri gördük. Niye bunu söylüyorsunuz? O zaman daha net söyleyeyim size. Yani Sayın Bakanım, siz de belki Müsteşar olarak katılmışsınızdır, Sayın Başkan gayet iyi biliyor. Su yapılarını denetleyecek şirketleri belirlemek için kanun çıkarttıran Bakanı gördük burada ya. “Ben belirleyeceğim seni kime denetleteceğimi.” diyor. Lütfen, kusura bakmayın. Bize cümlelerin ne manaya geldiğini... Şimdi, sizinle ilgili söylemiyoruz. Defalarca tartıştık, birinden çıkıp öbür kanunda getirdi. Birinden çıkardık, yönetmelik yaptı, yeniden kanuna getirdi. Danıştay bozdu, yine bize getirdi. Yani bir şirketi siz belirleyemezsiniz. Koyun o şartı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Aslında herkes konuya hâkim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir saniye Sayın Bakanım, ben söylüyorum şimdi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bir şeye de böyle demeyin yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika, işte, söylüyorum. Bakın, diyor ki... Ya, Sayın Bakanım, bir saniye müsaade edin. Bakın, arkadaşımız söyledi, diyor ki...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu konuyu herkes şimdi hayretle dinliyor, siz yokken konuşuldu bu konu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Allah Allah, ben şimdi yetkilinizin verdiği bilgi üzerine konuşuyorum Sayın Bakanım, diyor ki: “Onu hesaplayacak şeyi olmayabilir.” Kapat o bireysel emeklilik sigorta şirketini. Senin verdiğin bilgisayar sisteminde benim payı hesaplayamıyorsa verme ona ruhsat kardeşim. Öyle bir şey olur mu?

BAŞKAN – Sayın Günel, lütfen sakin ya.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, Sayın Bakana söyle, sanki ben anlamıyorum. Şimdi söylemedi mi? Dedi ki: “Onu hesaplayamayabilir.” Demedi mi Sayın Başkan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, kısaca konuya giriyor, siz de arkadaşımıza müsaade etmeden bir anda...

BAŞKAN – Sayın Bakan, mikrofonunuzu açmıyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Türkiye’de doğrudan doğruya bireysel emeklilikte...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika. Kim yapıyor bireysel emeklilik planını?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Emeklilik sigorta şirketlerinden bireysel emeklilik sistemine dâhil iş yapmak üzere akredite ediyor yani lisans alıyor adam, arkadaşlar onu söyledi. Bu kapsamda alacak, bu kapsamda verecekler şimdi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kime verecek?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Emeklilik sigorta şirketlerinden Hazine Müsteşarlığının objektif bir şekilde belirleyeceği altyapı koşullarını sağlayan şeylerde olacak yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, ben soruyorum, ben cahilim, benim kafam basmıyor. Ahmet Genç mi cevaplar, siz mi cevaplarsınız bilmiyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ahmet Bey cevaplasın.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Fark etmiyor, siz cevaplayın birisi cevaplasın. Sigorta şirketlerinin hangilerinin bireysel emeklilik planı yapma hakkı var? Yetkisi olmayan bir şirkete zaten veremezsin ki, ben anlamıyorum. Yani neye göre belirleyeceksiniz? Söylüyorum, işte. Bana onu anlatın, deyin ki kardeşim şu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Siz yokken anlatıldı çünkü.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama, şimdi, söylediğinin üzerine bak “Hesaplayacak sistemleri olmayabilir bazıların.” diyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu anlatmaya çalıştı. Bir müsaade edin Ahmet Bey söylesin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır hayır, işte, 18, 8 neyse beni bağlamıyor. Bir, onu bir öğrenmemiz lazım. Benim sorum bitiyor Sayın Bakanım, bir sabırlı olun iki soru daha soracağım ya, bir müsaade edin iki soru daha soracağım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, böyle yaparsanız biz bu kanunu bitiremeyiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama arkadaşlarla ilgili o kadar...

BAŞKAN - Sayın Bakan, siz toplu olarak cevap vereceksiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, bir müsaade edin bir şey yok. Ben sadece anlamadığım yer net olsun diye soruyorum. Benim kafam basmıyor, anlamıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ben Maliye Bakanlığını nasıl yöneteceğinize karışıyor muyum?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben burayı anlamıyorum, onu öğrenmek istiyorum. Yani seçerken, eğer seçemeyeceğiniz şirketler varsa onlara niye o zaman sigorta şirketi ruhsatı veriyoruz, kurduruyoruz, diyorum.

İkincisi, buradaki ek (1)’inci maddedeki devlet katkısını hak etme ve ödeme koşuluna tabi olmak kaydıyla. Ödeme koşuluna tabi olmak yani şimdi mi vereceğiz, sonra mı vereceğiz, ödemeyi ne zaman yapacağız, ödeme koşulu tam olarak hangi aşamada bu bin lira verilecek? Sağdan soldan en küçük bir şey istediğimiz zaman çiftçilerle ilgili onu tartışırken 9 dereden su getirir derler ya -bin dereden-biz dokuza düşürelim sizi. “Paramız yok bütçemiz yok” diyoruz. Teşvik edeceğiz derken sadece şirketlere yarayacak şekilde değil, vatandaşların gerçekten tasarrufunu teşvik edecek şekilde yapmamız lazım. Amaç öyle diyorsunuz ama uygulamada bunlara baktığımız zaman farklılık geliyor. Bunları şöyle yapmamız lazım: Şu anda kaynak aktarmak yerine öyle yapanlara çıkarken, emekli olduğunda yani süreyi doldurduğunda ödeme yaparken yapalım. Onu anlamaya çalışıyorum, “ödeme koşulu” deyince onu soruyorum. Bak şartlı söylemiyor. Ödeme koşulu ne demek? Ne zaman ödenecek bu bin lira diye onu soruyorum. Dolayısıyla, buradaki amacımız evet, teşvik edelim diyoruz ama teşvik edelim derken de burada başka bir şeye gelmesin. İçeride taahhüt olarak hesaplanmasıyla ilgili de hususlar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

var. Ben onun için birkaç tane konuyu arkadaşlar sordu diye gündeme getirdim. Bilgi verilirse başka bir şey söylemeye gerek yok ama anlamadığımız yerleri anlayamazsak tekrar soracağız Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Memnuniyetle.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz sizin gibi herkesten brifing almadık, burada dinliyoruz, ne duyuyorsak onunla idare ediyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Biz de size izah etmek durumundayız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eyvallah.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sadece açıklığa kavuşması açısından bir soru. Bu emeklilik şirketi olarak adlandırılan sigorta şirketleri bu şekildeki katılım paylarını reasüre ettirmek zorunda olacaklar mı olmayacaklar mı? Yani bu şirketlerin zarar ettiğini biliyoruz. Hatta biraz önce Sayın Tamaylıgil belirtti “Yüzde 7 oranında zarar ettiler.” dedi. Enflasyonun beş yıllık kümülatif toplamı yüzde 47’lerdeyken bunların getirisi yüzde 34 civarında oldu ya da şirket bu fonları batırdı. Bu reasüre edilecek mi, edilmeyecek mi?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Koçer...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Bakanım, benim de bir sorum var. Daha önceki BES Yasası içerisinde bu fonların kişisel borçlardan dolayı haczedilip haczedilmeyeceğine yönelik çeşitli kararlar var. Şimdi, tabii, bunun kapsamını genişletiyoruz bundan sonra. Şimdi ne olacak? Bunun cevabını ben sizden duymak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de sorular soracağım Sayın Bakanım. “Tasarruf oranlarını yukarı çekmek için katkı verecek bir düzenleme.” dediniz. Özü itibarıyla Bireysel Emeklilik Sistemi’nin ekonomiye layıkıyla dâhil olmasını biz baştan beri savunan bir siyasi partiyiz. Yalnız burada bizim kafamıza takılan bazı hususlar var. Bunu niye sadece çalışanlara öngörüyoruz? Yani bu ülkede tasarruf edebilecek olanlar sadece çalışanlar mı? Çalışanları bitirdiniz bir defa. Yani şu anda bankalardan kullanılan tüketici kredisi borçlarının yarısından fazlasını çalışanlar kullanıyor. Yani bırakın tasarruf etmeyi içinde bulundukları zor durumu da net bir şekilde gösteriyor. Yani bir ev hanımı niye borçlanmasın, yani niye sisteme girmesin mesela. Ya da 45 yaşını niye seçtik, 46 yaşındaki böyle bir sisteme girmek isterse niye girmesin. Yani bunlar... Ben şöyle algılıyorum, maddeler henüz tam anlaşılmış değil şu kadar tartışmamıza rağmen: Yani bir zorunlu diye bir sistem getiriyorum ama iki ay cayma süresi veriyorum, işte 45 yaş diyorum. Yani psikolojik bir hareket mi yapıyoruz? Yani insanlar çok iyi bir şey geliyor aman buna dalış yapalım gibi bir anlayışla bunun içine girsin mi demek istiyoruz. Yani hem zorunlu diyoruz hem cayma imkânı.

BAŞKAN – Hem çıkışa izin veriyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Nasıl?

BAŞKAN – Çıkışa da izin veriyoruz. Çıkışa da izin vermemek lazım, doğru söylüyorsunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani insan kendi istemeden maaşından kesinti yapıyorsun sonra da cayma hakkı veriyorum diyorsun. Zaten kendi isteyerek girmede ki oraya cayma hakkı olsun.

Yani bir de Sayın Bakan açıkçası çalışanların ocak zammına el koymuş gibi bir düzenleme bu. Yani yüzde 3 gelecek zammı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kendileri adına açılan bir hesapta...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kendileri adına açılmış ama kafa karıştıran sorular var. Acaba zarar içindeki şirketlere bir imkân sağlayalım mı gibi de boyutu var. Yani bir kaynak onlara aktaralım gibi bir boyutu da var. Bir defa ek 1’inci madde, şimdi ek 2’nci madde birbirine girmiş vaziyette. Zaten kamu sosyal güvenliği eğer insanların... Yani bir karmaşa da var ortada. Yani ek 1’e tabi olanlar buna da girecek eğer 45 yaşın altındaysa ama 46 yaşındaysa girmeyecek. Yani bunların sebebi nedir? Yani niye böyle bir kısıtlamalar koyduk? Madem tasarrufları artıracak bir düzenleme yapıyoruz, bu kısıtlamaların anlamı nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, şimdi şöyle bir cümle var: “Bakan bu kanun uyarınca kurulacak fonların içeriğini belirleyebilir ve fonlara sınırları getirebilir.” diyor. Şimdi, ben Hükümetimizin nasıl bir planı olduğunu merak ediyorum. Yani burada oluşacak fonları daha çok devlet iç borçlanma senetlerine yönlendirmek ve Hazine açıklarını finanse etmek gibi bir hedefimiz mi var orta vadeli olarak? Yoksa bu fon portföyünde işte, borsaya dönük, yani hisse senetlerine dönük mü bir yönlendirme niyetiniz var? Çeşitliliği yani sepeti ne kadar geniş tutacağız?

Bir de Bireysel Emeklilik Sistemi’nde, BES’te biliyorsunuz yani düşük riskli, orta riskli ve yüksek riskli diye pazarlar var şirketler ve genelde yüksek riskleri de yani son üç yıldır borsa şu kadar kazandırdı, sen buna koyarsan 1 liran 3 lira olur diye işçiye pazarlar var ve işçi bilmez bunu. Pek çok yabancı ülkede hani büyük borsa çöküşlerinde pek çok emeklilik fonunun heba olduğunu biliyoruz. Yani bu anlamda sizin yönlendirmeniz ne yönde olacak? Yani bu fonların çerçevesini ne yönde tutacaksınız?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

Şu da var, ben hep şuna önem veriyorum biliyorsunuz. Dar gelirliyi yüksek risklerle karşı karşıya bırakmamamız lazım. Bu anlamda dar gelirlinin risk portföyünü de ona göre oluşturmamız gerekiyor. Aksi takdirde şirketler yatırım yapmayı bilmeyen milyonlarca insanı... Biliyorsunuz, pazarlamayı çok farklı şekilde yapabiliyor. Hiç yatırım yapmamış hayatında ne borsa bilir ne DİBS, Devlet İç Borçlanma Senedi bilir, bilmem ne, farklı enstrümanları pazarlayabilirler ve bir bakarsınız ki milyonlarca insan çok riskli enstrümanlarda yer alabilirler.

Bir de burada bir kısıt daha çok merak ediyorum. Şu anda Bireysel Emeklilik Sistemi'nde yerli kaynaklar yabancı enstrümanlara yatırılabilir. Diyelim ki, siz Dow Jones Endeksi de satın alabiliyorsunuz, BRIC yani Brezilya, China bilmem ne endeksi de alabiliyorsunuz. Ya burada şimdi hedef ne? Yerli anlamda bir kaynağı yerli kaynakları sermaye piyasasından genişletmek. Burada herhangi bir kısıt görmedim hani kısıt olmalı mı onu da ayrı düşünürüz çünkü insanların yatırım özgürlüğü de olmalı yani icabında Dow Jones'a da yatırılabilir ama siz devlet katkısı veriyorsunuz, benim orada bir sıkıntı var. Şimdi, devlet katkısı yani Hazine katkısı verdiğimiz anda orada bir kısıt olmalı mutlaka yani yerli kaynaklara, devlet iç borçlanma senetlerine yatırılmalı. Devlet parasını da gidip Dow Jones Endeksi'ne yatırması herhâlde çok kötü bir örnek olur. Bu anlamda sınırı nereden çekeceğinize dair bir bilgi vererseniz ona göre tekrar değerlendirme yapacağım.

Bir de, değerlendirmenizde hiç bu ölçek meselesine bakmadınız. Asgari ücretliye biraz daha fazla verelim, az verelim. Yani bilmiyorum gerçekten sermayeyi yani serveti tabana yaymak gibi Hükûmetinizin bir hedefi yok mu? Ben hep bunu öneriyorum, çok da iyi buluyorsunuz bunu eminim ki yani ama hiçbir teveccüh gösterip de ya, bu da olabilir deyip bir çalışalım, belki çalıştırıyorsunuz bürokratlarınızı ama bir yol da bulamıyorlar bu ölçek meselesinde. Yani her şeyimizde serveti biraz tabana yaymak, tabandakini, fakir gurabayı yani güçsüz hissettirmemek üzerine kurmalıyız, sosyal devlet anlayışı bunu gerektirir. Bu anlamda o yüzde 25'leri veya rakamları nasıl hem o tabanı orada tutacak şekilde hem de biraz daha güçlü hissettirecek şekilde yapabiliriz. Diyelim ki, on yıl sonra adamın eline 10 bin değil de 20 bini nasıl geçirmeye çalışalım. Yani 10 bin lirayı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Rasyonel olması lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Elbette ama birazcık yani yüksek gelirliyle yüzde 25 vermektense yüzde 20 verelim, yüzde 15 katkı verelim, dar gelirliyi de yüzde 40'a çıkaralım bunu Sayın Bakan. Böyle bir çalışma yapaalım. Yani kademeli bir anlayış, asgari ücretin 2 katına kadar yüzde 40 diyelim, daha fazlasına veya 1 katına...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gelir yükseldikçe tavan nedeniyle oran aşağı geliyor zaten.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Haklısınız, katılıyorum ama gene de biz serveti tabana yaymak istiyorsak daha büyük teşviklerde bulunmamız gerekir mutlaka. Onları daha fazla sistemin içinde tutmuş oluruz.

Bir de benim bir önerim daha vardı, işsizlik sigortasındaki o yüzde 1'i bir daha değerlendirin Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O yanlış...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmayın ama. emekliliğe kadar kalmak şartıyla.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Var olan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, yenisini diyorum, bu tarihten sonrası olarak, eskisini almayacağız. Bu tarihten sonra...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Orada yenisini...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Haklısınız ama 100 milyar biriktirmişsin, orada duruyor boşu boşuna. Ya, Hazine kârına gidiyor işte ama işçiye kullanılmıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ekonomiye can oluyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, eyvallah, bu da can olacak. O da DİBS'e yatırmak yani devlet iç borçlanma senedine yatırmak kaydıyla işçinin parası olacak on beş yıl sonra, bunu değerlendirin diyorum Sayın Bakan. Ama şu fonlarla ilgili bir kısıt, çerçeveye ne gibi tutulacak onu açıklarsanız, teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, benim de birkaç sorum var bu 6'ncı paragrafı ilgili olarak "Bu madde kapsamında sunulan emeklilik planları kapsamında şirketlerce 7'nci madde uyarınca..." diye başlayan paragraf.

Şimdi, burada "İcra İflas Kanunu kapsamındaki haciz ve iflas yoluyla takip bakımından işçi alacağı niteliğinde imtiyazlı bir alacaktır." dendiikten sonra bunun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından takibinin yapılacağı belirtiliyor ve "Uyulmaması hâlinde her bir ihlal için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 100 lira idari para cezası uygulanır." deniyor. Bir, her bir ihlal her bir işçi midir, çalışan mıdır? Her bir ihlalin çalışan olması lazım, bir. "her bir ihlal" diyor. Her bir çalışan olması lazım. Yani "her bir ihlal" "her bir çalışan" olmalı, daha doğru olur, bir.

İkincisi, idari para cezaları geçen hafta çıkan kanunda 6183'e tabi. 6183'e göre amme alacağı idari para cezaları; burada idari para cezası amme alacağı mıdır buradaki? Yoksa İcra ve İflas Kanunu kapsamındaki bir alacak mıdır?

Bir de işveren tarafından bu para yatırılmazsa idare 100 lira alıyor ceza alıyor işçi başına, peki yatırılmamış, mağdur olmuş çalışan, o durumda ne olacak? Yani onun bir kazancı yok ki mağduriyeti var çalışanın, onun mağduriyeti nasıl telafi edilecek?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim de iki sorum olacak.

Şimdi, bu kanunun içeriğinde bir çalışan A şirketinde çalışırken otomatik olarak bireysel emeklilik sistemine dâhil oldu. Ondan sonra, şirket değiştirdi ama mevcut işvereni bir bireysel emeklilik şirketiyle ilgili o katılımı sağladı, A şirketi. Daha sonra, çalışan kişi şirket değiştirdi, B şirketine gitti ama B şirketinde eğer otomatik katılım olmuyorsa eski şirketiyle devam edebiliyor, öyle bir hak var ama yeni şirkete geldiğinde B şirketiyle devam edecek, yeni şirketi. Biraz önce değerli milletvekili arkadaşımızın da söylediği gibi, o zaman şirket değiştirme ve onun ortaya çıkaracağı bir maliyet söz konusu olacak. Onunla ilgili bir düzenleme yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Niye? 44 yaşında... Zaten, herhâlde 45 demeniz de işte 55, 56 yaşında bir emeklilik olacak, o da 65 yaşındaki emeklilikten daha cazip gelsin, buraya katılım olsun diye tahmin ediyorum bu yaş 45 diye belirlendi ama bu daha da 50' ye doğru götürülebilir belki, bilemiyorum.

BAŞKAN – 55.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani ya da eşitlenir.

Ama burada tam o açıklığı göremedim. Yani, şirket değiştirdiği zaman, çalıştığı yeri değiştirdiği zaman iki farklı şirketle bireysel emeklilik gidiyorsa değişiklik nasıl olacak?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sorularım var, önce onları mı sorayım, nasıl yapalım?

BAŞKAN – Nasıl arzu ederseniz, hem değerlendirme hem soru.

ERHAN USTA (Samsun) – Böyle paldır küldür girdik.

İsterseniz, mevcut sorular bir alınsın biz ondan sonra konuşalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Soruların hepsine cevap verelim ondan sonra...

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, değerlendirmeyi sonra yaparız.

Şimdi, bize biraz bilgi verilmesinde fayda var. Bu etki analizi için Hazine Müsteşarına peşinen teşekkür ettik ama onun detaylarına bakmadık. Mesela, arkadaşlar ne diyorlar tasarruf üzerindeki etkisine bu sistemin? Ondan sonra, büyüme üzerinde, yatırım üzerindeki etkisine yönelik bir hesaplamaları var mı onları bir görmek isterim. Onun dışında da, mesela, şimdi buradaki en büyük şikâyetimiz biliyorsunuz fon işletim giderleri konusu. Mesela, sistemde şu anda fon işletim gideri olarak yıllık ne kadar para toplanıyor? Bunun haricinde başka kesinti var mıydı? Başka kesinti yok değil mi? Tek mi artık?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Eski sistemde iki tane.

ERHAN USTA (Samsun) – Mevcut sistemde? İki tane miydi, iki kesinti mi vardı? O zaman her neyse onlar, onları tek tek bir alalım ve oradan yıllık toplanan parayı bir öğrenelim. Yani, sistemin, vatandaş gerek ilk girişte, gerekse fon varlığı üzerinden bir para ödüyor bu şirkete. Bu şirketler yıllık ne kadar gelir elde ediyor, bunu bir öğrenelim. İkincisi, bu şirketlerin buraya has yani diğer sigorta türleri itibarıyla değil de emeklilik sigortasındaki şey durumuna bir bakalım yani kâr etme, zarar etme durumu nedir, ona bir bakalım. Diğer husus da, toplamda -yani bunların hepsini icmal istiyoruz, şirket bazında istemiyoruz- bu fonlar nereye plase ediliyor yani ne kadarı yurt içi ne kadarı yurt dışı veya Hazine kârıdır, İMKB... Yani burada biz kimi fonluyoruz, nereye fonluyoruz bunu bir görmekte fayda var. Yanlış hatırlamıyorsam, bildiğim kadarıyla, bu yüzde 25 devlet kesintisinde plase edecekleri yerle ilişkin bir sınırlamamız vardı diye biliyorum ben geçmişte de. Yani tutup da yabancı fonlara herhâlde bu yüzde 25'i kullanamıyorlar, orada bir sınırlama var. Bunun haricinde başka bir sınırlama var mı onları da bir alalım.

Bu soru kısımıydı benim.

Değerlendirme olarak da, Sayın Bakanım, az önce şeyi ifade ettiniz, Bülent Bey'in yaptığı hesap doğru, birazdan belki Müsteşarımız da o hesabı verecektir yani buna an itibarıyla ilk baktığımızda yaklaşık 5 milyar lira için ilk yıl bir sistemde ilave birikim olması öngörülüyor. Yani, 5 milyar 2,1, 2,2' lik millî gelire böldüğümüzde binde 2 civarında bir tasarruf oranı etkisi var. Bunu da şu varsayımla: Yani, bu gelirin tamamını tasarruf etmesi varsayımıyla. Yani, buraya para kesildi fakat bir başka yerden alarak o parayı harcarsa yani diyelim ki prim esas kazancı aylık 2 bin lira olan biri buraya 60 lira verdi fakat diyelim ki parasının yüzde 100' ünü harcıyordu, şimdi 1.940 lira harcaması varsayımıyla yurt içi tasarruflar üzerindeki etkisi binde 2 olur ilk yıl.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Büyüyecek.

ERHAN USTA (Samsun) – İkinci yıl da çok fazla fark etmez, onu diyeceğim zaten, itirazım orada.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sürekli büyüyecek.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok. Bakın, yurt içi tasarruf dediğimiz rakam akım rakamıdır. Yoksa, burada fon miktarı 100 milyara, 200 milyara ulaştığında bunu tutup millî gelire bölüp tasarruf etkisi şu oldu diyemeyiz, burada kavram olarak bir hata olur o zaman. Yani ama neyi diyebiliriz? İlk yıl 5 milyardı, son yıl da ilk yıl fiyatlarıyla 10 milyara çıkarsa 10 milyar bölü millî gelir dersiniz, binde 2 olmaz da binde 3 olur, en fazla binde 4 olur, binde 4' ü aşmaz, zaten sizin varsayımlarınız sonunda 10 milyar diyor, 10 milyarı da 2017 millî gelirine bölmek lazım. 2017 millî gelirine de böldüğümüzde de o binde 2, binde 3 değişmez.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

Yani, buradan hareketle, benim bu işe esas, temel itirazım şu: Bunu biz tasarrufları artırma konusunda... Özü itibarıyla sisteme benim felsefi olarak karşı çıkmışlığım yok ama yabancılar açısından itirazlarım var, işletim giderleri açısından itirazlarım var, devlet katkısının yüksekliği açısından itirazlarım var, anlatabiliyorum mu, bunlara iyi bakmamız lazım. Buralarda bence çok maliyetli bir sistem hâline gelmeye başladı bu sistem. Ama şimdi, bunun üzerinden biz tasarrufları artıracacağız, bütün tasarrufları artırma işini buraya havale edersek... Ben size has olarak söylemiyorum, diğer konuşmalara baktığımızda, tasarrufla ilgili bir şey söyleyince bireysel emekliliğin dışında bir tane verilecek örnek yok. Bu sistemin yurt içi tasarruflara etkisi bindelerle ifade edilecek bir etkidir yani binde 2'lerle, binde 3'lerle yani yüzde bile değildir. 15'se yurt içi tasarruflarınız bu sisteme geçtikten sonra 15,2 olur. Yani 0,2 yurt içi tasarrufu artıracak diye sisteme, devletin sırtına 3-5 milyar yıllık yük getirirse bu çok maliyetli bir şey olur. Bu kaynak çok daha rasyonel bir şekilde bir başka yerde kullanılarak çok ciddi bir büyüme ve tasarruf etkisi yapabiliriz. Bunu muhalefetin sözü olarak tutmamak lazım. Benim sisteme en büyük itirazım burası.

Şimdi, diğer bir husus, özü itibarıyla söylemeye çalışıyorum Sayın Bakan, maliyetiyle birlikte düşündüğümüzde, bunun yurt içi tasarruf etkisini o kadar abartmayalım lütfen. Yani, burada, hakikaten maliyetiyle birlikte düşündüğümüzde çok sınırlı, o yüzden çok dikkatli bakmamız gereken bir şey olduğunu düşünüyorum ben bunun. Yani, zaten ilk konuşmamda söyledim, belki dikkatten kaçmıştır, tekrarlayayım: Yani, bu devlet katkısının vergiden düşme olduğu sistemde yani 2013 öncesi sistemde, sistemdekilerin yarısı - yaklaşık 3,1 milyon kişi diyoruz ya kabaca tam rakamları arkadaşlar verebilir ama hatırladığım kadarıyla yarısı - hiçbir şekilde bir vergi teşviki almadığı hâlde sistemdeydi. Yani, bu sistemin devlet katkısına duyarlılığı çok yüksek değil, o hassasiyeti çok yüksek değil bu sistemin. Buna ekonometrik olarak arkadaşlar baksınlar, onu görecektirler. Dolayısıyla, şimdi, devlet katkısına hassasiyeti çok fazla olmayan bir sistemi sürekli devlet katkısı üzerinden büyümeye çalışıyoruz, yüzde 25'i veriyoruz, şimdi artı bini veriyoruz, diyoruz ki: "Bunu emekli aylığı olarak alırsan yüzde 5 ilave daha veriyoruz." Şimdi, bu milletin parası bu kadar ucuz değil, burada dikkat etmemiz lazım. Burada yani bürokrasinin biraz sistem üzerinde aşırı bir şeyi olduğunu düşünüyorum ve sistem üzerinde teşvikler üzerinde etkisi olduğu veya sektörde etkisi olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, bunun dışında, sınırlı şeylerle ilgili, az önce ifade edildi, bu kaynakların kullanılacağı yerlere ilişkin arkadaşlar bilgi vereceklerdi, soruları da sorduk ama bundan sonrasına ilişkin olarak da bu birleştirilen kaynakların nerelere plase edileceği konusunda... Özellikle zorunlu olan kısım için diyorum. Artık bu otomatik olmakla birlikte bir yandan da zorunlu bir sistem. Dolayısıyla, zorunlu diyerek bir sistem yapıp şirketlerin eline bir kaynak veriyorsam bu kaynakların kullanılacağı yerle ilgili sınırlama yetkisinin devletin üzerinde olması, Hazine'nin üzerinde olması gerektiğini düşünüyorum. Dolayısıyla bu bizim borçlanma maliyetleri üzerinde de olumlu etkiler yapacaktır. Benim gördüğüm kadarıyla burada bir yetki yok...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yetki var.

ERHAN USTA (Samsun) – Var mı bir yetki. Yetki varsa o zaman tamam işimizi görür, o yetkinin kullanılması lazım.

Peki, bir de -sistemin maliyetine ilişkin itirazlarımı söyledim ama şimdi çalışanlar için bunu düşünüyoruz- çalışmayanlarda bin liralık teşvik benim bildiğim kadarıyla yok, çalışmayanlar sisteme girdiğinde onlar önceki şekilde giriyorlar, yanılıyor muyum?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Önceki sisteme giriyorlar. Yüzde 5 ilave de yok. Bu da bir adaletsizlik. Bizim amacımız tasarrufları artırmak. Çalışmayan da nihayetinde parayı diyelim ki bir rant geliri var oradan kısacak veya eşinin gelirinden kendi üzerine yapılacak oradan kısarak yani bir tasarruf etkisi... Eğer diğerinden tasarruf etkisi bekliyorsak bunun da tasarruf etkisini beklememiz lazım. Niye onları kapsama almıyoruz bunun üzerinde bir düşünmemiz lazım. Madem öyle onları da kapsama alalım. İkinci de: Yine aynı şekilde yüzde 5 ilaveyi de onlar için de düşünülmesi lazım diye düşünüyorum ben, bu önemli bir husus. 45 yaşın anlamı sistemde en az on yıl kalınması için herhâlde yani kalışı biraz uzun tutmak için ama şimdi çalışma yaşını 65'e falan çekiyoruz. Daha ileriye doğru, önümüzdeki yılları düşünerek yapmamız lazım, daha ileriye doğru taşımaya çalışıyoruz. Dolayısıyla ben bu 45 yaşın düşük olduğunu düşünüyorum yani 45 yaşının üzerine bunun çekilmesi. Mesela 55 yaşına kadar bu olabilir çünkü 55'te asgari on yıl kaldığında 65 yaş. Yani, burada kalmak isteyen için, 60 yaşında emekli olacağını düşünen birisi için zaten zorunluluk yok, çıkabilecek ama 65 yaşına kadar çalışmayı hedefleyen birinin bu sistemde burada verilen teşvikler kapsamında sisteme girebilmesinin, sistemde kalabilmesinin olumlu olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, madde üzerindeki soru ve eleştirilere, görüşlere cevap vermek üzere Sayın Bakan buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, sosyal tarafları hiç dinlemeyecek miyiz?

BAŞKAN – Sosyal taraflar zaten medya üzerinden söylediler, onların ne söylemek istediklerini biliyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tebrikler, çok demokratça!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bütün görüşler, öneriler önemli, eleştiriler de önemli. Arkadaşlarımız şimdi bu konularla ilgili teknik anlamda cevaplarını verecekler ama ben peşinen ifade edeyim ki burada yapılan düzenleme önemli bir düzenleme. Türkiye'de tasarrufların yukarıya çekilmesi anlamında da önemli katkılar yapılacağını ifade edeyim.

Baştan beri bu binde 2 meselesini biraz meseleyi olduğundan küçük görme gibi anlıyorum. Hâlbuki burada biz her zaman için bu tür tasarruf araçlarında biriken toplam fon tutarını yani stoku akıma bölerek çok farklı alanlarda stok bölü akım rasyoları çıkarırız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

Bunu böyle ifade etmek lazım. İlk yılda çıkan rakamı çok fazla önemsemek gerekir ama burada yapılan düzenlemelerde ben özellikle 45 yaş konusu –sayın vekilim aslında ifade etti- normal bir on yıllık emekli planına göre, 56 yaşında emekli olunacağı varsayımına dayalı olarak getirilmiş bir düzenlemedir. Bence doğru bir düzenlemedir. Yaşla oynamak, bunu daha da yukarı çekmek doğru olmaz diye düşünüyorum. Çünkü, burada baştan beri ifade ediyoruz, esas olan burada uzun vadeli ve uzun süreli bir tasarruf aracı olması hasebiyle bu süreç içerisinde yani on yıllık süreç içerisinde bu kaynağın olabildiğince burada tutulması. Getirilen ilave teşvikler yani yüzde 25'e nispeten getirilen ilave teşvikler de dediğim gibi sistemde kalmayı, daha uzun süre kalmayı teşvik etmeye dönük düzenlemeler. Mesela, arkadaşlar birazdan teknik olarak ifade edecekler, bin liralık bir devlet katkısı öngörüyoruz ama bu, sistemde kaldığımız süreyle bağımlı olarak çalışan ve sizin hesabınıza eklenen bir katkı payı. Yeter ki sistemde daha fazla, uzun süre kalın.

Ben fazla uzatmayayım. Ahmet Genç Bey konularla ilgili teknik açıklamalarını yapsınlar, daha sonra değerlendirmemizi yaparız.

BAŞKAN – Sayın Genç, buyurun lütfen.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Teşekkür ediyorum.

Ben süratle cevap vermeye çalışacağım.

“Neden Hazine Müsteşarlığının belirlediği şirketler?” deniliyor. Hukuki olarak emeklilik şirketi tabir ediyoruz ve 18 tanesi şu anda ruhsat almış durumda bu alanda dolayısıyla tamamıyla bunu yapabilecek durumda. Orada bir miktar yetki almamızın nedeni altyapıyla ilgili özellikle. Bilgi işlem altyapısı yeterli olmadığı zaman bizim Emeklilik Gözetim Merkezi diye bir merkezimiz var, ora üzerinden yapılıyor bütün bunlar ve şu anda 6,4 milyon kişi için günlük şeffaf bir şekilde herkes her gün birikimini, katkısını her şeyi görebiliyor, böyle bir sistem var. Altyapının buradaki sistemle uyumlu olması dolayısıyla son derece de şeffaf, teknik bir şey. Geçmişte biz 2013'te de biz aynı standardı uyguladık ve orada hiçbir şirketin de itirazı olmadı. Zorladık biz şirketleri; aksi takdirde, hesaplamalar hata verecekti. Bütün neden budur.

Ek bin TL'yle ilgili Sayın Bakanım açıkladı. Bu bin TL, iki aylık düşünme süresinden sonra “Ben devam ediyorum.” kararı verdiği anda insanlar, EK-1'deki koşullar diye sormuştu Sayın Günel, EK-1'deki koşullar, üç yıl beklerse bu bin TL'nin yüzde 15'ine, altı yıl beklerse yüzde 35'ine, on yıl beklerse yüzde 60'ına ve 56 yaş artı on yıl beklerse yüzde 100'üne hak kazanacak. EK-1'deki koşullar bunlar.

Emeklilik şirketleri katılım paylarını reasüre edecek mi? Sayın Bakanım, bu bir tasarruf, sigorta değil, teknik olarak sigorta değil. Dolayısıyla, burada reasürans söz konusu değil. Reasürans yalnızca sigorta için geçerli olan bir kavram Sayın Bakanım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu şirket batarsa ne olacak?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Batarsa, zaten yatırılan enstrümanlar Takasbankta saklanıyor, şirketle alakası yok. Yani şirketler hemen ertesi gün paraları yatırıma yönlendiriyor, yatırılan bu enstrümanlar, devlet kâğıtları vesaire, bunlar Takasbankta saklanıyor. Batan şirketin portföyü hemen başka bir şirkete aktarılabilir, hiç kimsenin kaybı olmaz.

Hacizlerle ilgili konu, aynen normal, gönüllü bireysel emeklilikteki şartlarla devam ediyor. Haczedilemezlik kuralı devam ediyor.

“Neden yalnızca çalışanlar deniyor?” Sayın Başkanım, burada, 3 ayak var bütün dünyada uygulanan emeklilik sistemlerinde. Birincisi kamu sosyal güvenlik sistemi, ikincisi iş yeri bazlı emeklilik sistemi, üçüncüsü de gönüllülük. Bu, iş yeri bazlı emeklilik sistemi olduğu için yalnızca çalışanlar muhatap alınıyor. Neden ev hanımı giremiyor? Ev hanımı giriyor çünkü biz geçmişte uyguladığımız vergi matrahından indirme olduğu zaman giremiyordu ev hanımları. Şu anda 100 liraya 25 lira verdiğimiz için artık ev hanımları da daha fazla giriyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Olur mu? Önceki sistemde yarısı öyleydi, hiçbir şeyden faydalanmadığı hâlde giriyordu.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Giriyorlardı ama şimdi faydalanıyorlar artık yani ev hanımları da faydalanıyor şu anda.

ERHAN USTA (Samsun) – Devlet katkısında hiçbir hassasiyeti yok sistemin.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – “Fonlara sınırlama getirilebilir.” neyi anlatıyor? Şu anda 18 tane şirketin 240 civarında fonu var, çok dağınık bir yapı var. Biz orada bunu sınırlamak istiyoruz. Burada sayın vekilimizin ifade ettiği hususları, tam da biz onları yapmak istiyoruz. Daha efektif, daha büyük fonlar ve işletim giderleri de daha azaltılmış fonlar.

Risk açısından da şu: “İşçiler bunu bilemez.” diyorsunuz, doğrudur. Bir standart fon olacak. Tercihle bulunmayan işçi o standart fonda muhafazakâr olacak sayın vekilim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İçeriği ne olacak, yaklaşık olarak bir oran verebilir misiniz?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Şu anda bir şey söylemek mümkün değil. SPK'yla beraber çalışacağız. Muhafazakâr fonda daha çok devlet kâğıtları ağırlıklı olur muhtemelen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yabancılar...

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yabancılar yönlendirme... Hazır o gelmişken diğer bir sayın milletvekili de sormuştu, şu andaki BES sisteminde kaynakların yüzde 54'ü devlet iç borçlanma senetlerinde, yüzde 13'ü vadeli mevduatta, yüzde 9'u özel sektör borçlanma araçlarında, yüzde 13'ü hisse senetlerinde ve yüzde 9'u kamu dış borçlanma senetlerinde.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yabancı ülkelere gitmiyor.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yabancı ülkeler belki vardır ama çok cüzdür yani bunu girmemiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok cazip kılabilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Özel sektör içerisinde yabancı var mı Ahmet Bey? Yani bu, yerli-yabancı ayrımında değil, işsizlik ayrımında olur.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yok Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) – Yabancılar ne burada?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – “Diğer” diye kalanlar orada. Bunların geriye kalanları “diğer” olarak.

BAŞKAN – Evet, Sayın Müsteşarım, devam edin lütfen.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Ölçek serveti tabanı verme konusu... Zaten biz şu anda bu yüzde 25'leri, brüt asgari ücretin yüzde 25'inden daha fazla yıllık destek vermiyoruz yani yüksek oranda, her ay 3 bin lira yatıran bir kişiye biz ancak brüt asgari ücret kadar olan kısmın yüzde 25'ini veriyoruz. Dolayısıyla, bir anlamda, sosyal amaç kısmen gerçekleşmiş oluyor.

Her bir ihlal konusu, Sayın Vekilim, burada, yönetmelikler çıkacak, ikincil düzenlemeler olacak. Yalnızca parayı yatırmama olmayabilir, başka tür ihlaller de olabilir. Yani bildirim yap dedik, bildirmede mesela. O da bir ihlal olarak cezaya tabi. Onun için her bir ihlal ifadesinin doğru olduğunu düşünüyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Her bir çalışan başına ihlal” diyelim. Yani “her bir ihlal” biraz farklı anlaşılabilir.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yani 1 çalışana bildirim yapma da -50 çalışana var- 50 bildirim yapma da 50 ayrı ihlal anlamına geliyor Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 50 çalışan için de 1 bildirimde bulunulacak, 1 çalışan için de 1 bildirimde...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, çalışan başına...

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Her biri için ayrı ayrı bildirecek. “Sizin paranızı kestim...”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir kere de bildirecek. Her bir ihlal bir defada...

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onun için o ayrımı yapmak da lazım.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genç, lütfen devam edin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Önemli bir konu, nereye geçiriyorsunuz ya.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Kişi bazlıdır Sayın Vekilim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bildirim değil, kesme sorumluluğu var. Onu da yerine getirmezse, kesmediği için de ihlal cezası uygulayacaksınız. Yani kişiden kesmesi gereken sigorta primini kesmemişse, ondan dolayı da zaten ödemişse... Ödemediğinde de var mı? Dolayısıyla o zaman da yapacak. Öbür türlü çok...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolayısıyla “ihlal” sözcüğünü açıklığa kavuşturmak gerekir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sadece şunu söyleyeyim: Maddenin içerisinde işverenler için çok farklı yükümlülükler var. O her bir yükümlülük bakımından her defasında o yükümlülük ihlal edilmişse –sizin söylediğiniz örnek de geçerli, benim söylediğim örnek de geçerli- ihlal türüne bağlı olarak ihlal ne zaman yapılmışsa her defasında 100 lira idari para cezası kesilecek.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – İşçinin mağduriyeti nasıl telafi edilecek?

1) Emeklilik şirketlerine bu alacağın takibi görevi veriliyor.

2) İşçinin kendisi zaten sistemden her an görebilecek parasının ödenip ödenmediğini.

3) Bu, imtiyazlı alacaklar hâline getirildi.

4) Bununla ilgili idari para cezaları var.

Dolayısıyla birçok mekanizma var ama işveren zaten maaşı da ödeyemiyorsa o zaman, tabii, gene, bu sistemler çalışacak ama yapılabilir bir şey yok gibi görünüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bu iş için, çalışan sistemden görebiliyor ama sonuçta yatırılmamışsa bir mağduriyeti var. Görmesinin ne esprisi var? Yani devlet idari para cezası alıyor yatırılmaması hâlinde, devlet alıyor onu ama çalışan alamıyor kendisi mağdur olduğu hâlde.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Emeklilik şirketi tahsil edecek ve aktaracak. Takip ve yükümlülüğü ona verilmiş vaziyette.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ayrı bir yükümlülüğü yerine getiremiyorsa nasıl o adat devam edecek?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hangi yetkiyle...

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Kanuna konulmuş yetkiyle. Kanunda var Sayın Bakanım, evet, kanunda var.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ne yapacak, icraya mı verecek? Ne tür...

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Kanunda maddesi var Sayın Bakanım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İki ay mesela işveren işçinin payını yatırmadı, bu genel adat hesabında nasıl dikkate alınacak? Veya üç ay yatırmadı. Sonuçta siz işverene cezai yükümlülük getiriyorsunuz da oradaki kaybı nasıl telafi edeceksiniz ya da o hesap nasıl yapılacak?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 34

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – İcraya verecek, o yolla takip edecek emeklilik şirketi ve tahsil edecek.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki onları ödenmiş mi sayacak sonra; alamadıysa ne olacak, hak kaybı nasıl olacak? Çalışanın hiçbir şeyi yok, hiçbir sorumluluğu yok çalışanın.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yani ücreti de nasıl alamıyorsa aynı şekilde hükümlere tabi Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ortada bırakmış oluyorsunuz o işçiyi. Yani ücreti de alamadığı için bunu da yatıramadı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya da şirket gecikme faiziyle aldığı gecikme payını hesaba yatıracak mı? Kendileri mi alacak?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, bir işçi işverenin ücret hakkını alamadığında hangi esas ve usulle takip ediliyor ise aynı esas ve usullere tabi. Dolayısıyla burada sigortanın emeklilik fonuna yatmamış bir paradan dolayı herhangi bir şekilde nemalandırılması zaten söz konusu olmayacak. Onun için burada özellik arz eden herhangi bir durum söz konusu değil. Genel hükümler nasıl uygulanıyorsa ödenmemiş ücret açısından, ödenmemiş ücrete bağlı olarak sosyal güvenlik sistemine yapılan ödentiler bakımından hangi kurallar geçerliyse Bizde de o kurallar geçerli.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Faizi işçiye yansıtıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nasıl?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gecikme faizi işverenden alınacak, işçiye yansıtılacak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, normal ödenmemiş...

Şimdi, bakın, burada kişinin kendi istihkakından onun adına kesinti yapıp ödeyen bir işveren söz konusu. Eğer o kesinti yapılmamışsa o ücretliye o istihkakı ödenmemiş demektir. Ödenmemiş istihkakın takip usulleri neyse işçi bakımından aynı usuller geçerli. Artık, sisteme yatan bir para söz konusu zaten değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, sorduğumuz şey, sigorta şirketi takibat yaptı, gecikme faiziyle beraber parayı aldı. Ne yaptı gecikme faiziyle ilgili?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşçinin hesabına yatıracak.

(Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, çok uğultu var, hiçbir şey duyamıyorum, lütfen.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Başkanım, şirket değiştirirse yeni şirkete geçtiğinde ne olacak? Tabii, bir maliyet yok. Yeni şirkete aynen yeni iş yerindeki plana aktaracak birikimlerini. Bu sebeple bir hak kaybı olmayacak.

Son olarak, Sayın Erhan Usta'nın taleplerini arkadaşlarımız çalışanlar çünkü tasarruf etkisi, yatırım etkisi, onlara biraz çalışmamız gerekiyor. Yalnız, toplam kesintiler talep edilmişti, onu verebilirim şu anda.

2015 yılında 37 milyar TL vatandaşın ödediği katkı payı var. Buna karşılık 596 milyon TL yönetim gider kesintisi almış şirketler, 305 milyon TL giriş aidatı, toplam 659 milyon TL de fon işletim gider kesintisi almışlar. Şu andaki sistemde 3 ayrı kesinti var. Toplamı 1,5 milyar ediyor.

(Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, tam tutanak var. Takip etmekten yorulduk. Lütfen söz isteyecek arkadaşlar önündeki düğmelere basınlar.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, 37 milyar lira katkı payı... Devlet katkısı yok değil mi bunun içerisinde?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yok, hayır.

ERHAN USTA (Samsun) – 37 milyar lirada 1,5 milyar lira.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Neması yok değil mi bunun içinde?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ana para değil mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Vatandaşın koyduğu para, varlığın toplamı.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Tabii, tabii.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nemaları hariç değil mi?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Evet.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu ana para.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, önemli değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Önemli canım, olur mu? Nemalarıyla beraber...

ERHAN USTA (Samsun) – Nemalarıyla birlikte zaten toplam 59 milyar değil miydi bu? 59 milyardı toplamı.

(Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, stenograf arkadaşlar hakikaten yoruldular takip etmekten.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi 37 milyar, anladığım kadarıyla 22 milyar lira da nema var, değil mi? Toplam 59 milyar demedik mi? 59 milyar üzerinden düşündüm.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hesap giderinden gider alınmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 35

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, kimisi nemayla alakalı. Mesela, fon varlığı kesintisi nemanın da olduğu şey üzerinden alınıyor ama giriş aidatı onun üzerinden değil, ben bunların hepsini biliyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakan yani nemadır, değildir filan değil. Ama, konuştuğumuz şey 1,5 milyar lira. 1,5 milyar lira şirkete para ödüyor vatandaş değil mi? Ve her yıl ödüyor. Yani, bu varlık üzerinden her yıl ödenen bir şey bu yani bir defa değil varlık üzerinden ödenen. Yüksek bir para.

Peki, gelir-gider durumu nedir bunların?

BAŞKAN – Sayın Genç, gelir-gider durumunu soruyorlar, var mı elimizde bu bilgi?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Arkadaşların bana verdiği rakama göre şu anda negatifteler çünkü bu pazarlama giderleri dolayısıyla normalde altı yedi yılda başa baş geliyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Trafik sigortası filan değil, trafik sigortasında zararda olduğunu biliyoruz şirketlerin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Geçen seferki gibi söylemeyin diyor yani toplu zararını değil, bundan dolayı...

ERHAN USTA (Samsun) – Bireysel emeklilik kısmı...

Akif Bey burada, Genel Sekreter bilgi versin bize; Hazine de var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu brüt gelir yani demin ki ifade edilen 1,5 milyar lira brüt gelir anladığım kadarıyla, değil mi?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Evet.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yönetim giderleri, pazarlama giderleri...

ERHAN USTA (Samsun) – Elbette tabii ki canım, kâr değil bu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Net ortaya çıkan gelire bakacağız.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Şimdi, 2015 yılı teknik zararı 65 milyon TL toplamda bu 18 şirketin, yalnızca bireysel emeklilik faaliyetlerinden elde edilen gelir-giderler.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir sorum daha var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Açık zaten efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ahmet Bey, bu on yıllık -az önce Sayın Müsteşarın verdiği projeksiyonda- devlet katkısı toplamı ne kadar? Hani, 100 milyar lira varlık oluşacaktı ya, oluşanın içerisinde devlet katkısı ne kadar? Bir de onu alayım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan, sizi dinleydim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok ben...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ERHAN USTA (Samsun) – Rakamı alalım ondan sonra.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Çeşitli varsayımlara göre 12 milyar civarı.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, ben Ahmet Bey'den şu soruma cevap istiyorum: Şimdi, bu altyapısı yeterli olan 8 tane şirket var. Süreçte altyapısı yeterli hâle gelen şirketler de olabilir. Şimdi, söz gelimi, işverenin veya çalışanın, şirketlerden birini tercih etme hakkı var. Zaman içinde dedi ki: "Ben bu şirketten memnun değilim, benim fonlarımı iyi yönetemiyor." Bir başkasına geçmek istiyor. Şu andaki bireysel emeklilikte üç yıla kadar belli bir sabit ücret alıyor, ondan sonra biraz düşürüyor üç yıl ile beş yıl arası.

(Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok uğultu var ve hakikaten daha geç vakitlere kadar çalışacağız, yorucu oluyor. Lütfen...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dolayısıyla, biraz önceki konuşmamda da söyledim, bu şirket değiştirme tercihi alının komisyon çok yüksek. Bu yeni dönemde de zorunlu bireysel de de şirket değiştirilmek istenildiğinde bu paralar alınacak mı? Devamında da mevcutta tercihe bağlı bireysel emeklilikteki bu yüksek değişim ücretleri, transfer ücretleri düşürülecek mi? Bu da önemli çünkü.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Vekilim, biraz önce cevap verememiştik. O şöyle: Mevcut gönüllü sistemde giriş aidatı var. Normalde giriş aidatını erteliyorlar ya kısmen alıyorlar veya hiç almıyorlar, çıkarken alıyorlar yani çıkışı caydırma amaçlı kullanıyorlar bunu. Böyle yapabilmeleri mümkün. Sizin şikâyet ettiğiniz konu, muhtemelen, giriş aşamasında sizden alınmamış olan aidatın, ertelenmiş aidatın siz başka bir şirkete gidiyorsunuz diye alınmasıdır. Bu yeni sistemde öyle bir şey yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Standart var mı Sayın Müsteşarım? Giriş aidatı belli bir standartta mı?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Onun tavanı var Sayın Vekilim, bir tavanı var.

Bu yeni sistemde birikimler üzerinden tek bir tavan olacak, o tavan üzerinden şirketler rekabet edecekler işverenlerdeki işçileri şey yapabilmek için.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, kısa bir sorum vardı.

BAŞKAN – Size geleceğim, daha üç dört soru var, sıradasınız.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, benim sorum ortada kaldı.

BAŞKAN – Zaten böyle zor oluyor. Siz soruların hepsini toplayın, tek seferde cevap verdireceğim, sizin mikrofonunuzu da kapatıyorum. Siz soruları not alın lütfen.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “İşveren tarafından yatırılmaması hâlinde genel hükümlere tabi.” dediniz. Ne işveren tarafından işçi ücreti yatırılmıyorsa, ne oluyorsa aynı durum söz konusu. İş Kanunu’na göre zannedirim belli bir sürede, yirmi günlük bir süre içerisinde yatırılmaması durumunda işçinin sözleşmeyi fesh hakkı doğuyor ve kıdem tazminatı alma hakkı oluyor. Peki, onu aldı, ücretini aldı, bunu alması söz konusu olamayacak yani bu bireysel emeklilik sigortasını da alma hakkı olması lazım, buraya onun dercedilmesi lazım o zaman. Yatırılmamış o tutarların da alınmasının dercedilmesi lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, Hazine yükü anlamında bir projeksiyon istemiştik yani 2017 yılında sanıyorum bir anda 6 milyar TL sırf o bin TL’lerden dolayı Hazineye yük olacak. Ya, 6 milyon kişi..

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nasıl olacak?

BAŞKAN – Sayın Bakan, soruları alıyorsunuz sadece.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam.

BAŞKAN – Yazılı gönderirsiniz efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman bir projeksiyon 100 milyar liraya 10 milyar TL gibi bir şey söylediler, pek gerçekçi değil yani yüzde 25 diyorsunuz tamam, asgari ücretin tabanının üstünü aşan rakamlar olur ama o kadar olmaz diye düşünüyorum. Orada 10 milyar lira doğru değil gibi geliyor, 100 milyara 10 milyar devlet katkısı nasıl ediyor onu o zaman açıklayın bize, bir tatmin edersiniz sevinirim. Bir de, yıllara göre yani nasıl bir yük bekliyorsunuz? 2017, 2018, 2019 ve 2020, bir bilgi verirsiniz ona da sevinirim. Bir de, Sayın Başkan, ya sektörden bir arkadaşlar burada ve sürekli el kaldırıyor, bir söz vermenizi istirham ediyorum.

BAŞKAN – Siz soruları sorun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani bir söz verelim diyorum.

BAŞKAN – Siz sorularınızı sorun efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Diğer arkadaşlar da izin veriyorsa, sektörden arkadaş da bilgi versin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Biz söylüyoruz ama Sayın Başkan, bilmiyorum.

BAŞKAN – Sorularınızı alayım ben bittiyse.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu kadar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Kaldığı yerden devam ediyorum, ben de bilgi istiyorum, o sorumu soracağım tekrar ama sadece sektör temsilcilerinden değil, çalışanların temsilcilerinin de... Gazetelere yazdıklarını ben okumadım, Sayın Başkan “Zaten beyan ettiler.” demiş, ben burada bir daha duymak istiyorum TESK’ten, KESK’ten, DİSK’ten ne varsa. Çünkü “işveren” dediğiniz kesimi onlar temsil ediyor. Yani bunun onlara çıkaracağı bir zorluk var mı, nasıl bakıyorlar, çalışanlarla aralarında kavgaya yol açacak mı?

Siz bir kanun çıkarıyorsunuz, eczanelere yüklüyorsunuz, vatandaşla eczacı birbirine giriyor tahsil etmek için katkı payını, örnek söylüyorum. Ondan sonra şimdi bütün işverenlerle işçileri burada sigorta sisteminden dolayı birbirine düşüreceğiz mi mesela merak ediyorum. Onun için, “Sayın Bakan cevap verdi.” dedi, dinledim, dışarıdaydım, Sayın Müsteşar “18 tane yetkilendirilmiş var.” dedi.

Ben şunu anlamak istiyorum: Bu 18’in birini mi seçeceksiniz, yani 18 tane varsa herhangi bir şirket 18’in hepsine verebilecek miyiz? Yani anladığımız, eğer “Birini Müsteşarlık belirleyecek.” diyorsanız, anlamadığım oydu yani, 18’i duydum da ben, en başta siz olduğunu ben size söyledim, 18 şirket varmış bunların herhangi birini ben seçebilecek miyim veya işveren seçebilecek mi? Yoksa siz “3 tanesini biz seçtik, bunlara verin.” mi diyeceksiniz? 3 taneyi seçeceksiniz makul olabilir ama neye göre seçeceksiniz? Yani içinde “Hazır olmadı.” dediğiniz şeylerin nesi hazır değil ben onu merak ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hangi sistem var ki, hani hangi sistemi kullanıyorsunuz ki sigorta şirketi olarak onu bu şirketler hazır ödemiyor diye merak ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, soruyu aldık.

Sayın Tamaylıgil, sizin sorunuzu alayım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Soruyla beraber talebimizi de aldınız mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sadece sorulara bakıyorum artık.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir daha sorumu çok açık olarak tekrarlamak istiyorum, çünkü tam bunun cevabını alamadım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 37

Şimdi, hakikaten 18 bireysel emeklilik şirketinin içerisinde çoktan seçmeli her şirket ayrı ayrı bir şirketle mi çalışacak? Ya da işte, daha belirlenecek 1, 2, 3 her neyse... Ama 45 yaşında veya altında olan bir kişi bugün otomatik bu sigortalılığa bireysel emeklilik işine girdi. On yıl aynı iş yerinde çalıştı, on yıl sonunda iş yeri de hep aynı emeklilik şirketiyle çalıştı, emekli oldu, tamam, sorun yok. Ama bir kişi üç yıl sonra mevcut iş yerinden ayrıldı, yeni bir iş yerine geçti, o iş yeri de ilk bu otomatik başladığı firmayla aynı değil, farklı, bir bireysel emeklilik şirketi değişimi söz konusu olacak. Eğer devam etmiyorsa, dediğim gibi, kendisine bildirim yükü veriliyor ve çıkmış sayılıyor. Burada bu değişimi yaparken oluşacak olan maliyet nasıl karşılanacak onu soruyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani, Vakıf Emeklilikle başlamış, şeye geçmiş.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok maliyet.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama para istiyor değiştirirken.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama onun olmadığını ifade ettik ya.

BAŞKAN – Sayın Bakan, size söz vereceğim.

Sayın Günel, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, yani talebimi almadıysanız benim anlamadığım bir şey daha var onu da o zaman Sayın Müsteşar cevaplasın. “Eksi 65 milyon” dedi benim aklım ermedi, 1,5 milyar gelirden yani bunun tamamını...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, o brüt kâr.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Brüt kâr, biz de zaten... Sayın Bakanım, lütfen yani, müsaade edin, brüt gelir tamam zaten brüt gelir üzerinden kâr ediliyor. Yani biz trafik sigortasını yaparken bize bir ayrıntı vermiştiniz Sayın Müsteşarım, hatırlıyor musunuz? Yani bilançolarındaki faaliyetler, gelir gider...

Yani şimdi ayrıntı var mı ben merak ediyorum. Orada çünkü bütün hepsinin beraber olduğu ayrı bir sistem vardı, yani bütün sigorta tek daldaki faaliyet göstermiyor, sigorta şirketinin buradaki geliri ayrı, bireysel emeklilikten gelirleri ayrı, bunu oranlayarak mı yapıyor, ne yapıyor, yani bölüyor toplamda hasılatı göre mi yapıyor? Her sigorta türünün gideri aynı mıdır, oranı nedir, neye göre gider yazıyorlar merak ediyorum. Yani kusura bakmayın, onlara pek aklım ermiyor ama bu kadar gelir topladıktan sonra 65 milyon lira hâlâ içeride olmasına aklım ermiyor, o zaman o işi yapmaması lazım. “Altı yedi yıllık şeyler var.” dedi Sayın Müsteşar ama bu şartlarda neye göre bölüyorsunuz? Toplam gideri alıp –örnek soruyorum, hani anlamak istediğim için soruyorum- hasılatı bölüp ona göre mi gider yapıyor? Bireysel emekliliğin gideri ayrı, trafik sigortasının gideri ayrı, onun da bir sürü şeyi var, ekspertiz gidiyor, bilmem ne yapıyor, gidiyor, geliyor, hasar tespiti var, mahkemesi var, bir sürü şeyi var, burada sadece adam hesabı açıyor, geliyor, yani onları merak ediyorum, nasıl bu kadar para oluyor diye.

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Az önce Sayın Bakanla olan tartışmada tutanaklara geçmesi açısından şunu söyleyeceğim: Bu stok akım meselesi, şimdi, bunun sana göresi bana göresi filan yok, bunun millî gelir hesapları açısından bir sistemiği var.

BAŞKAN – Ben tartışmayı gözden kaçırmışım.

ERHAN USTA (Samsun) – Sistematiği şu: “Yurt içi tasarruflar” dediğimiz şey tasarruf edilen miktarın harcanabilir gelire oranıdır. Yani bu “GNDI” denilen şeye orandır. Ne kadar? Mesela o da millî gelire hemen hemen yakın, o yüzden millî gelire oran olarak söylenir ama orada küçük bir farklılık var. Yani millî geliriniz 100’se bunun 15’ini biz tasarruf ediyoruz, 85’ini tüketiyoruz. 15 bölü 100’dür tasarruf oranı, yani gelire oranı.

Şimdi, 15 olan nedir, bugünkü rakamlarla söyleyeyim, yaklaşık 2 trilyon lira dersek millî gelirimize, yüzde 15’i nedir, yaklaşık Türkiye’de toplamda 300 milyar lira tasarruf var. Bu 300 milyar, 310 milyara çıkacaksa bu sistemden sonra 310 bölü 2 trilyon liradır, o da 15,2 yapar. Yani bunu “Efendim, işte bu on yılda şu kadara gelecek, bu tasarrufları çok artıracak.” şeklinde bir hesap millî gelir sistemiğine aykırıdır. “Yurt içi tasarruf” dediğimiz şey, dediğim gibi, tekraren söylüyorum, hesabı o yılın –ikisi de akım rakamıdır- gelirinin tasarruf edilen kısmıdır, tasarruf edilen gelir kısım bölü toplam gelir dediğimiz şey bize tasarruf oranını verir, yoksa bunu on yıl sonra, on yıl değil, yüz yıl hesabı yapalım, onları bölelim, tasarruf oranlarımız arttı diyemeyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Son bir şey: Şirketler, yani sigorta şirketleri firmalara gidip bu firmayla çalışma şartıyla yani 500 işçiyi bize bağlamanız şartıyla şu kadar prim vereceğiniz pazarlığı yapabilirler, yani bunu nasıl denetleyebileceksiniz? Çünkü o primi şirket alır diyelim ki ve işçiye de “Şu şirketle çalışıyoruz, onunla çalışmak durumundayız, beni 10 tane şirketle uğraştırmayın.” der ve bir kısıt koyabilir, bunu nasıl engelleyebiliriz, nasıl denetleyebiliriz? Bu prim pazarlık mevzuu söz konusu olacaktır. Yani şirketlere gidip “Bizimle çalışın, size de şu kadar prim verelim.” denilebilir, bu nasıl engellenir?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime 20.45’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.58

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.56

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 36'ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

1'inci madde üzerindeki soru ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim ama Sayın Bakan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bir önceki oturum bitmeden önce sayın vekillerimiz tarafından ifade edilen birkaç soru oldu, onlarla ilgili Ahmet Bey kısaca, uygun görürseniz, cevap versin.

BAŞKAN – Versin ama, Ahmet Bey, salonda bulunan arkadaşlarımızın cevaplarından başlayalım ki tekrara düşmeyelim.

Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ - Sayın Başkan, Sayın Tamaylıgil ve Mehmet Günel'in soruları kalmıştı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Benim de sorularım vardı.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Vekilim, siz hangisini sormuştunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hazineye yükü...

BAŞKAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir de, “Firmalar çalışanlarını yönlendirebilirler yani bir prim anlaşması yapılabilir, bunun nasıl önüne geçeceğiz?” diye bir soru sormuştum.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Vekilim, bu yük, tabii, Bakanlar Kurulunun yapacağı tercihe bağlı. Arkadaşlarımızın ilettiği bilgilere göre, ilk yıl 250 ve üstü çalışanın olduğu kurumları kattığımız dâhilinde, 2017-2028 yıllarında, on yıllık sürede toplam 10,36 milyar TL devlet katkısı büyüklüğünü tahmin ediyoruz hazineye yük olarak.

Toplam fon tutarı da 97,5 milyar TL olacaktır.

Bin TL devlet katkısıysa on yıl sürede 6,3 milyar TL olacaktır, arkadaşların verdiği tahminlere göre.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Kaldım” dediği anda bin TL yatırmıyor muydu?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Bin TL'nin kazanılma hakları aynı diğer kazanma hakları gibi devlet katkısının. İki ay bekleme süresini kullandı ve caymadı, “Ben devam ediyorum.” dediği takdirde bin TL şu şekilde: Üç yıl kalırsa, en az üç yıl sistemde kalırsa yüzde 15'ine hak kazanıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Üç yıldan sonra yüzde 15'ini yatıracaklar hesabına.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Evet.

Altı yıl kalırsa, altıncı yılı da doldurursa yüzde 35'ini alıyor, diğer ifadeyle 350 lira.

On yıl kalırsa yüzde 60, 600 liraya hak kazanıyor. Aynı zamanda 56 yaşını da doldurursa tamamına hak kazanıyor, ikisi bir arada olması gerekiyor; 56 yaş artı on yıl.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum cevaplar için.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Daha cevaplamadı ki.

BAŞKAN – Cevapladı işte sizin sorunuzu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Dedim ya, firmalarla...

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Vekilim, şu şekilde: 18 tane elektrik şirketi var. X firması 300 kişi çalıştırıyor. İşveren gidecek... Bunlarla pazarlık şöyle: Kesinti tavanları olacak, yönetmelikle belirlenen bir kesinti tavanı. Diyelim yüzde 1,5 diye bir kesinti tavanı belirlendi, rekabet bu tavan üzerinden... Ve birisi diyecek ki: “Gel bana, ben 1,2 keseyim.”. Öbürü de diyecek ki: “Hayır, ben 1,1 keseyim.”. Belki başka biri diyecek ki: “Ben 0,9 keseyim.” Bu şekilde yarışma olacak 18 şirket arasında. Ona göre işveren kararını verecek, tabii işçilerine de danışarak bu kararı verecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşçinin buna rağmen farklı şirketi seçme hakkı var.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Şirketi işveren seçiyor bu kanuna göre ama fonda işçi karar veriyor hangi fona yatırılacağı konusunda.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şirkete mecbur yani o işçi, o firmada çalışıyorsa ona mecbur mu kalacak?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yani işveren tercih edecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama hayır, bakın burada öyle anlatmadınız bize kanunda.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Kanunda aynı şey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşçi şirketi seçecek diye konuştuk.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Hayır, istediği fonu seçecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani şirketi firma seçecek.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kötüymüş ya... Yani sonuç olarak işveren firmayı seçiyor; pazarlığı o yapacak yani. İşçi şirket değiştirirse...

ERHAN USTA (Samsun) – Fonlar da tabi olacak.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Tabii, yani oradaki birikimi bu tarafa aktarılacak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir bankayla anlaşıyoruz. Kamuda bir yani bu işin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman bir işveren bir firmayla anlaşacak işçi ona tabi olacak.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Tabii, tabii.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu da kötü bir şey onu söyleyeyim.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ama maaş sistemi bizde de öyle yani maaşı işveren istediği bankaya veriyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öbür türlü yönetilemez ki yani 18 tane sigorta şirketine ayrı ayrı yani daha iyi yönetimler...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani şirketlerle kötü pazarlıklar yapabilir. “Sen 1,5 yap binde 3’ünü sana vereyim; sen de prim olarak bunu al.” gibi işçiye yansımayan, işverene yansıyan kötü pazarlıklar olabilir Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşçinin lehine yansır o.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, işverenin lehine olur. “1,5’un yarımını bana ver.” der, bilmem ne... Yani bunlar kötü pazarlıklar. İşçiye yansımaz yani bir de kötü, kirli pazarlıklara girilebilir. İşçinin lehine olmasını nasıl denetleyeceğiz orada yani?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – İşçinin lehine olması fonların getirisine göre, işçi tercih...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır şunu söyleyelim de, herhangi bir şekilde sigorta şirketi işverene bu sözleşme karşılığı ilave bir şey verebilir mi? Prim ödeyebilir mi?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – O tabii, emeklilik şirketlerinin mevzuatı çerçevesinde cezalandırılır emeklilik şirketi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bunu engellememiz lazım yani onu diyorum yani, bunu yasayla işçi lehine engellememiz lazım.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Onu yapamaz yani çeşitli kanunla...

GARO PAYLAN (İstanbul) – 1,5’te tutar yarım puanı işverene verir prim olarak.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yani bireysel emeklilik mevzuatı çerçevesinde aktif azaltıcı işlemlere takılır, iyi niyet kuralları aykırılığına da takılır. Yani birden çok kanuna aykırılık ortaya çıkar; ondan ceza alır yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Diğer mevzuatta yasaklanmış durumda öyle mi her şey?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Tabii tabii, onu yapamaz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman ikinci mevzuatta buna dair bir şey..

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Diğer mevzuatta zaten diyor bunu yapamaz.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Zaten sayın vekilim, birincil mevzuatta bunu yasaklayan hükümler var Bireysel Emeklilik Kanunu’nda esas yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öbür türlü şey olur, kârı transfer eder.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Tamaylıgil’in ve Sayın Günel’in cevaplarını geldiklerinde verirsiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – 18 şirket vardı; bunların kaç yabancı, kaç yerli onu sormuştuk.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 14’ü yabancı, 4’ü yerli.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2 – 4632 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını doldurmamış olan çalışanlar da ek 2’nci madde hükümleri çerçevesinde otomatik olarak emeklilik planına dahil edilir.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, bir soru sormak istiyorum; net, basit bir soru: On yıl boyunca ayda sabit olarak 100 lirası kesilmiş bir katılımcı on yıl sonunda ne alacak? Masrafları falan da dikkate alırsak, devlet katkısını da dikkate alırsak ayda ne kadar emekli maaşı mı diyelim ona, katkısı ne kadar alacak? Aktüeryallerimiz vardır herhâlde, hesaplayabilir miyiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar bir örnek hazırlamışlar onu size anlatalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Varsa, tabii...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Birkaç dakika içerisinde verirler ama şöyle yani burada ana para, artı temettü; belli bir temettü varsayımına dayalı olarak bir senaryo geliştirecekler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ana para, artı temettü tabii ki yani fonların değerlendirilmesi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – Sayın Vekilim, 100 lira eğer yatırılırsa katkı payı olarak başlangıçta ömür boyu maaş tutarı, sabit maaş olarak 152 lira almaya hak kazanıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – On yıldan sonra mı?

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – On yıldan sonra emekli olmaya hak kazanıp da bunun tamamını değil de maaş olarak almaya karar verirse hayat boyu 152 TL...

ERHAN USTA (Samsun) – Kaç yıl?

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – Hayat boyu... Sabit maaşı, yine emekli olduktan sonra parayı toptan almayıp sistemde kaldığı için...

ERHAN USTA (Samsun) – Toplam tutar ne kadar olacak?

BAŞKAN – Arkadaşlar, sohbet havasında yapıyorsunuz. Bakın, stenograf arkadaşların onuncu uyarışları “Takip edemiyoruz, takip edemiyoruz, takip edemiyoruz.” Lütfen, konuşacak arkadaşlar düğmeye basınlar, siz de düğmeye basmadan konuşanı kayda girmeyin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kayıt dışı konuşmuş olacak dolayısıyla.

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – Sayın Vekilim, toplam ödeyeceği tutar 34 bin TL 100 TL aylık kesinti olduğu takdirde ve emekliliğe hak kazanıp emeklilikte toplu para almayıp da emekli maaşı almaya karar verirse toptan ödediği tutar 34 bin TL ve ömür boyu da 152 TL’lik maaş almaya hak kazanıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Müsteşarım, nasıl 34 bin lira oldu ayda 100 liradan?

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – Yüzde 25 devlet katkısı...

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, ben bu hesabı anlayamadım çünkü normal, bireysel emeklilik sisteminde ömür boyu diye bir şey yok. Yani kendinize plan yaptırıyorsunuz; işte, bir defada alabilirsiniz veya bana yanlış mı biliyorum ben yirmi yıl boyunca...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayat boyu.

HAZİNE MÜSTEŞARI OSMAN ÇELİK – Yıllık gelir...

ERHAN USTA (Samsun) – Öldü ne olacak? Kaç yıl olacak, mirasçı sahip mi olacak?

Hayır hayır, şimdi, bu kısmı normal bireysel emeklilikten farklı mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Farklı, onuncu yılın sonunda BES’ ten ya toptan ödemeyi alıp çıkarsınız ya da bu yıllık gelir sigortası sistemine geçerseniz o sistemde biriken paranızı öbür tarafa aktarınız, öbür taraftan aylık almaya başlarsınız yani BES’ i tabi bitirmiş oluyoruz.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Orada seçenekler var Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hatta geçen sene de yasal düzenleme yaptık, hatırlarsanız Meclisten geçirdik. Eğer paranızı onuncu yılın sonunda BES’ ten toptan almaz da öbür birikimli hayat sigortasına geçerseniz o takdirde gelir vergisinde de avantajı verdiğimiz değil mi?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Bakanım, burada iki türlü de olabilir: “Mirasçılara para kalsın.” diyorsanız o zaman maaşınız daha düşük olur, onun bir hesabı var ama “Mirasçılara kalsın.” dersanız daha yüksek maaş alırsınız.

ERHAN USTA (Samsun) – Ne zaman öleceğini biliyor musunuz?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Seçenekli yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani adamın başladı maaşı bir ay sonra öldü; ne yapacağız şimdi? Yani seçmedi yükseğini, bitti mi bu? Şimdi, kamu sigorta sistemi farklı bir şey. Kamu sigorta sistemindeki şeyi biliyoruz; öyle mi oluyor burası?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yok, hayır, sizin diyelim paranız birikti. 100 bin liranız birikti, 56 yaşına geldiniz ve size deniliyor ki: “Toplu para alabilirsin ya da bunu maaş şeklinde alabilirsin o zaman 100 bin liranın üzerine 5 bini de ben koyuyorum devlet olarak; 105 bin lira hesaba yatırılıyor, aktüeryal hesap. Mirasçılara diyelim yüzde 50 maaş kalacak dersan şu maaşı alırsın, öyle demez de hiç mirasçılara para kalsın dersan şu maaşı alırsın şeklinde seçenekler olacak yani yıllık gelir sigortası veya “annuities” dediğimiz şeyin mantığı bu şekilde.

ERHAN USTA (Samsun) – Normal bireysel emekliliği de buna geçiriyor muyuz, farklı mı devam ediyor?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – İsteyen orada da biriken parasını bu tarafa geçirebilir orada bir problem yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama BES bitiyor yani.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Tabii, orada şey oluyor 5 bin lirayı alamıyor, ilave 5 bin lirayı.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, normal bireysel emeklilik sisteminde benim bildiğim şöyle değil mi? Bitti süreniz, işte, o yaşa geldiniz ve bir defada da alabilirsin veya “Yirmi yıl boyunca, on yıl boyunca, işte düzenli maaş şeklinde programa katılıyorum.” diyorsun ona yönelik de size bir şey hesap ediyorlar.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Vekilim, şu andaki gönüllü BES’ te de üç seçeneğiniz var: Bir, toplu para alıyorsunuz; iki, programlı geri ödeme sizin bahsettiğiniz “Bana her ay bin lira verin, param bittiği zaman maaşım da bitsin.” Bu, programlı geri ödeme. Siz diyelim, 79 yaşına geldiğinizde maaşınız bitebilir. Bir de “annuity” dediğimiz ömür boyu maaş; üç seçenek var yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 41

ERHAN USTA (Samsun) – Ama BES’te de var.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – BES’te de var seçenek tabii.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Özel olarak bir değerlendirme yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3 - Bu Kanun 1/1/2017 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Kademeli geçişe ilişkin bir önerimiz oldu, onu değerlendirme gibi bir şeyi var mı Hükûmetin? Yani, bu bütün her şey 1/1/2017’de geçmek yerine kademeli geçiş... 103 için demiyorum yani şimdi 6 milyon kişiyi 1/1/2017’de sisteme alacak şekilde bizim altyapımız hazır mı?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Bizim hazır ama Bakanlar Kurulunun takdirinde.

ERHAN USTA (Samsun) – Takdir yok ama burada şimdi işte, belki orada...

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – 1/1/2017’de başlamak istiyoruz bu sisteme.

ERHAN USTA (Samsun) – Bakanlar Kurulunun yetkisi var mı?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Bakanlar Kurulu daraltıp genişletebilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kanunun uygulanması, ileriye atma konusunda Bakanlar Kurulunun yetkisi yok.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Yok, orada yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Görüşülmekte olan tasarının metninde, kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen maddelere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Başkanlık Divanına yetki verilmesini; ayrıca muhalefet şerhlerinin 10 Ağustos Çarşamba saat on ikiye kadar verilmesini; özel sözcüler olarak Abdullah Nejat Koçer, Emine Nur Günay, Mikail Arslan, Ebubekir Gizligider, Hikmet Ayar, Şirin Ünal, Yusuf Selahattin Beyribey ve Sami Çakır’ın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyor ve oturumu kapatıyorum.

Değerli arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.13

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.18

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; bir kez daha hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 36'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750)

BAŞKAN – Gündemimizde (1/750) esas numaralı Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

Sayın Bakana sunumunu yapmak üzere söz vereceğim ancak Komisyon toplantısı öncesi yapmış olduğumuz çalışmaların içerisinde bazı maddelerin çıkarılmasına ilişkin bir karar oluştu.

Üç adet önerge vardır, önce birinci önergeyi okutacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/750) esas numaralı kanun tasarısının 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 42'nci maddelerinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Mehmet Şükrü Erdinç
Adana

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 1, 8 ve 42 midir?

BAŞKAN – 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 42; bunların hepsi Varlık Fonu'yla ilgili olan maddeler.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Adını da değiştirirsek...

BAŞKAN – Değiştireceğiz efendim, onu yapıyoruz zaten.

Şimdi 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 42, bunların hepsi Varlık Fonu kuruluşuyla ilgili olan maddelerdir. Bunları buradan çıkartıyoruz ve teklif olarak Medisimize sunulmuştur. Yarın ya da perşembe günü Komisyonunda onu gündeme alacağız.

MUSA ÇAM (İzmir) - Geri kalanları...

BAŞKAN – Varlık Fonu'yla ilgili olanı.

Şimdi, bir birleştirme önergesi var, onu okutuyorum:

V.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Komisyona havale edilmiş bulunan İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin (2/571) esas numaralı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi uyarınca Komisyon gündemine alınmasına ve İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereğince (1/750) esas numaralı Kanun Tasarısı'yla birleştirilmesine ve görüşmelerde (1/750) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın esas alınmasına ilişkin karar

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan (2/571) esas numaralı İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi uyarınca komisyonumuzun gündemine alınmasını ve İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereği birbiriyle ilgili görülerek (1/750) esas numaralı Kanun Teklifi'yle birleştirilmesi ve görüşmelerine kanun tasarısının esas alınmasını arz ve teklif ederim.

Süreyya Sadi Bilgiç
Isparta

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi sunuşlarını yapmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Sayın Bakan buyurun...

MUSA ÇAM (İzmir) – Usul bakımından söz istiyorum.

BAŞKAN – Birleşimin başında usulden söz vermiştim ama.

MUSA ÇAM (İzmir) - Yeni bir oturum açtınız yani rica ederim.

BAŞKAN – Oturum ayrı bir şey efendim, birleşimden bahsediyorum ama sizi kırmayayım.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi Sayın Başkan, bu teklifin içerisinde bulunan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 42'yi çıkardınız. Doğru mudur?

BAŞKAN – Evet.

MUSA ÇAM (İzmir) - Şimdi bize dağıtılan yeni şeyde bu Süreyya Sadi Bilgiç, Sayın Elitaş'ın ve Sayın Nejat Koçer'in ve arkadaşlarının imzalamış olduğu yeni bir teklif var, doğru mudur?

BAŞKAN – Doğrudur, evet.

MUSA ÇAM (İzmir) - Bunu görüşeceğiz değil mi?

BAŞKAN – Evet. Bugün mü, şu an mı?

MUSA ÇAM (İzmir) - Evet.

BAŞKAN – Hayır, şu an normal tasarı olarak gelen 75 maddelik teklifi görüşeceğiz, onun görüşmelerine başlıyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki, tamam o zaman.

BAŞKAN – Teklif olsaydı zaten sunumu ben yapardım Sayın Bakan değil.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750)

BAŞKAN - Sayın Bakan buyurun lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii Medise sevk edildiği hâliyle kanun tasarısının başlığı “Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” olduğu için ben sözlerimin başında bu kanun tasarısıyla ilgili olarak getirilen düzenlemeleri komisyonumuzla paylaşmak istiyorum. Sözlerimin başında Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum. İnşallah bu tasarının içerisindeki düzenlemeler yasalastığı takdirde birçok alanda karşı karşıya kaldığımız sorunları çözeceğimiz gibi özellikle ekonomi alanında da yine önemli teşvik düzenlemelerini getirdiğimizi ifade etmek istiyorum.

Komisyon Başkanımız daha önce de ifade ettiler, birkaç cümleyle de benim de konuya değinmemde fayda var. Bu tasarının tabii ilk sekiz maddesi Türkiye Varlık Fonu kurulmasına ilişkin hususları düzenlemektedir. Bu konuda muhalefet partisi milletvekillerimizle birlikte müştereken yaptığımız toplantıda prensipte Türkiye Varlık Fonu kurulmasına dair olumlu bir değerlendirme olduğu hususu bütün partilerce paylaşılmıştır. Bu hususun, özellikle müstakil bir kanun olarak yasallaşmasının daha doğru olacağını ve bu arada da mevcut tasarıdaki hükümlerin bir miktar daha iyileştirilmesinin mümkün olduğunu birlikte değerlendirdik. Bu çerçevede hep birlikte bir kanun teklifi olarak konunun Medise yeni bir teklif olarak verilmesinin uygun olacağını değerlendirdik ve inşallah Medis tatile girmeden -buna özellikle dikkat çekmek istiyorum- hep beraber yapacağımız çalışmalarla bu hususu yani Türkiye Varlık Fonu kurulmasına ilişkin yasal düzenlemeyi de Medisimizden geçirme konusunda prensipte mutabık kaldık. Yani muhalefet partisi milletvekillerimize, muhalefet partilerine bu gösterdikleri ılımlı yaklaşımdan dolayı teşekkür ediyorum. İnşallah kendileriyle de paylaştığımız üzere bu kanun teklifi üzerinde ilgili kurumların da teknik olarak üzerinde yoğun bir şekilde sarf edecekleri bir iki günlük bir çalışmayla ortaya konulan tereddütler, ortaya konulan görüş ve öneriler çerçevesinde Türkiye Varlık Fonu'nun gerçekten daha gelişmiş bir şekilde hayata geçmesi noktasında ortak bir mutabakata inşallah varacağız. Ben tekrar kendilerine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Tabii bu yasa tasarısı birbirinden çok farklı alanlarda düzenlemeler içeriyor. Bu düzenlemelerin başlıklarının önemli gördüklerimi uygun görürseniz sizlerle paylaşmak istiyorum.

Özellikle yatırımların teşviki anlamında yasal düzenlemeyle önemli yenilikler getiriyoruz. Biliyorsunuz hâlihazırda bir teşvik sistemimiz var. Bu teşvik sistemimizde hem indirimli kurumlar vergisi uygulaması var, gümrük vergisi istisnası var, gelir vergisi stopajı desteği var, gümrük vergisi muafiyeti desteği var, bedelsiz, daha doğrusu irtifa hakkı kurulması yoluyla teşvikimiz var. Biz yapmış olduğumuz çalışmada mevcut teşvik unsurlarını özellikle Türkiye'nin 2023 vizyonu çerçevesinde öngörülen stratejik alanlarda daha da genişleten, Bakanlar Kurulunun yetkisini artıran bir yeni teşvik sistemini de hayata geçirmek istiyoruz. Mevcut teşvik sistemimizde olmayan yeni bazı teşvik unsurlarını da bu yasal düzenlemeyle birlikte yeni teşvik unsurları olarak sisteme dâhil ediyoruz. Bunlardan bir tanesi özellikle enerji harcamalarına destek verilmesi, yatırım kredisi desteği, hibe desteği, nitelikli personel için ücret desteği, yine doğrudan belirli bir süre kamu alım garantisi verilmesi, yine yüzde 49'unu geçmemek üzere şirketin hissesine ortak olunması şeklinde gerçekten Türkiye için son derece yeni teşvik unsurlarını getiriyoruz. Burada biliyorsunuz globalleşen dünyada artık ülkeler yatırımcıyı çekebilmek için çok daha proaktif, çok daha rekabetçi teşvik unsurlarıyla yatırımcıların önüne çıkıyorlar. Bugün görüyoruz farklı farklı ülkeler özellikle kritik önemi haiz ve global tedarik zincirinde önem arz eden yatırımları ülkelere çekebilmek için yatırımcılarla bire bir âdeta pazarlık yapıyorlar. Bunu farklı ülkelerde de görüyoruz. Burada da yapmak istediğimiz düzenleme bu şekilde Türkiye için kritik önemi haiz olan alanlarda mevcut bildiğimiz klasik yatırım teşvik sistemindeki unsurları artırma, yeni teşvik unsurları getirme şeklinde bir düzenleme yapıyoruz. Burada yetki Bakanlar Kurulu tarafından kullanılacak. Peşinen şunu da ifade edeyim: Burada yatırımcı için sağlanacak bütün teşvik unsurları şeffaf bir şekilde nasıl bugün yatırım teşvik belgeleri Resmî Gazete'de yayımlanıyorsa burada da verilecek olan bütün teşvik unsurları şeffaf bir şekilde kamuoyuyla Resmî Gazete'de yayımlanmak suretiyle paylaşılacak. Dolayısıyla burada Türkiye birçok alanda olduğu gibi bu alanda da global rekabetin gerektirdiği esnek, dinamik ve rekabetçi teşvik sistemini Türkiye'ye kazandırmış olacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 44

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Bakan, bu maddeyle ilgili olarak, bu hususla ilgili olarak bir Anayasa'ya aykırılık durumu söz konusu olmadı mı, hiç bu tarafını düşünmediniz mi? O yönden ele almadınız mı bu konuyu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Açıkçası mevcut teşvik unsurlarının miktarını ve oranını arttırmaya yetki alıyoruz Bakanlar Kuruluna. Dolayısıyla öyle bir değerlendirmeyi yaptık. Yani kanaatimizce bir Anayasa'ya aykırılık görmüyoruz ama ilgili madde geldiğinde her bir unsur itibarıyla böyle bir değerlendirme konusunda da yani görüş ve önerilerinizi, tenkitlerinizi alırsınız. Ama burada hep şöyle düşünüyoruz: Mevcut teşvik unsurları var. Bu teşvik unsurlarındaki oranı veya miktarı yatırımcı için ilave olarak artırmaya veya genişletmeye yetki alıyoruz. Yatırıma katkı oranı. Mevcut teşvik sisteminde bir katkı oranı var. Ama burada öngörülen sistem dâhilinde kararlaştırılacak yatırımlar için Bakanlar Kurulu bu yatırıma katkı oranını yüzde 200'e kadar çıkarabilecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Ama proje bazında.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Proje bazında, doğru, doğru. Yani burada dikkate getirdiğiniz konu önemli. Normalde, bizim standart yani tekdüze bir teşvik sistemimiz var; yatırımcı kim olursa olsun aynı teşvik unsurlarını sunuyoruz ama farklı ülkelerdeki uygulamalara bakıldığında, gerçekten, proje bazlı kritik önemi haiz yatırımlarda, yatırımcı bazında ilave teşvik unsurları verilebiliyor. Bunu, dünyadaki teşvikle ilgili gelişmelere uyumlu bir düzenleme olarak değerlendiriyoruz ama hukuki değerlendirmesini, ilgili madde geldiğinde, inşallah, hep beraber yaparız.

Yine, yaptığımız yasal düzenleme kapsamında, sosyal, ekonomik ve çevresel alanda olumlu etkiler yaratacak birtakım muafiyet ve istisna düzenlemeleri yapıyoruz. Bunlardan birincisi, şehitlerimize... Yani mekânları cennet olsun, Allah rahmet eylesin; şehitlerimizin bu ülkeye, bu millete yaptıkları hizmeti hiçbir şekilde ödemedik mümkün değil, asla böyle bir şeyin söylenmesi bile mümkün değil ama burada yapmış olduğumuz düzenlemede, şehitlerimizin eş ve çocuklarının, eş ve çocukları bulunmaması durumunda ana veya babasından biri için ÖTV ödemeksizin bir taşıt edinme hakkı getiriyoruz.

İkinci olarak, esnafımız, özellikle taksi, dolmuş, servis aracı, özel halk otobüsü kullanan esnafımız bakımından uzun zamandır talep konusu olan bir husus. Yani "Aracım var, yenilemek istiyorum, yeni araç alacağım ama ÖTV'yi acaba almaksızın bu aracı yenileme imkânım olur mu?" Burada yapmış olduğumuz yasal düzenlemeyle de taksi, dolmuş, özel halk otobüsü ve servis araçlarını yenileyen esnafımıza, ÖTV almaksızın araç yenileme imkânı getiriyoruz.

Yine, yaptığımız bir düzenlemede de gayrimenkul sahipleri tarafından yapılan ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik harcamaları, doğrudan doğruya gider yazma imkânını getiriyoruz.

Hatırlarsanız, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Kanunu'nda –bu Komisyondan geçti- işletmelerin yapmış olduğu ısı yalıtımlarına dönük olarak doğrudan gider yazma imkânı getirmiştik. Burada yaptığımız yasal düzenlemede ise gayrimenkul sermaye iradı geliri elde eden mükelleflerimizin, o gayrimenkulün değerini artıracak şekilde yapmış olduğu ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik yatırımları, normalde amortisman suretiyle yıllar itibarıyla gider olarak indirebilecekken doğrudan gider olarak indirme imkânı sağlıyoruz.

Yaptığımız önemli düzenlemelerden bir tanesi de özel okul ve gündüz bakımevlerinin vergilendirilmesinde, gerçekten özellikle kadın istihdamını desteklemek üzere yeni bir düzenleme getiriyoruz. Buna göre, biliyorsunuz, hâlihazırda, ilköğretim kurumları için beş yıllık bir vergi istisnamız var. Bunu, kreş ve gündüz bakımevlerine yaygınlaştırıyoruz. Yani, bir yatırımcımız, bu yasa çıktıktan sonra kreş ve gündüz bakımevi eğitir kurursa, beş yıl süresince elde ettiği kazanç üzerinden gelir ve kurumlar vergisi ödemeyecek. Bu da son derece, hem istihdam ortamının iyileştirilmesine hem de özellikle çocuklarımızın bu yaşlarda daha fazla kreş ve gündüz bakımevi hizmetinden yararlanmasına önemli bir katkı sağlayacak.

Kültür ve tabiat varlıklarımızın korunmasına yönelik düzenlemeler kapsamında, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na tabi varlıkların korunması ve restore edilmesi faaliyetlerine yönelik olarak Kültür ve Turizm Bakanlığının mali olanakları ve idari kapasitesinin genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Yine, kamu düzeni ve güvenliğinin olağan hayatı etkileyecek şekilde bozulduğu ya da doğal afet yaşanan yerlerde özel mülkiyette bulunan taşınmaz kültür varlıklarının onarımının ve restorasyonunun Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bedelsiz olarak gerçekleştirilmesi öngörülmekte ve bir mali yıl içinde tamamlanması mümkün olmayan bu kapsamdaki proje ve uygulama işlevi için, Bakanlığa, dört yılı geçmemek üzere, gelecek yıllara yüklenme konusunda yetki veriyoruz.

Kanun tasarısının içerisinde Sağlık Bakanlığı ve üniversitelerin sağlık kuruluşlarıyla ilgili düzenlemeler de var. Bunları da kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum.

Aile hekimleri ve toplum sağlığı merkezi tabiplerine bir ruhsat vermeyle ilgili yetki tanıyoruz.

Yine, uygulamada ortaya çıkan ihtiyaç ve sorunlar çerçevesinde, devlet üniversiteleri ile Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşları arasında yürütülen iş birliği ve birlikte kullanım protokollerine ilişkin temel hususlar yeniden düzenleniyor.

Öğretim üyelerine, yürürlükteki düzenlemeler sebebiyle ödenemeyen nöbet ücretlerinin ödenmesi imkânı getiriliyor.

Bünyesinde tıp ve diş hekimliği fakültesi bulunan vakıf üniversitelerinin, Sağlık Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunun onayıyla özel hastanelerle iş birliği yapabilmelerine imkân sağlanıyor.

4924 sayılı Kanun kapsamında istihdam edilecek sözleşmeli personelin yani doğu ve güneydoğu illerinde istihdam edilecek doktor, hemşire, sağlık personelinin sayıları artırılmakta ve 22 bin kişinin, bu kapsamda istihdamına imkân sağlanmaktadır.

Yine, aile hekimleri ve aile sağlığı elemanlarının asgari sekiz saat nöbet tutma mecburiyetleri kaldırılmaktadır.

5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primlerinden 5 puanlık kısmına isabet eden tutarın hazinece karşılanması öngörülmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 45

Bu, önemli bir düzenleme, BAĞ-KUR esnafımızı ilgilendiren bir düzenleme. Biliyorsunuz, 2008 yılında, işveren üzerindeki prim yükünü azaltmak üzere, çalışanların işveren sigorta priminde 5 puan indirimine gitmiştik. Yanlış hatırlamıyorsam, en son rakam 24 milyar liraya kadar geldi. Yani 2016 yılı bütçesinden vazgeçtiğimiz prim alacağı tutarı 24 milyar lira. Burada BAĞ-KUR'lu esnafımız da, nasıl çalışanlara dönük olarak bir 5 puan indirim düzenlemesi varsa, BAĞ-KUR primini süresinde ödeyen yani herhangi bir şekilde gecikmeye meydan vermeksizin ödeyen BAĞ-KUR'lunun da prim ödemelerinde 5 puanlık bir indirim talep etmişti. Hükümet olarak bu konuyu değerlendirdik, dolayısıyla BAĞ-KUR esnafımız, bundan böyle BAĞ-KUR prim borçlarını süresinde yatırmaları hâlinde ödeyecekleri BAĞ-KUR prim oranı 5 puan aşağıya gelmiş olacak.

5510 sayılı Kanun'da yaptığımız bir değişiklikle, kısmi süreli, çağrı üzerine veya ay içerisinde ücret karşılığı günün bazı saatlerinde çalışanların bakmakla yükümlülük statülerinin devam ettirilmesi sağlanmakta, bakmakla yükümlü statüsü bulunmayanlardan yirmi gün ve daha az çalışanların ise eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin otuz güne tamamlanabilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Yine, Sağlık Bakanlığının kamu-özel iş birliği modeliyle yaptıracığı işlerde de yüklenicinin sözleşme kapsamına giren faaliyetlerinin bütün aşamalarına ilişkin denetleme esasları, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar dikkate alınmak suretiyle yeniden düzenlenmektedir.

Yine, yaptığımız düzenleme çerçevesinde, özellikle terör ve şiddet olayları sebebiyle kamu düzeni ve güvenliğinin bozulduğu yerlerde vatandaşların yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla, yeni yapıların bir an önce yapılmasını sağlamaya dönük olmak üzere, birtakım yetkileri Çevre ve Şehircilik Bakanlığına veriyoruz.

Yapmış olduğumuz önemli düzenlemelerden bir tanesi de biliyorsunuz, kamuoyunda "2/B kanunu" olarak bilinen bir düzenlememiz var. Yani, orman alanı dışına çıkarılan arazilerin vatandaşlarımıza doğrudan satılmasına ilişkin yasa. Bu kanun kapsamında yaklaşık, en son hatırımda kalan, 700 bin vatandaşımıza, hak sahibi olarak kendilerine, 2/B taşınmazlarının satış işlemlerini yaptık.

Ama, bu arada, hak sahibi olduğu hâlde, bir kısım vatandaşımızın başvuru yapmadığını biliyoruz. Bir kısım vatandaşımız da başvuru yapmakla beraber, yapmak durumunda olduğu ödemeyi veya taksiti yapmadığı için, kanunun gereği, sistemden çıkmış oldu. Burada yapmış olduğumuz yasal düzenlemeyle, 2/B kanunu çerçevesinde müracaatta bulunmamış olan vatandaşlarımıza müracaatta bulunma imkânı, müracaatta bulunup da satın alma işlemlerini yapıp da taksitlerini ödemeyenler ise geçmişe dönük taksitlerini öderlerse, tekrar bu taşınmazları satın alma haklarını koruyacak şekilde düzenleme yapıyoruz.

Yine, bu kanun içerisinde -biliyorsunuz, 2/B kanununda vardı- büyükşehir belediye sınırları dışında kalan alanlardaki tarım arazilerinin, kullanıcı çiftçilere doğrudan satılmasına ilişkin bir düzenlememiz vardı. Bu düzenlemede başvuru tarihi bitti. Burada da yaklaşık, yanlış hatırlamıyorsam, 250 bin civarında vatandaşımız bu arazileri satın almak üzere başvurdu. Burada yoğun bir talep var. Vatandaşlarımız çeşitli nedenlerle bu başvuru tarihini kaçırdıklarını, bir başvuru hakkı verilmesi hâlinde bu yasadaki yararlanmak istediklerini ifade ettiler. Burada yapmış olduğumuz düzenlemeyle ecrimisil ödemek suretiyle hazineye ait taşınmazları kullanan vatandaşlarımıza bu taşınmazları doğrudan alabilmeleri için başvuru hakkı getiriyoruz.

Yine, yapmış olduğumuz düzenlemede, özellikle Kamulaştırma Kanunu'nda Anayasa Mahkemesi kararları çerçevesinde oluşan boşlukları ortadan kaldırmak, uygulamaya yön vermek, kamulaştırma işlemlerinde hem vatandaşın hakkını korumak hem de kamulaştırma işlemlerini kamu idareleri için sürdürülebilir kılmak için bazı düzenlemeler yapıyoruz. Bunları yeri geldiğinde, sizlerle, maddelerde daha teknik detaylarını paylaşacağız.

Madencilik sektörüne yönelik olarak düzenlemelerimiz var. Burada özellikle Enerji Bakanlığının Türkiye yer bilimleri veri ve kara bilgi bankası kurmasına imkân veren bir yasal düzenleme yapıyoruz. Yine madenlerin aranması, araştırılması ve üretilmesiyle ilgili bütün bilgileri yani gerek özel sektörde gerekse kamu sektöründeki bütün bilgileri tek bir noktada toplamaya dönük olarak bir düzenleme yapıyoruz.

Kanun tasarısında yer alan diğer düzenlemelere baktığımızda da, 5018 sayılı Kanun'un 28'inci maddesi var kamu idarelerinin sonraki yıllara sari yüklenmelerine imkân veren bir düzenleme. Ne demek? Normalde kamu idareleri ancak içinde bulunulan yılla sınırlı olarak sözleşme ve taahhüt yapabilirler. Ancak 5018 sayılı Kanun'un 28'inci maddesinde sayılan faaliyetlerde sonraki yıllara taşacak şekilde de sözleşme ve taahhüt imzalayabilirler. Bu maddede hem talep olarak gelen bazı konuları yasanın içerisine eklerken Bakanlar Kuruluna bir yetki alıyoruz. Çünkü her defasına önümüze bir konu çıktığında komisyona geliyor, onu komisyonda ekliyoruz. Hâlbuki netice itibarıyla bütçe disiplini içerisinde bir taahhüt söz konusu olacağını varsaymak gerekir. O anlamda, Bakanlar Kuruluna yıllara sari yüklenmeler konusunda kapsamı belirlemeyle ilgili yetki alıyoruz, daha doğrusu süreyi uzatma konusunda yetki alıyoruz.

Bir başka konu da, biliyorsunuz, Vergi Usul Kanunu'nun en önemli düzenlemelerinden bir tanesi vergi mahremiyetidir. Vergi mahremiyetinde vergi idaresi, vergi mahkemeleri ve vergi mahremiyeti kapsamındaki bilgiye sahip olan diğer kamu kurum ve kuruluşları burada bu bilgileri ancak belli çerçevede paylaşabiliyorlar.

Yapmış olduğumuz düzenlemelerden bir tanesi de, özellikle sanal ortamda yapılan veya yürütülen ticari işlemlerde vergi kesintisi yapmak suretiyle bir vergi güvenlik müessesesi geliştiriyoruz. Burada özellikle vurgulamak istediğim husus, kanun tasarısında yer alan bu düzenlemede vergi kesintisine tabi kıldığımız işlem, kesinlikle sadece vergiye tabi işlemler olacak. Herhangi bir şekilde gelir veya kurumlar vergisinin konusuna girmeyen, vergiye tabi olmayan bir işlemle ilgili bir kesinti yapmamız söz konusu değil. Ama biliyoruz ki artık özellikle ticaretin geldiği nokta, ticareti hem global hâle getirdi hem de fiziki ortamlardan çıkarıp sanal ortamlara

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

getirdi. Hatırlarsanız 90'lı yılların sonunda acaba globalleşme dünyayı köy hâline mi getirecek diyardık, yani köy değil neredeyse iki tane sokak hâline geldi. Dolayısıyla dünyanın neresinde olursanız olun bilgisayarınızdaki hesabınız üzerinden istediğiniz işlemi yapabiliyorsunuz. Burada yaptığımız yasal düzenlemeyle özellikle elektronik ortamda yapılan, sanal ortamda yapılan ticaretle bir vergi güvenlik müessesesi olarak vergi kesintisi yapılmasını düzenliyoruz. Bunun detaylarını ilgili madde geldiğinde de ben özel olarak değineceğim.

Yine, Merkez Bankamızla ilgili bir düzenleme yapıyoruz. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının reeskonta ve avans kabul edilecek ticari senet ve vesikaların türleri hususunda sahip olduğu düzenleme yetkisini kullanabilmesi için gerekli asgari üç imza şartı iki imzaya düşürülmektedir. İlgili madde geldiğinde bunun teknik detaylarını sizlerle paylaşıyoruz.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığıyla ilgili yapmış olduğumuz yasal düzenlemede de, Özelleştirme İdaresi Başkanlığımız özel bütçeli idarelere ait ticari amaçlı kuruluşlardaki hisseleri ile varlıklarını da özelleştirme programına alabilme -yani ilgili kuruluşun talebi üzerine- özelleştirme yaptıktan sonra da elde edilen gelirin ilgili idareye aktarımı konusunda yetki alıyoruz.

Yapmış olduğumuz yasal düzenleme içerisinde kamu personelini ilgilendiren düzenlemeler de var. Bunların ortak özelliği, daha önce, 2011 yılında kamu personeline ilişkin çıkarmış olduğumuz kanun hükmünde kararnameler vardı, onlardan bir kısmıyla ilgili olarak Anayasa Mahkemesi tarafından iptal kararları verildi. Dokuz aylık bir geçiş süreci öngörüldü. Burada yapmış olduğumuz düzenlemeler tamamen Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, esastan değil aslında, yetki bağlamında iptal ettiği hususların yasal düzenleme olarak burada düzenlenmesini öngörüyoruz.

Yine, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmasıyla ilgili olmak üzere de özellikle yürütülen soruşturamalar bakımından, soruşturamayı yapanlarla ilgili bazı esaslı düzenlemeleri yapıyoruz.

Yapmış olduğumuz düzenlemelerden bir tanesi de şudur, bunu da burada açıklamamda fayda var: Biliyorsunuz, esasen yıl başında yapmış olduğumuz yasal düzenlemeyle cep telefonu üzerindeki özel tüketim vergisine ilişkin tutarı Bakanlar Kurulu kararıyla 160 liraya esasen çıkardık. Yani, yıl başında, şu anda cep telefonlarından alınan özel tüketim vergisi 160 lira, Bakanlar Kurulu kararıyla bu zaten belirlendi. Burada yaptığımız düzenlemeyle Bakanlar Kurulu kararıyla yasal yetkimiz içinde olduğunu düşündüğümüz düzenlemeyi kanuna taşıyoruz yani Bakanlar Kurulu kararıyla belirlediğimiz tutarı kanuni tutar olarak belirliyoruz. Burada herhangi bir şekilde bu düzenleme sonucunda cep telefonları üzerindeki asgari maktu özel tüketim vergisine ilişkin bir artış dahi ilave artış söz konusu değil, sadece Bakanlar Kurulu düzenlemesini yasal bir düzenleme hâline getiriyoruz.

Yapmış olduğumuz düzenlemelerden bir tanesi de radyo ve televizyon kuruluşlarını ilgilendiriyor. Biliyorsunuz, radyo ve televizyon kuruluşlarının aylık brüt ticari işletim gelirleri üzerinden yüzde 3 Üst Kurul payı alıyoruz. Burada Sayın Başbakanımız da ifade ettiler, buradan özellikle radyo ve televizyon kuruluşlarımızın bu mali yükünü aşağıya çekmek amacıyla bir düzenleme yapıyoruz, yüzde 3 oranındaki Üst kurul payını yüzde 1,5'e indiriyoruz. Bu da radyo ve televizyon kuruluşlarımızın üzerindeki yükü aşağıya çeken bir düzenleme olacak.

Yapmış olduğumuz düzenlemedeki önemli konulardan bir tanesi de özellikle iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin olarak... Şöyle ifade edeyim: 2009 yılı Temmuz istatistiğine göre toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi alan sendikalar ile bu istatistiğin yayınından sonra 15 Eylül 2012 tarihine kadar kurulmuş olman işçi sendikalarının iki yıl içinde yapacakları yetki tespit başvurularının yüzde 1 şartı aranmaksızın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca sonuçlandırılması düzenlenmektedir. Bu tasarıda, aslında, yaptığımız önemli bir düzenlemenin burada kaydedilmediğini görüyorum, bu önemli bir düzenleme. İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nda risk gruplarına göre 1 Temmuz 2016'da başlayacak bir düzenleme, uygulama vardı, biz bu uygulamayı 1 Temmuz 2017 tarihine geçiriyoruz. Dolayısıyla, 6331 sayılı Kanun'un kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve diğer sağlık personeli bulundurma yükümlülüğü getiren maddelerinin yürürlüğü 1 Temmuz 2016 tarihinden 1 Temmuz 2017 tarihine kadar ertelenmektedir. Bu ertelemedeki temel amaç, uygulamada ortaya çıkan sorunlar, özellikle bu alanda yeterli personelin sağlanması ve kamu kurumları ve özel sektörün bu konudaki hazırlığına imkân sağlamak amacıyla yapılmıştır.

Sayın Başkanım özellikle tasarı içerisinde ön plana çıkan temel hususları vurgulamak istedim, maddeler geldikçe de her bir maddeyle ilgili ayrı ayrı açıklamaları Komisyonunuza yaparız.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere başlayacağız. Ancak bir bilgi daha vermek istiyorum.

Tasarının gene dokuz maddesini çıkardık biliyorsunuz 1'den 8'e, 42'nci maddeler; 10'uncu ve 12'nci maddeleri de geri çekiyoruz, önermeleri hazır. Maddeleri geldiğinde 10 ve 12'nci maddeler de tasarı metninden çıkartılacak.

Bu bilgiyi de vermek istiyorum.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Bir sorum var Sayın Bakana, mümkün mü?

BAŞKAN – Soru kısmına gelince...

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Şimdiki konuyla ilgili, kısa bir şey izninizle.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erdoğan.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Sayın Bakanım, yanlış anlamadıysam o madenlerle ilgili tek merkezde bir şey olacak, yeni bir yapılanma. O bilgiyle ilgili mi, yoksa mesela on binlerce maden mühendisi var, onların bağlı oldukları bir oda var...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değil, hayır efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 47

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Onu bir zahmet bir daha şey eder misiniz Sayın Bakan? Orada sanki yanlış anlamadıysak...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben genel anlamda...

İlgili madde geldiğinde daha detaylı olarak bunu anlatırız ancak özellikle maden sektöründe biliyorsunuz çok farklı kurum ve kuruluşlar tarafından, gerek kamu tarafından gerek özel sektör kuruluşları tarafından veriler üretiliyor. Mesela, yer bilimleri verileri, sondajlara ait karot, kırıntı, el örneği ve benzeri numuneler, harita, kesit, stratigrafi ve benzeri dokümanlar, bunların hepsi üretiliyor. Hâlbuki tüm bu verilerin tek bir bilgi bankasında toplanmış olması Türkiye’de madencilik sahasında yapılacak araştırmaya çok ciddi anlamda bilgi kaynağı üretecek. Birbirimizden habersiz daha önce yapılmış olan bulguları bir ortak havuzda değerlendirmedeğimiz için bu bilgileri bilmeden tekrar tekrar aynı yerlerde benzeri araştırma yapıyoruz. Burada Enerji Bakanlığı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bünyesinde Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankası kuruluyor. Dolayısıyla bu bilgi bankasında demin ifade etmiş olduğum bilgiler toplanacak; kamu ve özel sektöre ait veri, numune ve dokümanlar, burada herkes bu bilgileri bu veri bankasına gönderecek.

İkinci olarak da, yine özellikle Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu kuruluyor. Bu komisyon da yine Maden İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulacak. Burada da yine bilimsel ve teknik esaslara göre farklı bilgileri, farklı çalışmalarını bir arada derleyecek, toplayacak ve araştırmalar yapacak.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Efendim, o komisyon marifetiyle orada maden mühendislerinin bir mağduriyeti söz konusu olacak mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, olmayacak.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – İkinci, o biraz önce ifade buyurduğunuz o raporları başka yöntemlerle de aslında hazırlamak mümkün. Yani bir bilgi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama bir yetki kanunu olmazsa kimse bu bilgileri vermez.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Yani o madde görüşülünce...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur, konuşalım, memnuniyetle.

BAŞKAN – Evet, geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

İlk söz Sayın Kalaycı’nın.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yine bir torba tasarısı. Artık Adalet ve Kalkınma Partisinin markası, amblemidir olan bir statüde bir torba tasarısı görüşüyoruz. Bunu sürekli söyleye söyleye dilimizde tüy bitti ama zabıtlara geçmesi açısından kısa kısa bunları söylemek zorundayız. Yani yasama kalitesi maalesef yok; eksik, düzensiz yani düzenlemeler... Burada biz artık kanunlar dairesi hâline geldik neredeyse Plan ve Bütçe Komisyonu. Bu anlamda biz uyarılarımızı yine yapıyoruz. Düzenleyici etki analizi maalesef yine yok. Yine, 5018 sayılı Kanun’a göre mali yük hesabı, gerekli bilgiler, belgeler tasarısının ekinde yine yok. Bunlar yine bizim eleştirdiğimiz konular.

Yine, bu kanunda da toplu görevden almaya yönelik hükümler var. Yine, bu tasarıda da kanunla mahkemelere müdahaleyi içeren, yargı kararlarına müdahaleyi içeren düzenlemeler var. Bunlar Anayasa’ya aykırı en başta, bunu da ifade edeyim. Tabii, düzenleyici etki analizi olmayınca görüşmeler de açıkçası biraz uzun sürüyor, niye? Çünkü bilgiyi ancak maddeleri görüşürken söke söke –tabiri caizse- almaya çalışıyoruz. Yani bir düzenlemenin getirisi nedir, götürüsü nedir, bilmeden kanun yapıyoruz, bu da bizim eleştirdiğimiz konulardan bir diğeri.

Bu tasarıda tabii 10’uncu madde ile 12’nci madde çıktı. Onun dışında bizim ana hatlarıyla karşı çıktığımız ya da düzeltilmesini istediğimiz maddeler var. Yeterli bilgiyi alamadığımız, burada yeterli bilgi alınca belki katkı vermeye çalışacağımız maddeler var. “Nelerdir bunlar?” dersiniz. 18’inci madde var. Belki gerekli bir madde ama Gaziantep Şahinbey’le ilgili bir özel düzenleme. Belediye başkanının birisi bir söz vermiş, sonrası gene farklı bir şey yapmış. Şimdi, olan arada vatandaşa olacak gibi bir his doğdu. Ayrıntılı bilgi verilirse burada, çünkü kanuni faiz uygulama söz konusu daha önce toplanan paralara. Bu konuda aydınlanmamız gerekir, özel bir düzenleme.

Yine, sözleşmeli sağlık personelinin çalıştırılmasıyla ilgili bir düzenleme var. Malum, daha önce sözleşmeli kadroya alınmıştı. Oradan boşalan 11 bine yakın bir kadro var. Buraya tekrar eleman temininde güçlük çekilen yerlerde sözleşmeli personel çalıştırılması...

Yani biz o yönüne bir şey demiyoruz Sayın Bakan da yani bu artık aldın, niye kadroya aldın? Yani tekrar tekrar... Bu işi biraz istismar ediyoruz yani açıkçası iktidar olarak istismar ediyorsunuz, o yönde o maddeye eleştirimiz var.

60’ıncı maddede –buna da biz şiddetle karşıyız Sayın Bakanım- vakıflara yayın lisansı verilmesinin önünü açıyorsunuz, ortak olmalarının önünü açıyorsunuz, medyada yer almasının önünü açıyorsunuz. Hani eskiden bir reklam vardı, “Bisküvi denince akla hemen onun adı gelir.” diye. Şimdi, “Vakıflara yayın lisansı vereceğiz.” diyorsanız bizim aklımıza hemen belli vakıflar geliyor. Yani şu anda paralel yapının, bu terör örgütünün elinden alınan birçok yayın lisansı var, bunları bir yerlere dağıtacaksınız gibi geliyor. Bizim önerimiz, bunları RTÜK satsın, devletimize gelir elde etsin; ihaleye çıksın, satsın, devlete gelir elde etsin. Yani vakıflara bu yayın lisansı verilmesine olumlu bakmıyoruz.

Biraz önce söylediğiniz bu iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi çalıştırmayla ilgili yükümlülüğün süre uzatma meselesi. Yani bunlar baştan düşünülmeliydi yani süreyi uzata uzata... Düzenlemeyi yapan da sizsiniz, süreyi uzatan da sizsiniz. Yani mutlaka gerekli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 48

ki bu, uygulamaya geçtiğinde ben biraz zor da geçer diyorum, yani yakın zamanda geçmez, bazı tadilatlar gerekebilir o maddede yani gelecek sene de yine bir uzatma maddesiyle geleceğini tahmin ediyorum.

65'inci madde de Sayın Bakanım, bu Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, bu kamu özel iş birliği, şehir hastaneleriyle ilgili denetim meselesi. Getirilen düzenleme hem Anayasa Mahkemesinin istediği düzenleme içeriğini tereddüdümüz var. Ayrıca, kamunun denetim işini yani niye kendi kamu denetim elemanları eliyle yapmıyoruz, o da ayrı bir mevzu.

Yine, 37, 38'inci maddede denetim elemanlarına, disiplin soruşturması yapanlara yönelik bir özel düzenleme var. Madde gelince de tartışırız. Tabii, bir taraftan FETÖ yapılanmasıyla ilgili yapılan işlemler var; o yönüyle doğru, haklı, müfettişler, disiplin kurulları rahat olmalı ama bunun geçmişte onlar kanalıyla yapılan uygulamaları açısından durumu ne olacak? Bu maddenin bir elden geçmesi gerekiyor gibi Sayın Bakanım.

Yine, bir türlü gerekçesini anlayamadığımız, Hakkâri ve Şırnak'ın il olma statüsünün ellerinden alınması meselesi. Bu, açıkça bir cezalandırma olur Sayın Bakanım. Yani, halkın, Hakkâri'de yaşayanların, Şırnak'ta yaşayanların da kabul edebileceği bir gerekçe sunulması lazım. Bu konuda niye böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyuldu? Anlatalım yani insanımız "Haklısınız." diyebilsin bu konuda. Biz şu ana kadar, niye böyle bir düzenleme yapılıyor açıkçası anlayabilmiş değiliz. Sadece il olma statülerinin kaldırıldığıyla ilgili açıklamalar var ama niye? Bu, bize iletilmiş değil. Yani, "güvenlik" falan diyorlar. Ama güvenlik gerekçesi, nasıl bir güvenlik yani il olunca, ilçe olunca güvenlik fark edecek mi? Yani orası vatan toprağı değil mi, oradaki insan bizim insanımız değil mi? O anlamda haklı bir gerekçe yoksa bu maddelerin çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz. Yani haklı gerekçeden kastımız, hepimizin ikna olacağı, orada yaşayan insanımızın ikna olacağı bir gerekçesi olması lazım.

Bu UMREK'le ilgili bize de bir talep geldi Sayın Bakanım. Bu UMREK, maden mühendislerini şöyle mağdur ediyor: Yani, yetkin kişileri ve yetkilendirilmiş tüzel kişileri belirleyecekmiş UMREK. Öyle olunca, piyasadaki maden mühendislerinin bir mağduriyetinin söz konusu olacağını söylediler; madde gelince onun üzerinde tartışırız.

Bunun dışında, tabii bu yatırım teşvikiyle ilgili konular bizim desteklediğimiz konular. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim de seçim beyannamemizde yer verdiğimiz konular. Bu yatırım indirimi, hatta yüzde 200'e kadar yatırım katkı oranı olan yatırımlarla ilgili indirim bizim de desteklediğimiz konu.

Yine, şoför esnafına ÖTV'siz araç konusu bizim de desteklediğimiz konu. Yine, şehit yakınlarına ÖTV'siz araç konusu desteklediğimiz konu. 2/B uygulamasıyla ilgili bizim de vaadimiz vardı. Yani vatandaş mağdur etmeden bu haktan herkesin yararlandırılmasına yeni bir fırsat getirilmesi bizim açımızdan da doğru bir düzenleme.

Yine, bu turizmcilere yönelik, kamu arazisi tahsis edilen turizmcilere yönelik kiradır, ecrimisidir, onların hem bir yıl ötelenmesi hem de taksitlendirilmesi bizim de olumlu baktığımız bir düzenleme.

Maddede tartışırız, bu KDV iadesiyle ilgili 500 milyonu 50 milyona çekiyoruz, stratejiyi kaldırıyoruz. Gerçi diğer taraftan belki telafi edeceğiz ama her yatırıma teşvik vermek teşvik vermemektir biliyorsunuz. Stratejiyi kaldırırsak yani öyle bir mahzur doğar mı diye endişemiz var.

Bu şehit yakınlarına verilen ÖTV'siz aracı gazilerimize de acaba kapsatabilir miyiz? Sayın Bakanım, gazilerimizin de talebi var.

Bir de, hurda teşviki konusu yani hurdaların büyük çoğunlukla ithal, yurt dışından getirildiği malum. Hazır, araç yenileme yapılırken esnafımıza böyle de bir imkân verilse ben inanıyorum ki ekonomiye olan katkısı hem cari açık boyutuyla hem otomotiv sanayisi açısından önemli bir katkı olur. Bilmiyorum bir mahzurunu da ben göremedim daha önce yaptığımız düzenlemeler, bunun bir yenisini... İkisini birlikte yapmanın da belki daha da fazla getirisi olur diye düşünüyorum.

Benim şu an için geneli hakkında söyleyeceklerim bunlar.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan, buyurun.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli hazırun; hepinize hayırlı akşamlar diliyorum, hayırlı çalışmalar temenni ediyorum.

15 Temmuz, tabii ki bize birçok alanda birçok ders verdi. Hepimiz gördük ki ülkemiz bütün toplumuyla, halkıyla, halklarıyla bir uçurumun kenarına doğru yuvarlanmak üzere ve uçurum da tam bir ateş çukuruna nazır. Tabii ki bu darbe teşebbüsüne karşı gösterilen hassasiyet, basiret, metanet ve topyekûn hem siyasetin hem de halkımızın göstermiş olduğu o irade ve birlik bizi bu tehlikenin kenarından uzaklaştırdı fakat düzlüğe çıkabilmemiz, normalleşmemiz için de elbette ki bu ülkede yaşayan herkesin eşit ve kardeşçe bu haklarından yararlanabilmesiyle mümkündür gerçeğini de bize tekrar büyük bir ikazla hatırlatmış oldu. Son Yenikapı mitingi elbette ki kitleler ve halklar açısından ümit vericiydi, öğreticiydi ve gerçekten de büyük bir kazanımdı ama sahneyi bu şekilde tanımlamak, tarif etmek mümkün değil. O konulara girmeden, şu anda genel görüşmelerde öncelikli olarak bizi kaygılandıran konulardan, maddelerden, Hakkâri'nin ve Şırnak'ın bir anda uzun yıllardan beri il iken ve Şırnak da son dönemlerde artık il olma kapasitesini, kabiliyetini kazanmışken bir anda böyle bir kararın verilmesi -teşbihte hata olmasın- idam kararını vermek gibi bir şeydir yani şu anda, baktığınız zaman, Hakkâri ve Şırnak için bir idam kararı önümüze gelmiş. Peki, güzel, diyelim ki böyle bir idam kararı gerekli görüldü. Bu idam kararına mahkûm olan bu iki ile son istekleri sorulmayacak mı? Yani bir idam mahkûmunun nasıl ki son isteği kendisine sorulması hakkı varsa bu illerimize de bunu sormayacak mısınız? Yani gidip Hakkâri'ye, Şırnak'a "Siz bunu istiyor musunuz, istemiyor musunuz, sizin bu konudaki görüşünüz nedir?" Acaba bunu soracak mısınız? Birinci sorum bu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 49

İkincisi, bir Batı ülkesinde -isim versem yanlış olur- bir sokaktaki bir bina sahibi kendi tasarrufunda olan o mülkünü oradaki genel manzaraya uymayan bir boyayla, ahenk içerisinde olmayan bir boyayla boyadığı için referandum kararıyla o boyadan vazgeçirilmiş o binanın sahibi. Bu kadar en basit, en hafif konularda bile, orada yaşayan insanların sadece göz zevkini bozan bir manzarayı bile referanduma götüren bir anlayış nedense bizde iki ilin -stratejik, tarihî, kültürel, hiç o konulara girmek istemiyorum- binlerce, on binlerce sakinini, masumunu mağdur eden bir kararı tartışmış olacağız. Şimdi eğer ortada masumlar yoksa, bütün o ilin sakinleri mahkûm ve suçluysa ona göre bence burada tartışmamız lazım. Eğer masum varsa zaten bunun vebalini kaldırmak bilmem hangi güce, hangi -sizleri tenzih ederek söyleyeyim- ahlaka sığar, ben onun cevabını bulamıyorum.

Bakınız, Mecelle'nin malumunuz önemli kaidelerinden bir tanesidir, zararın defî menfaatin celbinden evladır yani muhtemel bir menfaat var; o bir devlet menfaati olabilir, o bir askerî menfaat olabilir, o bir kamu menfaati olabilir fakat mukaddem yani o günkü şartlarda henüz elde edilmiş bir menfaat değil ama aynı gün bir zararla karşı karşıyaysanız gelecekteki menfaati tercih etmek yerine mevcut zararın defî, defedilmesi evladır.

Şu anda bu iki ilimiz bir zarar kararıyla karşı karşıyadırlar. İsterseniz buna birçok haklı nedenleri ekleyebilirsiniz ama orada yaşayan, hak sahibi olan insanları mağdur etmiş olacağız. Asrın müceddidinin çok meşhur bir sözü var, bunu sizinle paylaşmak istiyorum. Bu, misliyle, muameleyle ilgili söylediği bir sözdür. Diyor ki: "Misliyle muamele bir kaideyizalimanedir." Yani "Biri size bir kötülük yaptığı zaman siz onun o kötülüğüne misliyle mukabele hakkına sahip olsanız dahi o mukabelede bulununca bu aslında zalimane bir kaidedir." diyor. Aslında öyle bir hakkınız var belki ama ortada misliyle mukabele edeceğimiz bir düşman yok, bir işgal yok; Hakkâri halkının, Şırnak insanının topyekûn bu devlete karşı bir kalkışması yok; askerliğini yapan, vergisini veren, orada o dar şartlarda, o zor şartlarda yine "barış" diyen, "kardeşlik" diyen, "demokrasi" diyen, "eşitlik" diyen insanlarımız var. Ben bunun gerçekten bizim hayal edemeyeceğimiz birtakım yaralar, birtakım zorluklar, birtakım sıkıntıları beraberinde getireceği düşüncemi sizinle paylaşmak istiyorum. Hep beraber buradaki arkadaşlar, böyle bir şeyin ne kadar vahim olduğunu belki tartışmaya gerek kalmayacak, bunun vahametini dikkate alarak, varsın Cizre ve Yüksekova da il olsun; 81 ilimiz var, 83 ilimiz olsun yani kazanacağız ve kaybetmeyeceğiz fakat eğer illeri... Şimdi kendinizi bir Hakkâri veya bir Şırnaklı gibi tahayyül edebilirsiniz ve onların temsilcisi olarak burada bulunabilirsiniz. Bakınız, 2 değerli Hakkâri vekilimiz burada. Bir büyükşehirde ikamet eden ve o büyükşehrin büyükşehir hakkından mahrum bırakılarak sadece bir şehir hakkına dönüştürülmesi ve daraltılması tahayyülünde, tasavvurunda bulunalım yani bunun nasıl incitici bir karar olacağını, insanın yüreğini, insanın vicdanını kanatıcı birtakım tahribatlara yol açacağını hemen herkes kendi vicdanına dönüp sorsa, kendi vicdanını hakem tayin etse bunun kararını verir.

Benim burada Sayın Bakanımdan ve buradaki hazırandan özellikle istirhamım, bu iki ilimizin bu dokularına dokunmadan bu mevcut hâliyle devamını temini konusunda hassasiyet gösterilmesi cihetindedir görüşüm. Eminim ki buradaki birçok arkadaşımız da diğer hesapları düşünmeden kendi bireysel düşüncesini ortaya koyarsa farklı düşünmeyecek diyorum.

Maddeler görüşülünce belki daha ayrıntılı birtakım sebepler, veriler üzerinde münakaşamız olacak. Milliyetçi Hareket Partili sayın vekilimizin ifadelerine aynen katılıyorum, bir sebebin olması lazım, bir sebebin üzerine bina etmeniz lazım. Eğer ortada sizin o sebep üzerinde bina edeceğimiz bir düşünceniz, bir tasavvurunuz yoksa o zaman "Ben böyle istiyorum, bu da böyle olacak." dayatmasıdır ki biz parti olarak bunu şimdiden reddediğimizi ve bu konuda bütün demokratik haklarımızı kullanacağımızı şimdiden ifade etmek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu tasarının geneli üzerinde konuşmak istemedim. Belki de burada yapılan görüşmelerde ilk defa böyle bir konuşmama arzusu izhar ettim. Nedeni de torba yasalara karşı tavrımız artık netleşti, onu biliyoruz ama bu, şimdiye kadar oluşturduğumuz karşıtlığı kat kat aşan bir karşıtlık içeren bir torba kanun oluyor. Defin ruhsatlarından başlayıp Türkiye'de şimdiye kadar belki de gördüğü en kapsamlı teşvik mevzuatına kadar değişiklik yaptık. Bu birazcık fazla oluyor. O nedenle de ne söyleyeceğinizi şaşırtıyorsunuz. Defin ruhsatlarından başladık, Hakkâri ve Şırnak'ın illik niteliklerini, vilayet niteliklerini ortadan kaldırarak bitirdik.

Şimdi, buna karşı söylenecek pek fazla bir şey bulunmuyor ama bu yasanın içerisinde genel olarak karşı olduğum üç tane temel ilkeyi de burada net olarak anlatmak zorunluluğu çıktığı için yeniden söz aldım.

Değerli arkadaşlar, yaptığınız tasarılar, tamam, şekil itibarıyla da şu andaki temel yasa hükümlerine aykırı olabilir, oluyor da zaten ama bu temel yasaların içerisindeki Anayasa'ya aykırı olduğu düşünülen hükümlerin kesinlikle ve kesinlikle bu tartışmalar sırasında ifade edilmesi gerekiyor. Sayın Bakan "Bu maddeler görüşülürken konuları bir defa daha değerlendiririz." dedi ki doğru olan da odur çünkü geneli üzerinde birdenbire madde ayrıntısına girerek bir yorum yapmak veya sonuca varmak mümkün değil.

Buradaki Anayasa'ya aykırılıklar temelde iki tane husustan kaynaklanıyor. Bunlardan bir tanesi, Anayasa'mızın temel ilkesi olan kuvvetler ayrılığı ilkesinin burada yasa yaparken ihlal edilmesinden kaynaklanıyor. Daha önceden yargı tarafından karara bağlanmış, sonuçlandırılmış olan herhangi bir işlemle ilgili olarak bir yasa maddesiyle, bir düzenlemeyle olayı çözmeye çalışıyoruz; bu olmaz. Bu ilgili yasanın olduğu gibi değiştirilmesiyle olur, yasayı değiştirerek bulursunuz bu sorunun çözümünü.

İkinci olarak, idarenin yapmış olması veya yapması gereken işlemler nedeniyle kesinlikle yine idari olarak bulunması gereken çözümlerin, toptancı bir zihniyetle, yine Büyük Millet Meclisine kanun yaptırarak çözülme yoluna gidilmesi. Bu da doğru bir olay

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 50

değildir. Anayasa Mahkemesinin kesinlikle ve kesinlikle, daha önceki kararlarda da olduğu gibi aleyhine karar vereceğini bilerek bunu yapmak gerçekten anlamsızdır.

Üçüncüsü de nedeninin ne olduğu çok net olarak anlaşılmadan, dolayısıyla yapılan idari işlemin veya kanunun dayanağının ne olduğunu bilmeden kanun çıkarmak. Hangi sonucu doğuracak böyle bir düzenleme? Bu konuda gereken açıklama olmadığı sürece kanununla ilgili olarak ileri sürülen bütün gerekçeler havada ise nedeni olmadan yapılan bir düzenlemenin kesin olarak mantığı da olmayacağı için yasal olarak da kabul edilmesi pek fazla mümkün olmuyor. Kastettiğim olay, iki tane ilimizin illik, vilayet niteliklerinin kaldırılması.

Sayın Başkan, burada çözülmesi gereken olay, aslında neyi çözeceğimizin burada bir izah edilmesiyle olacak bir olay yani birileri gelecek, "Biz bu iki tane vilayeti şu şu şu nedenlerle kaldırıyoruz. Onun yerine de şunları, şunları şunun için kuruyoruz. Bu idari yapı içerisinde veya bu coğrafik yapı içerisinde şunların çözülmesi mümkün değildir." diyecek. Bu, yerel halka, orada yaşayan insanlara anlatılacak ve ikna edilerek bu çözülecek, eğer başka bir çözüm varsa da o çözümler uygulanacak, bu kadar insan, on binlerce insan yerinden yurdundan edilmeyecek. Yeteri kadar huzursuzluk yaratılan böyle bir bölgenin içerisinde bir de böyle bir olay yaşatılmasının, insanların direkt ekonomik çıkarlarına dokunacak olan büyük bir eylemin gerçekleştirilmesinin sorumluluğu o kadar kolay kolay atlatılacak bir olay değildir. Burada bunu konuşacağız. Eğer buradaki olay, başka yerlerde daha stratejik önemli olay çıkacaksa, biraz önce değerli arkadaşımızın da söylediği, bugün Genel Başkanımız tarafından da kamuoyuna açıklanan bir çözüm var. Deniyor ki, ortak olduğu için artık "deniyor ki" diyelim: "Eğer bu illerin dışında bu yeni kurulacak illerde, Yüksekova ve Cizre'de de vilayet kurulmasını gerektirecek -ki Şırnak o şekilde kurulmuştu zaten- temel oluşumlar varsa oraları da vilayet yapıyoruz." Bu, buradan elde edilecek sonucun elde edilip edilmeyeceğini göstermek açısından da çok büyük bir bozguna uğramadan, büyük bozulmalar yaratmadan yapılacak olan bir deneydir. Burada bu tartışmayı, bu kanunun bütün tartışmaları boyunca temel konu olmaktan çıkarmamız gerekiyor başlangıçta. Bu konu buradan çıktığı takdirde geri kalanların da üzerinde tartışılıp, kabul edilip belki de rahatlıkla çıkarılabilecek bir tasarı olabilecek bu. Ama bunun üzerinde birlik olup bunu tartışma maddesi olmaktan çıkarmak gerekiyor. Açıklamaların hepsi makulse, buradaki bütün insanların hepsi bunu anlayışla karşılayabiliyorsa, gidip yerelde de bunu anlatabiliyorlarsa sorun yoktur ama yok, burada çözülüyor, "Bu ilçelerde de böyle bir şeye ihtiyacımız var, birer tane valiyi ihtiyacımız var." deniyor ise o takdirde onların eklenmesinde de herhangi bir sakınca yok.

Bu kanunun genelinin üzerinde söylenecek tek şey; gerçekten bundan sonra maddeler üzerinde çok önemli tartışmalar yapılacak ya da önerilerde bulunulacak. Bunların sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için tartışmanın şu nokta üzerinde odaklanmaması gerekiyor: Bu noktayı tartışma konusu olmaktan çıkarmak bu kanunun selameti için çok önemlidir diyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Temizel.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, on dört yıllık bir iktidar var. Sanki bundan önce de görüştüğümüz torba yasalarda ekonomiyle ilgili çok ciddi sorunlar var, kriz ya da kriz öncesi bir durum yaşanıyor ve apar topar olağanüstü tedbirler alınıyor gibi bir izlenim ediniyorum. Bunu daha evvel de ifade etmişim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sanki OHAL var!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sanki OHAL var!

Şimdi, on dört yıldan beri ne yapılmadı, ne oldu da ülke siyasal ve ekonomik krizlerin eşliğine geldi, bunu tartışacak değilim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kriz falan yok, çok şükür.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama siyasal krizi çok büyük bir badireyle, bir darbe girişimiyle, çok büyük bedeller ödeyerek şimdi oradan çıkan sorunları onarmaya çalışıyoruz. Neler yapıyoruz, bunlar ayrı tartışma konusudur. Ekonomiyle ilgili de aynı durum var.

Aslında, Türkiye'nin... Dünyada bir ülkenin değişik alanlarda değişik sorunları olabilir. Zaman içindeki çözümler bugün geçersiz olur. Elbette yasal değişiklikler gerekebilir ama bunlar gerekçesiyle, bir bütün içinde sunulur. Alışkanlıklar var, gelenekler var, usul var, İç Tüzük var, bunlara göre değişiklik yapılır. Ama sizde böyle bir şey yok. Niye bu 2 madde bir arada ya da bu 2 maddenin arasına öbür madde niye girmiş, bunu anlamak çok zor. Yani birisi yolda giderken "Şunu da koy." demiş ama bu şu kadar bir devlet geleneğine filan uymuyor. Çok sıkıntılı bir durum var.

Öyle anlaşıyor ki birçok maddede -maddeler gelince konuşacağız, düne kadar çıkan maddelerde de bu vardı- şimdiye kadar bir sürü yanlışlar yapılmış, mahkemeye gitmiş, mahkemeler o yanlışları bozmuş, iptal etmiş. Şimdi bunların hepsi getiriliyor, yasamaya "Bunları düzeltin." Geriye doğru bir sürü şeyler yapılmış edilmiş. İşte, "Şahinbey ilçesinin sınırları içerisinde..." bir madde, 18'inci madde, geriye doğru bir sürü şeyler olmuş, insanlar tasarrufta bulunmuş, devlet ile vatandaş arasında sorunlar çıkmış. Bunlar nasıl telafi edilecek? Bunlarla ilgili bir şey yok.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bir de şöyle bir şey var: Bunlar getirilirken demokrasilerde elbette yasama meclisleri ülkenin ihtiyaçları olan yasaları çıkarır eder ama bu yasalar çıkarken bunun tarafları var. Biraz evvel arkadaşlarımız ifade ettiler Hakkâri ve Şırnak'la ilgili. Yani burada yaşayan insanlarla konuşuldu mu, sivil toplum örgütleriyle konuşuldu mu? Aynı şekilde ekonomiyle ilgili yapmış olduğumuz düzenlemeler taraflarla konuşuldu mu, tartışıldı mı? Sivil toplumda insanların bunlarla ilgili yeteri kadar bir bilgisi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 51

var mı? Çünkü burada el kaldırma ile alınacak kararlardan çok sayıda insan etkileniyor. Bu insanlar bu konuda ikna edildiler mi? Bunların bu konudan haberleri var mı? Bunların hepsi tartışma konusu. Yok, aslında tartışma konusu değil.

Şimdi, bu Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun zaten bir olağanüstü hâl kanunudur, zaten isminden de bellidir. Çok sorunlar var, çok tartışıldı. Şimdi bu yetmiyormuş gibi işte, tekrar Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yetki veriliyor. Olağanüstü hâl yasasıydı bu. Bir de bunu da aşarak, bundan da öte yetkiler veriliyor. "Bu alanlarda imar planı, imar uygulaması, alt ve üst yapı projeleri, ruhsat ve yapım dâhil olmak üzere bütün iş ve işlemler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından resen yapılır." Ya, başka kanunlar var; İmar Kanunu var, taraflar var. Nasıl oluyor? Diğer yasalar ne diyor buna, Anayasa ne diyor? Bütün bu yaptığımız değişikliklerin -öyle apar topar geliyor ki tali komisyonlara filan da gitmiyor- Anayasa'ya uygunluğuyla ilgili bir çalışma yapılmış mıdır, gitmiş midir? Bu konularla ilgili herhangi bir şeyimiz yok. Olağanüstü hâl... Olağanüstü hâl, aman, biz burada onaylıyoruz, kimler bunlara karar veriyor, nasıl karar veriyor, bunlar tartışmalı konu...

Şimdi, doğu ve güneydoğu... O bölgede yaşanan, geçtiğimiz 7 Haziran sonrası, temmuz ayından sonrası ve çok büyük bedeller... Şimdi, 15 Temmuzda çok daha travmatik bir olay yaşadığımızdan dolayı sanki on iki ayda 800'e yakın şehit, binlerce -sayılarını tam bilmediğimiz- ölümler, şehirlerin yıkılması, bütün bunlar olmamış gibi, şu anda bunlar yaşanmamış gibi ama yaşanıyor, hâlâ şehitler gelmeye devam ediyor. Orada büyük sıkıntılar var ve biz bu düzenlemelerle... Kim anlatacak bunların gerekçelerini bilmiyoruz. Burası mı, Plan ve Bütçe Komisyonu mu, uzman komisyon Plan ve Bütçe Komisyonu mu belli değil. Burada birtakım illerin, 2 ilin ilçe yapılması, 2 ilçenin de il yapılması kararının yanı sıra çok önemli, tartışma yaratabilecek şeyler geliyor; işte, kayyum tayin edilmesiyle ilgili, görevden almalarla ilgili, belediyelerin elindeki araç ve gereçlere el konulmasıyla ilgili, belediyelerin yürütmekte olduğu projelerin yetersiz bulunarak valilerin bunlara el koymasıyla ilgili çok ciddi siyasal sonuçları da olabilecek, sosyal sonuçları da olabilecek çok ciddi kararlar var ve bunlar niçin geliyor, belli değil.

Değerli arkadaşlarım, kimse kusura bakmasın, zaten devlet dairelerinin etrafı beton bloklarla çevrilmiş illerden söz ediyoruz. Şimdi belediyeye el konulacak, belediye başkanları değiştirilecek, meclis üyeleri atanacak, belediye meclisi üyeleri atanacak ve onların etrafı da beton bloklarla çevrili. Ne yapıyoruz yani? Buradan nereye gideceğiz? Burada ortaya çıkabilecek risklerle ilgili yeni bir değerlendirme yapıldı mı? Bu yasa apar topar mı geliyor yoksa bunun sosyal sonuçları ne olacak, bu konuyla ilgili gerçekten bilgimiz var mı?

Yeri gelmişken, bu illerle ilgili aslında yeteri kadar şeyler söylendi. Niçin yapılıyor? Niçin Hakkâri il olmaktan çıkarılıyor, Şırnak il olmaktan çıkarılıyor? Gerçekten bunun anlatılması gerekiyor. Hangi raporlar var? Gerçekten 15 Temmuz öncesi tespit edilmiş bu riskler hangi güvenlik riskleri? İdareyle ilgili ne sorunlar var da bize anlatılmıyor? Nasıl el kaldıracağız burada değerli arkadaşlarım? Bir empati yapalım, o illerde yaşayan insanların yerine koyalım kendimizi. Yani, bırakın ekonomik, sosyal bir sürü sonuçları olacak ama bir ilde yaşıyorsunuz -işte, Hakkâriyim ben- il burası şu kadar seneden sonra ama yarın sabah ilçe oldu. Bunun psikolojik etkilerini de değerlendirmek gerekiyor. Oradaki insanlara, bu konuyla ilgili kimseye bir şey sorulmadı, sorulmaya da gerek duyulmuyor. Niçin? Yani bunlara, bu sorulara cevap verilmesi gerekiyor. Aslında eğer gerçekten zorunluluk varsa, o zorunluluğun ne olduğunu hiç kimse -burada iktidar partisi milletvekilleri de lütfen konuşsunlar bu konuyla ilgili- ikna olmuş, herhangi bir gerekçe anlatılmış değil. Ama böyle bir şey varsa bu maddeler çıkartılsın, nasıl, Türkiye varlık fonuyla ilgili yapıldığı gibi maddeler çıkartılsın; ilgili komisyonlarda, İçişleri Komisyonunda, neredeyse, tartışılsın, konuşulsun eğer böyle bir şeye gerçekten ihtiyaç varsa gelsin. Hatta arkadaşlarımızın değişik sebeplerden dolayı il olmasını istedikleri birçok ilçe var, onlarla beraber de ortak bir değerlendirme yapılsın eğer böyle bir ihtiyaç varsa.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok mu uzattım?

BAŞKAN – Evet.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir konuyla ilgili de bir şey söyleyeceğim.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım; bu 70'inci madde teşvik filan ama görülmemiş bir teşvik şeyi geliyor. Ya, tamam, seçilmiş iktidarsınız, tasarruf hakkına sahipsiniz ve fakat kimden alıp kime veriyorsunuz, nasıl veriyorsunuz yani milletin malını, mülkünü nasıl bu şekilde dağıtıyorsunuz, ne büyük bir cesaretiniz var? Yani gerçekten ben okudum, okudum, çok da bildiğim şeyler değil, soruyorum dünden beri. Çok da zaman tanımadınız. Öyle şeyler yapıyorsunuz ki, Bakanlar Kuruluna öyle yetkiler veriyorsunuz ki, 10 misli artırıyorsunuz, bedelsiz devirler veriyorsunuz, arsa veriyorsunuz, sermaye koruyorsunuz, işte, çalışana ücret desteği getiriyorsunuz. Nereden geliyor bunlar, nasıl bir şey ve bütün bunları yaparken etki değerlendirmesi ne olacak? Yani Türkiye'nin bunları yaptığınızdan dolayı, büyümesine ne kadar katkı sağlayacak, ne kadar işçi çalıştıracaksınız; Hazineden, milletin cebinden ne kadar para çıkacak ve buna karşı ne kadar para gelecek, bilmiyoruz. "Devlet ortak olacak." diyorsunuz. Kime ortak olacaksınız? Yüzde 49 devletin olacak, belki de bütün sermayeyi devlet koyacak, yüzde 49 ortak olacak, bir tane uyanık da yüzde 51'le şeyi alacak. Batınca ne olacak? Yani "tüyü bitmemiş yetimin hakkı" diye bir şey var. Bunlar nasıl oluyor? Ne büyük bir cesaret! Bir torbaya koyuyorsunuz ve getiriyorsunuz. Gerçekten küçük dilimizi yutuyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle mi? O kadar mı? Tamam. Ben de teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sağ olun. Teşekkür ediyorum.

Sayın Zeydan, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

ABDULLAH ZEYDAN (Hakkâri) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; ben de öncelikle 15 Temmuz darbe girişimini kınıyor, bugüne kadar ülkemizin demokratikleşmesi uğruna hayatını kaybeden herkesi saygıyla anıyor, Allah'tan rahmet diliyorum. Darbe karşısında demokrasinin yanında duran herkesi selamlıyorum.

Bu vesileyle, darbe koşullarını ortaya çıkaran şartları ve politikalarını Medisteki bütün siyasi partiler yeniden gözden geçirmeli, öz eleştirel yaklaşmalı ve tekrar darbe koşullarının ortaya çıkmaması için gereken demokratik adımların hızlı bir şekilde atılması gerekmektedir.

Bu kanun tasarısının 71 ve 72'nci maddesinde, Hakkâri ve Şırnak il statülerinin ellerinden alınması ve ilçe statülerine getirilmesi konusu temsiliyetini yaptığımız Hakkâri'de halkta büyük bir üzüntü yaratmıştır.

Sayın milletvekilleri, içinden geçtiğimiz önemli ve tarihî bu dönemde Hakkâri ve Şırnak illerinin il statüsünden çıkarılıp ilçe statüsüne düşürülmesi haksız ve adaletsiz bir karar olacaktır. Bu illerde faaliyet yürüten STK'lara, siyasi partilere, yörenin kanaat önderlerine, halkımıza danışmadan bir oldu-bittiyle hayata geçirilmeye çalışılan bu tutum gayridemokratik bir tutumdur.

Hakkâri, 1936'da il statüsüne kavuşmuş, içinde birçok medeniyet ve kültürü yaşatmış olan müstesna bir şehrimizdir. Hakkâri yöresindeki insanlarımızın tek geçim kaynağı olan vilayet olma niteliği Hakkâri'den alınırsa, yörede kültürel, sosyolojik ve ekonomik mağduriyetler ve tahribatlar ortaya çıkacaktır. Yörede ekonomik hayat: Coğrafi olarak tarıma elverişli olmadığı ve sanayi ve üretim tesisleri olmadığı için tek geçim kaynağı il olmasından kaynaklı ekonomik gelirlerdir. Hakkâri'nin ilçe olması durumunda büyük bir insan göçü olacağı, demografik yapının değişeceği ve şehrin âdeta bir köy konumuna gelebileceği ilgili STK'larca dile getirilmektedir. Ahmedî Hani, Mela Hüseyin Bate, Fakîy Teyran gibi birçok bilge insan ve kanaat önderini bağrından çıkaran Hakkâri'nin idari yapısının değiştirilmesi demek Hakkâri'nin kadim kültürüne karşı yapılan büyük bir haksızlık olacaktır.

Bu tasarıda gerekçe olarak güvenlik önlemleri dile getiriliyor. Tabii ki devlet, Hükümet gerekli gördüğü her yerde, gerekli güvenlik önlemlerini alma hakkına sahiptir ve mukteldir. Fakat bu Yüksekova, Cizre'yle ilgili bir konudur. Eğer oralarda bir güvenlik zafiyeti varsa, oraların konumunu güçlendirme adına oralar il statüsüne kavuşturulabilir. Yani bunun için Hakkâri ve Şırnak'ın yıllardır kazanmış olduğu bu hakkı ellerinden almanın bir anlamı yok. Ayrıyeten, bugün Yüksekova ve Cizre için düşünülen güvenlik zafiyetleri ilçe olmalarından kaynaklıysa, yarın ilçe konumuna gelecek Hakkâri ve Şırnak için de aynı güvenlik kaygılarının illerde oluşabileceği bir gerçekliktir.

Bu anlamda, bu tasarıda, Hakkâri ve Şırnak illerinin ilçeye dönüştürülmesi maddelerinin çıkarılması ya da her iki ilimizin il olarak kalıp Yüksekova ve Cizre ilçelerimizin il yapılması konusunda fikirlerimizi belirtiyor, bütün milletvekili arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akdoğan, buyurun.

NIHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doğrusu, burada da ortaya net bir şey çıktı ki haklı bir gerekçe ortada yok. Her 3 partinin de milletvekilleri... Belki AKP milletvekilini birazdan dinleyeceğiz ama buna ilişkin elle tutulur, gözle görülür bir durum yok ortada. Binlerce yıllık bir geçmiş olan Hakkâri şehrini, demin arkadaşımızın da belirttiği, onlarca akil insanın çıktığı bir şehri, ortada bir kültürel şehir olan bir yeri siz bir anda hem sayın MHP'li milletvekilimizin söylediği hem buradaki arkadaşlarımızın söylediği, bir yerde şehri idam ettiriyorsunuz; diğer arkadaşımızın söylediği, cezalandırıyorsunuz; bunun için de söylediğiniz gerekçeleri halka siz anlatmamışsınız.

Şimdi bir şey söylüyoruz: 1936'da il statüsünü kazanıyor, bugüne kadar seksen yıllık geçmiş olan bir şehir, ondan önce 1926'da da il olan Hakkâri, 1933'den 1936'ya kadar ilden çıkarılıyor, tekrardan bu statüsü geri veriliyor. O günden bugüne kadar bir şehir statüsünde yaşayan Hakkâri'miz, hepinizin bildiği gibi, bir Yüksekova gibi değil. Oraya giden insanlarımız bilirler. Yüksekova yarın bir gün il olursa, bütün bu yıkıma rağmen kendini inşa edebilir, kendini yeniden... Sınır kapısı var, ilerisinde 2 tane ilçe var, ilçe olabilecek beldelerimiz var ama Hakkâri'nin böyle bir pozisyonu yok. Hakkâri gerçekten de sadece memurlarla, oradaki devlet kurumlarıyla kendini var eden bir şehir. Siz bununla birlikte, bu şehir statüsünü elinden aldığınız anda... Bakın, 1990'larda, 1990'lı süreçte köy boşaltmalarıyla birlikte gelip şehre yerleşen, elindeki, köyündeki varını yoğunu binaya koyan, orada bir dükkân açıp da geçimini oradan sağlayan insanların tümünün, 40 binin üzerinde insanın göçünden bahsediyoruz. Nasıl 1990'larda o köylerden gelip başka yerlere gidince Mersin'e gelenler, Adana'ya gidenler, birçok yere gidenler bir travma yaşıdıysa ve bu ülkeye gerçekten de kaybettirmişse bugün getireceğimiz durum da aynıdır.

Şimdi, biz demokrasi ve insan haklarından bahsediyoruz, insanların müreffeh yaşamasından bahsediyoruz. Siz bir şehirle ilgili... Bir idam sehpasıdır, bunu açık ve net olarak söylüyorum. Yani, bu şehrin siz hiç siyasetini gözetmeden, oradaki STK'larla görüşmeden, orada bir araştırma yapmadan doğrudan gelip burada, Komisyon'da iki üç saat üzerinde durup "İşte, biz Hakkâri'nin statüsünü ilden ilçeye düşürdük..." Ya, oradaki psikolojiyi bir anlamak lazım. Orada 40 bin insanın göçünden bahsediyoruz. Orada şu anda -hepinizin de bildiği gibi- Çukurca ilçesi var, nüfusu 4 bin. İnanın ki Hakkâri'nin şu andaki nüfusu 80 bindir. 80 bin iki yıl içerisinde o 4 binin altına da iner çünkü geçim kaynakları yok. Dağlık bir şehir, memuriyetle geçimini sağlayan bir yer ama siz bir anda bunları hiç düşünmeden... Nasıl bu Parlamente'ye ilişkin, halka ilişkin bir darbe yapıldıysa ve biz, hepimiz bugün bu darbeye karşı her yerde sesimizi çıkarıyorsak bu da bir darbedir yani bunu görmek lazım.

Şimdi, demin arkadaşlarımız da belirtti; belediyelere ilişkin kayyumların atanması. Bunu siz halka sordunuz mu? Sormuyorsunuz. Doğrudan seçilmiş olan iradeye karşı da bir darbe var. Şehrin statüsü de böyledir. Yani, seksen yıllık bir süreçte bir kültür oluşmuş, oranın bir siyaseti var, oranın bir STK'sı var, bunların tümünün burada gelip takıldığı nokta "Niye burası değişiyor?"

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 53

Bir cevabı yok, bir karşılığı yok. Bugün bütün arkadaşlar da gerçekten de bu konuda... Yarın oradan göç edecek olan insanlarla, oradaki şehirle ilgili, biz burada karar verenler vidadımız rahat olacak mı? Yani, buradaki her milletvekili, Başkan da dâhil olmak üzere, Bakan da dâhil olmak üzere hepiniz kendinizi oradaki halktan, vatandaşan biri olarak görün. Yani, nasıl bir psikolojidir? Dolayısıyla, bu konuda arkadaşlarımızın, bütün milletvekillerinin de söylediği bu il sayısı 81'den 83'e de çıkabilir, Abdullah Vekilimizin söylediği de... Eğer güvenlik nedeniyle de yapıyorsanız yarın ilçe statüsüne düştüğünde o bölgede siz güvenliği nasıl sağlayacaksınız? Bu konuda da ben üzerinde sağlıklı durulmasını söylüyorum.

Bu konuda, şu anda Yüksekova'da... Düşünebiliyor musun, Yüksekova'yı yerle bir eden, oradaki bütün okulları, devlet kurumlarını, camileri bile bombalayan tümgeneral hepinizin bildiği gibi tutuklandı. Şimdi, öyle bir yerde kurum yok. Bir şehrin statüsünü değiştirirken... Eğer ki bu şehrin statüsünü değiştirmekle birlikte Yüksekova gelişecekse... Ama siz böyle bir şey yapmıyorsunuz, Hakkâri'deki bütün memurlar oraya kayacak, Şırnak'taki bütün memurlar Yüksekova'ya kayacak; dolayısıyla buraya da bir katkısı olmayacak, bir gelişimi olmayacaktır.

Bu konuda Hükümet olarak eğer gerçekten de demokrasi ve insan haklarına inanıyorsanız, nasıl bazı değişikliklere yönelik "Biz halka gidelim, eğer idam da gelecekse halka gidelim." diyorsanız gidin, oradaki halka sorun. Hakkâri'nin halkının yüzde 80'i de, yüzde 90'ı da aynı şeyi söylüyor: "Biz Hakkâri'nin il olarak kalmasını istiyoruz. Yüksekova'nın da il olmasının bizim açımızdan hiçbir sıkıntısı yoktur." Ben kendim de aynı şeyi düşünüyorum çünkü Yüksekova ileride, beş yıl sonra kendini tekrardan inşa edebilir. Biz bu konuda Hükümetin -Komisyondan bütün partilere- idama karar vermeden önce gerçekten bu şehrin halkıyla, STK'larıyla görüşmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akdoğan, teşekkür ederim.

Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, bu saate kadar kalan kıymetli basın mensupları ve bürokratları saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Günal bu akşamın son konuşmacısıdır, ondan sonra kapatacağım.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Usta da söz istiyor, peki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, ben sadece size gönderdiğiniz şeyi tekrar gösteriyorum. Sayın Bakan siz de şu listenin altını okursanız, sağını solunu, gereği üzerine yazılan kuruluş sayısını göstermek istiyorum. Bize gönderilen gündemde bu kanunun hangi kuruluşları ilgilendirdiğini bu gösterir. Arkadaşlara da göstereyim, size gündemin tamamı gelmedi.

BAŞKAN – Ben yardımcı olayım, 37 ayrı kanunda değişiklik yapıyor, evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kanunu ben şu kuruluşları gösteriyorum, çağrılan kuruluşları gösteriyorum. Onun için artık... Sayın Temizel demişti "Daha önce sen çok yazarsın." diye, vazgeçtim, yazmayacağım artık.

BAŞKAN – Sizin bir şey söylemenize de gerek yok artık, tamam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Artık 7, 8, 9 diye gidiyor bu yani. Diyanet İşleri Başkanlığının ansiklopedi serisi var, arka arkaya çıkıyor, 30 küsur 40 oldu. Baştan abone olmuştuk, senede bir tane şey yolladılar.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Günal, çok daha büyük torbalar yaptık, yapmayın yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Olay ya, bunu söyleyeceğim şimdi.

BAŞKAN – Sayın Günal, maksada ulaşılmıştır, Sayın Usta'ya söz vereyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İçeriğini söylemeden önce, ne söyleyeceğimizi, girizgâhını biz hocalar "Bu derste anlatılacak şeyler şudur." diye söyleriz, onun için. Ben sadece arkadaşlara bir bilgi olsun diye söyledim. Bunu öyle söyledim çünkü deveye sormuşlar "Neren eğri?" diye, o da "Nerem doğru ki?" demiş. Arkadaşların hepsi şimdi kendini ilgilendiren kısmını söylüyor, doğru yani bölge milletvekillerimiz var. Dün bize Şırnak'tan heyet geldi; hepsi, bütün partilerin temsilcileri, ticaret odası, borsası, başkanı, neyse, hepsi heyet olarak bütün partileri geziyorlar, ben onda değilim.

Şimdi, buraya bir torba gelmiş Sayın Bakan.

BAŞKAN – Komisyon da geziyorlar, sadece parti değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu tasarının içinde il olmayla ilgili, il kapatmayla ilgili ciddi şeyler var. Ta ocak ayında mı ne Sayın Davutoğlu söylemişti -eski Başbakanımız- şimdi kanun hâline getiriyoruz. İçişleri Bakanlığının görüşü ne Sayın Bakan? Yani, bu konuda gerçekten şu andaki yeni şartlarda durum nedir? O günden bugüne buralarla ilgili bir şey oldu mu? Sadece coğrafi alanı... Gerekçesine bakıyorum maddenin, hiçbir şey yok. Ekinde bir rapor var mı? Yok. Etkisi var mı? Yok. İçinde öyle şeyler var ki daha önce defalarca kavga ettiğimiz kamulaştırmayla ilgili, dava açmayla ilgili, dava hakkıyla ilgili bir sürü konu var. Sayın Başkan sağ olsun varlık fonuyla ilgili kısmı çekmiş alt komisyona ama asıl alt komisyon yapacağımız bunlar, bir iki ilgili komisyondan görüş isteyeceğimiz bunlar.

BAŞKAN – Alt komisyon değil efendim, ayrı bir... Alt komisyon değil, biz onu kanun metninden çıkardık yani bir yanlış anlamaya fırsat vermeyelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, o işte "İnceleyelim." dediğiniz şey ama asıl buradakilerin incelenmesi gerekiyor. Ben size örnek sorayım yani acelesi ne, neden yapılıyor, merak ediyorum. Mesela sizi de ilgilendiren bir madde, madde 11; Devlet Su İşleri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 54

Genel Müdürlüğünün muhasebe hizmetleri Maliye Bakanlığı personeli tarafından yapılıyor, beş yıl kasım ayında dolacakmış, on yıla çıkaralım. Ya kardeşim, ben anlamıyorum. Bu Devlet Su İşleri beş senede kendine muhasebesini tutacak adam bulamadı mı yani? Bir beş sene daha mı siz yapacaksınız?

BAŞKAN – Soralım, soralım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, yok. Bu kanunun şimdi burada ne acelesi var? Bunun mantığı nedir? Bir taraftan Devlet Su İşlerinin bağlı olduğu bakanlık bana geliyor, diyor ki: “Ben bu şirketleri denetleyeceğim, kendim şey belirleyeceğim.” Sana eleman vereyim, bin tane müfettiş vereyim, EPDK’ya vereyim, Enerji Bakanlığına vereyim denetlesin diyor. “Yok kardeşim, ben vereceğim.” diyor.

BAŞKAN – “Dışarıdan hizmet alacağım.” diyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O verecek, ihaleyi o yapacak. Onun için hizmet alması önemli değil. Başkanım, karıştırma yani devletin işlemlerini söylüyorum.

Devlet Su İşleri -bağlıyorum- Orman ve Su İşleri Bakanlığı bana diyor ki “Su yapılarını denetleme şirketini ben bulacağım, elemanım yok.” diyor. Ya, senin denetim elemanın yok, maliyecin yok, muhasebecin yok. Bir bakanlığın en önemli genel müdürlüklerinden birinde beş yıldır bunun olmadığı belliyken bir muhasebe sistemini yönetecek adam bulunamıyor mu?

BAŞKAN – Ya, 11’nci maddede bunu konuşuruz. Sayın Eroğlu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, söyleyeceğim, ben madde olarak söylüyorum. Buradaki bu torbanın içine girenler, bu ne yani bu 70 madde nasıl? Birkaç tane daha söyleyeyim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Rakam olarak acil değil gerçekten düzenleme.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kasımdaymış, daha acil değil, ekimde çıkarabiliriz de...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Günel, bir sürü...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, bize düzenleme yaptıracağınıza 10 tane adamı onların kadrosuna geçirin o zaman yani bu da garip bir şey ya! Ya, hakikaten anlamadım yani kaç kişi var orada? Beni kanunla niye oyalıyorsunuz? Ben onu söylüyorum Sayın Bakanım, burada bu torbanın içinde bunun kanuna girmesinin ne anlamı var? İdari bir şeyle iki bakanın kendi arasında çözeceği bir iştir. Arkadaşların özlük...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır efendim, kanun yapmak gerekiyor, öyle iki bakanın arasında çözeceği bir konu da değil yani. Kanun diyor ki: “Kardeşim şu tarihe kadar muhasebe hizmetlerini verebilirsin.” O tarih bitmek üzere. Şimdi diyoruz ki: Kardeşim, bunu bir beş yıl daha uzatalım. Bunu iki bakan yan yana gelip de kararlaştıramaz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 2011’den beri bu muhasebe hizmetleri... Peki, başka birimlere de hizmet veriyor musunuz? “Outsourcing” mi yapıyorsunuz Maliye Bakanı olarak? Yani, başka genel müdürlükler var mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yalnız soruları sorup sorup gidiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya böyle bir şey olur mu Allah aşkına?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cevap verirken burada kalacak mısınız?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Buradayım. Ben dinledim cevabı, söyledim ya size. Tekrar sordum, cevabını alamadım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gene çıkmıştınız cevap verdiğimde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vermiyorsunuz.

Sayın Başkan, bana mahsus yapıyor, başkasının cevabını anında veriyor, benim soruya geldi mi “Bir dakika.” diyor. Dügmeyi kapatıyor, sesimizi kesiyor işte ama bir şekilde biz yine bir fırsat buluyoruz.

Şimdi gerçekten bunu şunun için söylüyorum: Buradaki maddelerin bir kısmında hak düşürücü bazı şeyler var, Anayasa Mahkemesinin iptalleri var. Diyorsunuz ki burada: “Gereğeleri giderecek şekilde.” Yahu iyi de ben onu tam göremiyorum. Bana anlatma değil Sayın Bakanım, madde gerekçesi yazılırken defalarca konuştuk, “gereğeleri giderecek şekilde” denmez, “Oradaki sakınca şuydu, biz de bunu yaptık.” denir. Yani böyle gerekçe mi olur ya? Kusura bakmayın. Şimdi ben gideceğim, bir yerden Anayasa Mahkemesi kararını bulacağım, bunu alacağım, yan yana koyacağım da hangisi çıkmış ona bakacağım.

Örnek, diğer şey: Çok basit bir şey gibi gelmiş. 65’inci maddeye bakıyorum, “denetler” derken “veya denettir” Yahu bu yani hakikaten...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ne var yani?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yahu ne var da aynı şeydeyiz. Biz bunu yaparken ne kadar tartıştığımızı biliyor musun? Yap-ışlet-devret sistemini kaç saat burada, kaç tane... İki bakan değişti. Biri gitti, gece adamla kavgaya ettik, sabah gitti yurt dışına, geri geldi, bakanlığı gitmişti.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kamuda denetteltirme...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, bu sizinle ilgili değil söylediğim, yine yanlış yere baktınız; 65’inci madde, Sağlık Bakanlığıyla ilgili, demin söyledim ya.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Fark etmez yani. Kamuda denetteltirme işinin yapılması kadar doğal bir şey...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ha, onu da size versinler, doğru söylüyorsunuz yani Maliye Bakanlığı onu da denettelsin.

Şimdi, Sayın Başkan, Sayın Bakan; bunlar basit şeyler değil. Yani, burada torbanın içine koyduk, geçecek, onu anlatmaya çalışıyorum. “Denetler veya denettir.” Ya biz bu kanunu ne zaman çıkardık da yani ne değişti de yani şimdi, ben onu sormaya çalışıyorum. 2013’te çıkardık, saatlerce burada kavgaya ettik, alt komisyon, üst komisyon anlattık yani bunun yanlış olduğunu defalarca

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 55

aşağıda yukarıda, Genel Kurulda söyledik; şimdi üstüne üstlük bir de “Denetletir.” E hani sen denetleyecektin Sağlık Bakanlığı olarak? Hepsine söyleyebilirsiniz Sayın Bakanım, ben buradaki garabeti anlatıyorum birkaç örnekle. Hepsinde var gözüme çarpan ve daha önce tartıştığımız hususlar var. Kamulaştırmayla ilgili saatlerce konuştuk, vatandaşın dava açma hakkıyla, karşı tarafı var, burada şimdi söylemeye kalkarsam saatlerce sürer. Soru işaretleri koyduğum yerler var.

Bir tane daha söyleyeyim çünkü söyleyince Sayın Bakanım inanmıyor: 28’inci maddeye bakıyorum, çok uzun gerekçesinden şimdi söyleyeyim, bir tanesinde “Madde kapsamındaki taşınmazların malikleri tarafından idareler aleyhine açılan davaların sayısının çokluğu...” diyor. Yani, demek ki bir aksaklık var. Devam ediyor, diyor ki: “İdareler aleyhine verilen kararlara istinaden yapılacak ödemelerin bütçeye getireceği yük ve bu yük nedeniyle ödemelerde yaşanacak sıkıntıların aşılmasını ve kamu hizmetlerinin aksamadan yürütülmesini teminen, ihtiyaç duyulması hâlinde ödemelerin taksitlendirilmesi suretiyle yapılmasına...” Yani, devlet millete öderken taksit yapacak yani öyle anlıyorum. Bir taraftan da getiriyorsunuz vatandaşın borcunu taksitlendirelim diye. Yani, bu hakikaten garip bir şey ya! Hem bir taraftan para verelim, piyasanın sorununu çözelim derken zaten adam burada aldığı kamulaştırma bedeli bilmem nesi zaten senelerdir devam ediyor, sürüncemede kalan bir sürü şey var. Yani “Mahkemede kaybettiğimizi de bu sefer taksitlendirerek ödeyelim.” mi diyorsunuz? O zaman mahkemenin verdiği kararın ne anlamı kalacak? Arkasından tekrar, işte idari yargı değil adli yargının görev alanına girsin diye aynı maddenin içerisinde var. Tescil işlemi ayrı, işin davası ayrı, o işi kaybeden adamın sorumluluğu ayrı, memurların sorumluluğu ayrı; bir sürü şey var. Ha, bunların doğruluğu yanlışlığı ayrı bir şey.

Bakın, şu anda baktığımızda bile bu kadar sorunlu konular var yani defalarca tartışmamız, ilgili bakanlıklardan görüş almamız gereken. Onun için burada aciliyeti olmayanları böyle yapmayalım. Arkadaşlara bilgi verdiniz, konuştuk, ne söylediğimizi ne yaptığımızı biliyoruz, hâlâ içinde sıkıntılı maddeler var ama bunların böyle bu şekliyle görüşülmemesi, geçmemesi gerekiyor diyorum. Maddelerde bunları ayrıca konuşacağız ama bir il açma, bir kapatma gibi önemli konuların o ilgili kuruluşların, İçişleri Bakanlığının bununla ilgili kuruluşların da bu davalarla ilgili, tapu kadastroyla ilgili kısımlarda da Adalet Bakanlığının ne dediğini bilmemiz lazım. Maalesef içinde hiçbir görüş yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Günel.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bugün son söz Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii az önce Sayın Günel bir maddeye ilişkin fikrini söylerken siz “Genelini konuşun.” filan dediniz de torbanın geneli olmaz malum yani torbanın ne geneli olacak, bunun ne mantığı var da hani orasını konuşalım! Dolayısıyla, önce usulle ilgili meseleleri konuşup bir iki tane de belki spesifik örnek vermek gerekecek.

BAŞKAN – Ben yani kanunun ruhunu konuşun dedim, bir şey demedim.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun ruhu, bir şeyi filan yok yani.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 37 kanunda değişiklik var.

ERHAN USTA (Samsun) – 37 tane kanunda değişiklik yapılıyor, tam bir torba; bu, torba da değil çorba yani ve kötü bir çorba yani çorba da değil. O yüzden bunun genelini konuşmak da anlamsız oluyor esasında. Biraz şu varlık fonunu konuşacaktık, o da daha sonraya kaldı zannediyorum tasarıdan çıkartıldığı için.

Şimdi, bir defa usul açısından baktığımızda Sayın Başkan, burada çalışmak için yeterli süre olmaz yani 75 maddelik bir yasa var önümüzde, tasarı var daha doğrusu ve bunun için bir iki gün yani cuma günü geliyor salı günü görüşülmeye başlanıyor; bu çok uygun değil. Dolayısıyla, Parlamento daha doğrusu Komisyon yani Genel Kurulda o kadar zaten imkân olmuyor ama Komisyonunda tasarının kalitesinin artırılması konusunda herhangi bir katkı verilmiyor bu şekilde çünkü 37 tane kanuna çalışacaksınız, bakacaksınız ve burada buna ilişkin değerlendirme yapacaksınız, bu çok kolay olmuyor.

Bir de bu, işte bir kısım, sadece kanun tasarısının gelmesi değil de o karşılaştırma tablosudur, diğer hususlar, bunların biraz daha erken gelmesi hiç olmazsa yine buradaki çalışmaların kalitesini artıracaktır. Bu konuda da hassasiyet gösterilmesini istiyoruz. Bu az önce dağıtıldı, hadi biz biraz torpilli olduğumuz için dünden aldık ama az önce dağıtıldı. Yani şimdi, ondan sonra bakacak insanlar, buradan 37 tane kanuna bir tane milletvekilinin kendi başına oturup çalışması bunlar çok kolay şeyler değil yani bunun uzmanlığını da yaptık, öyle hani ne olduğunu anlamak etmek. Çünkü gerekçeler bize yardımcı olmuyor Sayın Bakanım yani bu tasarıda da var, hakikaten gerekçeler çok kötü yazılıyor yani bunların biraz daha kalitesini artırmak lazım.

Şimdi, burada tabii, yine “torba” diyoruz ya, kimi maddelere bakıyorsunuz hakikaten çok özenli yazılmış, dikkatli yazılmış; kimi maddeler son derece özensiz. Bu da üst üste konularak getirilmiş olduğunu zaten çok açık bir şekilde gösteriyor.

Diğer bir husus -hep söylediğimiz, arkadaşlar da ifade etti- bir etki analizi yok. Yani, bu artık çağdaş sistemin gerektirdiği bir şey, çağdaş sistemin gerektirdiği bir şey olduğu kadar bizim mevzuatımızın da öngördüğü, hem kanun hazırlama mevzuatı hem de 5018 sayılı Yasa bu türlü çalışmalarda -özellikle burada o tür maddeler var, ciddi yük getirecek maddeler var- onların sadece mali boyut çalışması da değil yani ekonominin geneli üzerine, sosyal hayata, işte istihdam piyasasına her neyse etkilerinin bir etki analizi çerçevesinde çalışılmasını öngörüyor, o çalışmalar da zaten yok.

Şimdi tabii, torba yasa olduğu için mesela bugün genelinde Maliye Bakanımızla çalışıyoruz. Burada İçişleri Bakanlığını ilgilendiren, Çevre ve Şehircilik Bakanlığını ilgilendiren, Orman Bakanlığını ilgilendiren maddeler var; onlar da büyük bir ihtimal, geçen seferki yaşadığımız deneyimlerden hareketle söylüyorum, tabii maddelere gelince farklılaşabilir bu ama o bakanlarımızdan bilgi alma imkânımız da büyük ihtimal olmayacak. İnşallah olur, olursa çok da iyi olur, hiç olmazsa bir kısmını burada telafi etmiş oluruz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

çünkü nihayetinde tabii siz her ne kadar teorik olarak Hükûmeti temsil etmekle birlikte -orada temsilde problem yok- ancak bire bir hani konuyu yaşayan, sorunu bilen bakandan bilgi almak tabii daha farklı oluyor.

Şimdi, tali komisyonlarda görüşülmesi gereken maddeler vardı, yine komisyonlarda görüşülmeden geldi, bu da bir sıkıntı. Yani burada birçok konu var, imarla ilgili konular, bilmem ne, yani bunları buradaki insanların bilmesini beklemek yanlış oluyor veya sağlıklı ilgili meseleler yani parasal mesele de değil onların bir kısmı; bunların ilgili komisyonlarda görüşülüp buraya gelmesi çok daha uygun olacaktı.

Şimdi, mesela torbanın mahzuru açısından az önce Mehmet Bey'in, Sayın Günel'in verdiği 11'inci madde DSİ'yle ilgili şey önemli. Şimdi, bu bir torba yasa olmasa hiç kimse böyle bir maddeyi kolay kolay buraya getiremez yani işte muhasebe hizmetleri Maliye Bakanlığı tarafından geçici olarak... Nasıl geçiciyse beş yıl olmuş, bir beş yıl daha yani on yıl geçici olacak, belki sonra bir beş yıl daha uzatılacak. Ama bu torba yasadaki kaynaklanan bir problem zaten esas itibarıyla bana göre yani şunu söylemeye çalışıyorum: Normal bir şekilde bu çok fazla gelecek bir şey değil ama bir de şu var tabii, yani DSİ'de muhasebe hizmetleri o kadar önemli ki. Niye önemli? Çünkü bir sürü barajlar var, bu barajlarla ilgili işte yarın konuşacağız, varlık fonu kuruyoruz diyeceğiz, belki işte onların yüzde 1'ini, 2'sini buraya koyalım diyeceğiz; onların maliyet hesapları var, muhasebe sistemi burada son derece önemli. Artık DSİ gibi yılların kuruluşu kendi muhasebecisini niye yetiştiremez de bu hizmeti Maliye Bakanlığında alır, bu anlaşılabilir bir şeydir yani kamu yönetimi açısından ciddi bir sıkıntıdır bence.

Şimdi, mesela 37'nci madde. Çünkü torba olmanın getirdiği mahzurlar da var burada, tepkisel maddeler var veya böyle alalece. "Şunu da torba yasaya koyalım." Bu müfettişlerle ilgili, önce maddenin içeriği açısından baktığımızda yani bu kadar çok yetki vereceksiniz, hiçbir sorumluluk vermeyeceksiniz; böyle bir şey yok. Zaten müfettişlerle ilgili temel sorun budur veya...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Paradigma değişikliği, daha önce tersini savunuyorlardı.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, onu diyeceğim ben yani böyle "Sorumlu olması lazım." bilmem ne filan yani şimdi de getiriyorsunuz her türlü şeyi yaptırıyorsunuz, yapabilir bir müfettiş ama hiçbir sorumluluğu olmaz yani böyle bir madde bu. Şimdi, bunlar tepkisel maddeler, bunlar yarın bir gün döner başka şekilde çalışmaya başlar. Bunlar da yine torba yasanın getirdiği sıkıntılar yani bu normal şartlarda, torba yasa olmayan bir çerçevede bu tür şeyler gelmez veya diğer maddeler de var yani orada da yine tepkisel şeyler var. Ha, bazılarını siyaseten destekliyor olmamız bizim bu eleştiriyi yapmamıza engel değil. Yani bu torba yasa meselesi hakikaten bu ülke açısından büyük bir sıkıntı.

Şimdi, bu Hakkâri, Şırnak meselesi var. Yani biz bunun gerekçesini anlayabilmiş değiliz, bunu birkaç gündür öğrenmeye çalışıyoruz fakat hiç de bir doğru cevap almadık. "Güvenlik gerekçesi." deniliyor. Güvenlik açısından çıplak gözle bakıldığında -yani sınırda bir ilçe çünkü- içerideki ili ilçe, sınırda ilçe il yapıyorsunuz. Yani şimdi, Cizre Suriye sınırında, daha güvenli; böyle bir şey olabilir mi veya yani bir yeri ilden ilçeye çevirince orada güvenlik önemli değil mi, orada insan yaşamıyor mu? Güvenlik gerekçesiyle böyle bir şey olamaz. Dolayısıyla, bunun temelinde ne vardır, tepkisel bir şey mi, konjonktürel bir karar mı, yoksa bunun tarihten gelen bir gerekçesi mi var? Bunları tabii ki bizim, burada bu kanunu görüşen Komisyon olarak bilme hakkımız var ama buna ilişkin de bilgi alabilmiş değiliz, belki, umuyorum maddelere geldiğinde bunlarla ilgili bilgi alabiliriz.

Şimdi, son olarak da bu teşvik sistemine ilişkin tabii burada önemli düzenlemeler var. Bir defa şunu görüyoruz: Bu stratejik yatırım meselesini önemli bir unsur olarak buraya koymuştuk ama bundan yavaş yavaş vazgeçildiği anlaşıyor. Niye? Çünkü, mesela diyelim ki işte bu inşaat işlerinde KDV iadesi meselesi sadece işte 500 milyon liralık ve üzerindeki yatırımlarda ve stratejik yatırımlarda olan bir şey, şimdi, 50 milyon liraya ve bütün yatırımlara yayıyoruz. Dolayısıyla onlara has verdiğimiz bazı unsurları buradan geriye alıyormuşuz gibi geliyor bana.

Şimdi, burada 70'inci maddeyle tabii, çok ciddi bir düzenleme yapılıyor, çok ciddi yani kurumlar vergisinin istisnası anlamında veya enerji teşviki anlamında, stopaj teşviki anlamında burada bu önemli olabilir çünkü hakikaten yatırım ihtiyacımız var, bazı mal gruplarında, çok spesifik sektör veya mal grubunda yatırım ihtiyacımız var ama bunun tabii, çok iyi uygulanması, çok dikkatli uygulanması lazım yoksa çok ciddi burada spekülasyonların ve usulsüzlüklerin de önü açılabilir o yüzden -tabii, başta kötü niyetle bunu söylüyor filan değilim ama- burada çok dikkatli olunması gerektiği ortada. Bu teşvik sisteminin Sayın Bakan, geneline tekrar bir bakmamız lazım yani böyle yine işte bu sistem getirildi fakat kıyasından köşesinden yani başka şeyler eklenmeye başlandı. Komple bir daha teşvik sistemine bakılması gerektiğini düşünüyorum. Özellikle bu yatırım indirimi sistemini... Bu yatırım indirimi kaldırıldı zamanında, o zaman ben bir teknisyen olarak buna çok itiraz etmişim; kaldırıldı ve yanlış olduğu anlaşıldı. Adına "yatırım indirimi" denmeden karmakarışık bir sistem getirildi. İşte yatırım katkı oranları, gelir ve kurumlar vergisi indirim oranı filan diye bunu basiretli, anlaşılabilir, tekrar eski yatırım indirimi anlamındaki bir şey... Zaten biraz mantığı oraya geldi ama işte "Yatırım şu boyuta gelineceye kadar yapılır." veya -ne bileyim ben- "Var olan bir yatırım var, oraya ilave yapıldığında o ilavenin getirdiği gelirin şu kadarı yapılır." Bunları hesap etmek filan ne işletme açısından kolay ne de idare açısından bunların denetlenmesi kolay. Bence burada ciddi olarak usulsüzlüğe de yol açabilecek... Teşvik sisteminin anlaşılır olması lazım ve özellikle yabancıların çok iyi anlayabilmesi lazım. Bununla ilgili ben çok soru geldiğini biliyorum önceki çalışmalarımızdan. Buradan bence... Tabii, bugünün konusu değil ama hani yeri gelmişken "yatırım indirimi" adında yani şekliyle de yatırım indirimi tekrar getirmek gerekir diye düşünüyorum. Basit olması lazım, sistemin anlaşılabilir olması lazım. Ama, dediğim gibi, teşvik sisteminin geneline ilişkin de tekrar bir bakma gereği ortaya çıkmış durumda.

Benim de bu torbanın geneline ilişkin olarak Sayın Başkan, görüşlerim bunlardır. Maddelere geldiğinde tekrar görüşlerimizi ifade edeceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe

Tarih :09/08/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Usta, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşmelere yarın saat 11.00’de kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Hayırlı geceler diliyorum, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.07

